

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANA PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ STOWARZYSZENIA LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA POWIATU WIELICKIEGO

na lata 2014-2020

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Spis treści

Rozdział I Charakterystyka LGD	2
Rozdział II Partycypacyjny charakter LGD	8
Rozdział III Diagnoza – opis obszaru i ludności	11
Rozdział IV Analiza SWOT.....	15
Rozdział V Cele i wskaźniki.....	20
Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru	40
Rozdział VII Plan działania	46
Rozdział VIII Budżet LSR.....	47
Rozdział IX Plan komunikacji.....	48
Rozdział X Zintegrowanie	50
Rozdział XI Monitoring i ewaluacja.....	53
Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	56
Wykaz literatury	57
Załączniki do LSR	58
Załącznik 1. Procedura aktualizacji LSR.....	58
Załącznik 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu	59
Załącznik 3. Plan działania wskazujący harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników produktu.	61
Załącznik 4. Budżet LSR.....	69
Załącznik 5. Plan Komunikacji	70

Rozdział I Charakterystyka LGD

1. FORMA PRAWNA I NAZWA STOWARZYSZENIA

Lokalna Grupa Działania, funkcjonująca pod nazwą „Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego” to stowarzyszenie specjalne, posiadające osobowość prawną działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U. 2015 poz. 378). Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego ma na celu działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich na terenie Gminy Wieliczka, Gminy Niepołomice oraz Gminy Kłaj.

2. OBSZAR

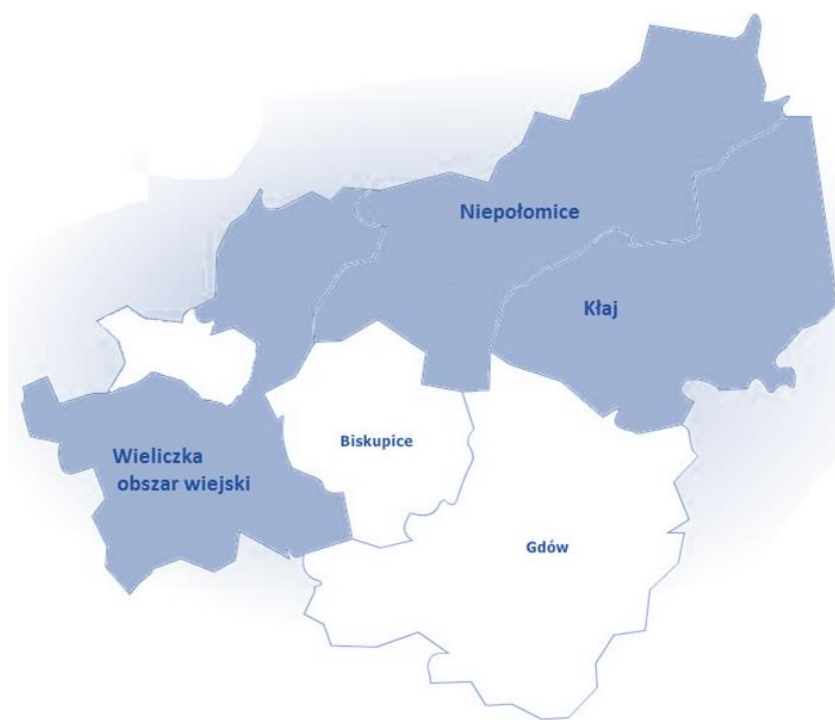
Obszar Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego objęty Lokalną Strategią Rozwoju obejmuje trzy gminy w skład których wchodzi: gmina Wieliczka (wyłącznie obszar wiejski), Gmina Niepołomice oraz Gmina Kłaj. Powierzchnia całkowita obszaru LSR to 248 km², na której mieszka łącznie 70 079 osób (stan na 31.12.2013 r.)

Tabela 1. Liczba mieszkańców oraz powierzchnia gmin wchodzących w skład LGD.

	Liczba mieszkańców	Powierzchnia
Kłaj	10 559	65 km ²
Niepołomice	25 607	96 km ²
Wieliczka – obszar wiejski	33 913	87 km ²
Obszar LGD	70 079	248 km²

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, stan na 31.12.2013r.

Mapa poniżej prezentuje obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju z zaznaczeniem granic poszczególnych gmin:

3. POTENCJAŁ LGD

3.1. Opis sposobu powstania i doświadczenie LGD

W związku z nowymi wymogami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 dotyczącymi wymogu liczby gmin wchodzących w skład LGD wśród członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Wielicka Wieś” oraz Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Wspólnota Królewskiej Puszczy zrodziła się idea o połączeniu sił i utworzeniu wspólnej LGD. Pomysł był o tyle trafny, że dotychczasowa współpraca obu LGD odbywała się wzorcowo. Realizowaliśmy szereg inicjatyw, które pomimo lokalizacji na obszarze poszczególnych Lokalnych Grup Działania uzupełniały się nawzajem. Wśród organizacji pozarządowych działających na naszym terenie jest wielu członków zamieszkanych na obszarze działania obu LGD. Głównym czynnikiem wpływającym na ten fakt jest bliskie sąsiedztwo gmin wchodzących w skład naszego LGD oraz przynależność do jednego powiatu. Wybór wspólnego działania był zatem jedynym rozsądnym pomysłem. Na potrzeby nowego okresu programowania powołaliśmy nowe stowarzyszenie w skład którego wchodzi członkowie dotychczasowych LGD tj. Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Wspólnota Królewskiej Puszczy i Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wielicka Wieś”. Lokalna Grupa Działania pod nazwą Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieście Wydział XII Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 22 lipca 2015 r. pod NR KRS 0000568187.

Nowoutworzona Lokalna Grupa Działania jest zatem kontynuatorką działalności Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Wielicka Wieś oraz Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia Wspólnota Królewskiej Puszczy, które w okresie programowania 2007-2013 realizowały na swoim obszarze LSR.

Doświadczenie podmiotów tworzących LGD, mające kluczowe znaczenie dla wdrażania planowanej Lokalnej Strategii Rozwoju wynika m.in. z działań:

LGD Stowarzyszenie Wspólnota Królewskiej Puszczy:

Realizacja podejścia LEADER w okresie programowania w latach 2007 – 2013. Obszar działania: Gmina Niepołomice, Gmina Kłaj obejmuje obszar 161,00 km², zamieszkały przez 32 084 osoby, środki do dyspozycji na lata 2009-2015: 4 748 432,00 zł. Do LGD Stowarzyszenie Wspólnota Królewskiej Puszczy wpłynęło w ramach podejścia LEADER 121 wniosków, które zostały obsłużone przez LGD i przekazane do oceny merytoryczno-formalnej do Urzędu Marszałkowskiego. Spośród 3 816 864,67 zł przeznaczonych na działanie „Wdrażanie LSR” i „Projekty współpracy” LGD wykorzystała 3 726 581,77 zł co stanowi 97,67%. Dzięki czemu LGD uplasowało się na 3 miejscu w województwie pod względem wykorzystania środków według danych Urzędu Marszałkowskiego na dzień 13 października 2015 roku. Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Wspólnota Królewskiej Puszczy korzystała również ze środków POKL oraz Funduszu Inicjatyw Obywatelskich realizując 4 projekty o łącznej wartości środków w wysokości ok. 155 000,00 zł.

Zrealizowane ze środków LGD operacje przyczyniły się do wielu zmian na terenie gmin Niepołomice i Kłaj. Zmiany te dotyczą głównie:

- Wzmocnienia tożsamości lokalnej, waloryzacji i rewitalizacji dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
- Podniesienia atrakcyjności obszarów wiejskich wokół Królewskiej Puszczy jako miejsc zamieszkania i wypoczynku
- Dostosowania lokalnej edukacji do zmieniających się potrzeb rynku pracy, oraz zróżnicowania rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalne tradycje

Wyżej wymienione cele realizowane były poprzez następujące cele szczegółowe : Podniesienie poziomu wiedzy dotyczącej wartości dziedzictwa obszarów LGD od najmłodszego do najstarszego pokolenia, Zidentyfikowanie zasobów i wyeksponowanie lokalnych walorów kulturowych i przyrodniczych, Poprawa stanu infrastruktury związanej z dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym LGD, Wzrost poziomu kompetencji liderów i osób z pasją w zakresie organizacji i zarządzania dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym, Poprawa infrastruktury społecznej, Wsparcie przedsiębiorczości mającej wpływ na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich, Poszerzenie i zróżnicowanie oferty organizacji czasu wolnego, Poprawa estetyki przestrzeni publicznej, podniesienie kompetencji i umiejętności w zakresie różnicowania przedsiębiorczości różnych grup społeczności lokalnej, diagnozowanie i monitorowanie sytuacji na rynku pracy i edukacji, odnowienie tradycyjnych zawodów, poprawa infrastruktury edukacyjnej i na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, budowanie relacji pomiędzy małym a dużym biznesem,

Wzmocnienie relacji i powiązań pomiędzy poszczególnymi sołectwami, domami kultury i szkołami, Modernizacja miejsc spotkań społeczności lokalnej, Rozwój inicjatyw integrujących ludność napływową, Wypromowanie działań integrujących społeczność lokalną, Poprawa oferty ukierunkowanej na młodzież, stworzenie systemu inicjowania i wdrażania projektów społecznych i gospodarczych wokół Królewskiej Puszczy, wzmocnienie systemu infrastruktury informatycznej i obiegu informacji łączących sołectwa obszaru Lokalnej Grupy Działania, podniesienie kwalifikacji lokalnych liderów w zakresie możliwości wspierania rozwoju obszarów wiejskich poprzez wykorzystanie informacji i systemów informatycznych.

Wymiernymi efektami działań we wskazanym wyżej obszarze są:

- 55 wybudowanych/ przebudowanych/ zmodernizowanych/ wyposażonych miejsc/ obiektów sprzyjających zaspokojeniu potrzeb społeczno-kulturalnych mieszkańców obszaru LGD
- 12 wydarzeń popularyzujących obszar LGD i produkt lokalny
- 10 inicjatyw w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz historycznego
- 7 przedsięwzięć z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii, obsługi komputera i Internetu
- 14 inicjatyw promujących prowadzenie zdrowego i aktywnego trybu życia
- 5 Inicjatyw stwarzających możliwość integracji wśród mieszkańców (regionalne festyny, okolicznościowe imprezy)
- 3 Inicjatywy z cyklu zajęć edukacyjnych dla młodzieży

Oceniając wpływ zrealizowanych ze środków LGD operacji można jednoznacznie stwierdzić, że projekty te przyczyniły się do wielu zmian na terenie gmin Niepołomice i Kłaj. Co więcej zmiany te mają charakter pozytywny – doszło bowiem do poprawy sytuacji w stosunku do stanu wyjściowego.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wielicka Wieś”:

Realizacja podejścia LEADER w okresie programowania w latach 2007 – 2013. Obszar działania: Gmina Wieliczka obejmuje obszar 100,00 km², zamieszkały przez 55 231 osób, środki do dyspozycji na lata 2009-2015: 7 155 504,00 zł. Do Lokalnej Grupy Działania „Wielicka Wieś” wpłynęło w ramach podejścia LEADER 130 wniosków które zostały obsłużone przez LGD i przekazane do oceny merytoryczno-formalnej do Urzędu Marszałkowskiego. Spośród 5 753 412,00 zł przeznaczonych na działanie „Wdrażanie LSR” i „Projekty współpracy” LGD wykorzystała 5 503 453 zł, co stanowi 95,66%. Dzięki czemu LGD uplasowało się na 5 miejscu w województwie pod względem wykorzystania środków według danych Urzędu Marszałkowskiego na dzień 13 października 2015 roku.

Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju skoncentrowana była na 2 głównych kierunkach:

- Waloryzacja zasobów przyrodniczych i kulturowych
- Poprawa jakości życia, w tym warunków zatrudnienia

Wyżej wymienione cele realizowane były poprzez następujące cele szczegółowe: poprawa oferty turystycznej i agroturystycznej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, poprawa jakości życia, w tym warunków zatrudnienia, poprawa oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców wielickich wsi.

Zdaniem mieszkańców obszaru, działania promujące działalność LGD „Wielicka Wieś” były skuteczne. Zdecydowana większość ankietowanych w badania ewaluacyjnych deklarowała, że w obszarach dotyczących infrastruktury i usług turystycznych, dostępności do sportu i rekreacji, stanu infrastruktury i dostępności do kultury warunki życia poprawiły się. Ankietowani są zgodni co do działań w obszarach, które LGD przyjęło za cele szczegółowe, tj. zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, oraz poprawa oferty turystycznej i agroturystycznej, że tu również dostrzegają pozytywne zmiany.

3.2. Reprezentatywność LGD

Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego, działającego wcześniej pod auspicjami dwóch innych LGD, w trakcie istnienia prowadziło działania mające na celu włączenie nowych środowisk w działalność Stowarzyszenia oraz dbanie o poszerzanie reprezentacji partnerstwa o przedstawicieli nowych grup, poszerzając stale liczbę swoich członków. Obecnie LGD buduje 29 aktywnie zaangażowanych członków, 13 kobiet i 16 mężczyzn, w tym 3 członków reprezentujących osoby w wieku poniżej 35 lat. 27 członków LGD to osoby fizyczne (w tym 5 osób prowadzących działalność gospodarczą). W podziale na poszczególne sektory działalności, struktura członków LGD wygląda następująco:

- 10% reprezentuje sektor publiczny

- 73,3 % reprezentuje sektor społeczny w tym 60% reprezentuje mieszkańców
- 16,6% reprezentuje sektor gospodarczy.

Poszczególni członkowie Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego reprezentują zróżnicowany obszar działalności, tj. wśród nich znajdują się władze gmin, radni, sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, przedstawiciele sfery kultury itp. Aktywnie zaangażowani w działalności LGD są również seniorzy, przedstawiciele rodzin wielodzietnych. Tak zróżnicowany skład i obszary działalności, które reprezentują poszczególne osoby, pozwala na uzyskanie opinii i rozpoznanie potrzeb kluczowych grup społecznych, funkcjonujących na obszarze realizacji LSR, dzięki czemu możliwe było realne odzwierciedlenie oczekiwań tych grup. Co więcej, cele i projekty zapisane w Lokalnej Strategii Rozwoju, ściśle współgrają z obszarami działalności poszczególnych członków LGD.

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) to narzędzie służące włączeniu obywateli na szczeblu lokalnym w odpowiedzi na wyzwania społeczne, środowiskowe i ekonomiczne. LGD ma świadomość, iż RLKS to podejście którego realizacja może mieć znaczący wpływ na życie ludzi, poprzez tworzenie nowych pomysłów i wspólne angażowanie się w ich wdrażanie. Z tego względu kluczowe jest sprostanie wyzwaniom, przed którymi stoi LGD w realizacji tej idei. Jednym ze sposobów sprostania im są zaproponowane przedsięwzięcia odnoszące się do kwestii wsparcia mieszkańców w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD, takie jak m.in. dotacje na zakładanie działalności gospodarczej lub tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, programy wsparcia na rozwój istniejących firm, wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych czy identyfikacja, integracja oraz promocja lokalnych twórców i producentów.

Etap diagnostyczny niniejszej strategii wykazał, iż kluczowe kwestie i problemy społeczności lokalnej w większości przekładają się na zakres tematyczny RLKS. Co więcej, przeprowadzona analiza SWOT wykazała, iż wśród grup defaworyzowanych objętych działaniem LSR należy wyróżnić:

- Mieszkańców obszarów wiejskich poniżej 5 tys. mieszkańców
- Osoby w wieku 45+
- Osoby długotrwale bezrobotne.
- Absolwenci szkół (osoby do 35 roku życia)

Zaproponowane w Lokalnej Strategii Rozwoju cele, przedsięwzięcia i wskaźniki, zostały wypracowane w sposób partycypacyjny, stanowią formę odpowiedzi na zidentyfikowane wyzwania oraz kluczowe problemy i kwestie, wynikające z potrzeb w dużej mierze grup defaworyzowanych.

Co więcej, wymiar partycypacyjny LSR gwarantuje, że mieszkańcy terenu LGD, posiadający stały dostęp do informacji, w sposób świadomy współdecydują o kwestiach dotyczących ich samych, bezpośredniego sąsiedztwa, gmin czy całego obszaru LGD. Tym samym otwarta, dwukierunkowa komunikacja jest podstawą dalszego rozwoju LGD. W związku z powyższym, w celu ułatwienia komunikacji LGD ze zidentyfikowanymi grupami defaworyzowanymi, LGD będzie stosowało następujące metody komunikacji opisane szczegółowo w Planie Komunikacji zawartym w rozdziale IX LSR. W planie tym przewidziano pięć działań komunikacyjnych tj.:

1. Szeroka kampania informacyjna
2. Działania informacyjne / komunikacyjne opierające się na kontaktach bezpośrednich
3. Działania – komunikacja w przestrzeni internetowej
4. Działania informacyjno – edukacyjne
5. Działania skoncentrowane na pozyskiwaniu informacji zwrotnej nt. jakości pomocy świadczonej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

3.3. Poziom decyzyjny – Rada

W skład Rady Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego wchodzi przedstawiciele **trzech sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego, a także mieszkańcy**. Wybrana 16 grudnia 2015 roku Rada LGD liczy 11 osób z czego: 3 członków reprezentuje sektor publiczny, 7 osoby reprezentują sektor społeczny w tym 4 mieszkańców oraz 1 osoba reprezentuje sektor gospodarczy. Ponadto członkiem Rady są trzy **kobiety** oraz jedna osoba w **wieku poniżej 35 lat**. Struktura składu organu decyzyjnego, gwarantuje zapewnienie **braku dominacji jakiejkolwiek grupy interesu** w ten sposób, iż **władze**

publiczne i/lub poszczególne grupy interesu nie mają więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji. W takiej konfiguracji składy Rady, sektor publiczny stanowi także mniej niż 30% składu Rady.

Przedstawiając zwięzłą charakterystykę rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym należy stwierdzić, iż LGD gwarantuje zapewnienie wyboru operacji bez dominacji jakiegokolwiek **grupy interesu** w organie decyzyjnym. Członkowie Rady są zobowiązani zachować bezstronność w wyborze operacji. Członek Rady lub jego reprezentant, który: jest wnioskodawcą wybieranej przez Radę operacji, reprezentuje wnioskodawcę, zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę jest wyłączony z oceny i wyboru operacji. Stowarzyszenie prowadzić będzie na bieżąco **rejestr interesu członków organu decyzyjnego**. Szczegółowe kompetencje członków Rady i procedury wyboru operacji opisane są w załącznikach do LSR oraz Regulaminie Rady uchwalanym przez Walne Zebranie Członków.

3.4. Zasady funkcjonowania LGD

Działalność Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego regulowana jest przez trzy dokumenty: tj. Statut Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego, Regulamin Rady oraz Procedurę naboru pracowników do biura Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego. Statut oraz Regulamin rady uchwalany jest i zmieniany przez Walne Zebranie Członków.

Lp.	Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie
1.	Statut Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego	Określa charakter stowarzyszenia; jego cele; zasady działania LGD, środki działania, obszar działania; organ nadzoru; zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD; organy stowarzyszenia oraz ich kompetencje; majątek i rozwiązanie stowarzyszenia.
2.	Regulamin Rady Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego	Określa organizację wewnętrzną, w tym tryb pracy Rady (m.in. szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Rady, szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji oraz zasady wynagradzania członków Rady, sposób prowadzenia dokumentacji z posiedzeń rady)
3.	Procedura Rekrutacji Pracowników Do Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego	Określa zasady zatrudniania pracowników w oparciu o przejrzyste kryteria oraz zagwarantowanie równego dostępu do miejsc pracy w biurze LGD (cel procedury, etapy i przebieg rekrutacji).

3.5. Potencjał ludzki LGD a regulaminy organu decyzyjnego/zarządu/biura itd.

Kluczowe dla realizacji LSR zgodnie z RLKS jest zapewnienie odpowiednich zasobów ludzkich, a co za tym idzie kompetentnych osób zaangażowanych w zarządzanie procesem rozwoju społeczności lokalnej. By zapewnić ten wymóg, dokumentem regulującym nabór pracowników do LGD jest Procedura naboru pracowników do biura. Celem procedury jest ustalenie zasad zatrudniania pracowników w oparciu o przejrzyste kryteria oraz zagwarantowanie równego dostępu do miejsc pracy w biurze LGD oraz zapewnienie, by nabór kandydatów na wolne stanowiska był otwarty i konkurencyjny. Dokument ten wskazuje na szczególne znaczenie na etapie rekrutacji wskazania zakresu zadań wykonywanych na danym stanowisku, określenie wymagań związanych ze stanowiskiem, ze wskazaniem, które z nich są niezbędne, a które są dodatkowe (wykształcenie, niezbędna wiedza specjalistyczna, wymagane zdolności i umiejętności, cechy osobowościowe), wskazanie wymaganych dokumentów, które gwarantują zatrudnienie kompetentnych pracowników, których wiedza i doświadczenie odpowiadałaby w szczególności zakresowi merytorycznemu LSR. W odniesieniu do Członków Rady, ich strukturę oraz zasady wyboru opisano w Regulaminie Rady.

Opis wymaganych kompetencji osób zaangażowanych w opracowanie i realizację LSR.

L.p.	Nazwa stanowiska	Opis kompetencji i doświadczenia niezbędnych do tworzenia i zarządzania procesami rozwoju na poziomie lokalnym
1.	Dyrektor biura LGD	<u>Wykształcenie:</u> Studia podyplomowe z zakresu zarządzania projektami finansowymi z UE, studia magisterskie z zakresu prawa, <u>Doświadczenie i kompetencje w zakresie:</u> zarządzania biurem stowarzyszenia LGD, kierowania zespołem pracowników i członków stowarzyszenia, prowadzeniem naboru wniosków zgłaszanych w ramach LSR, pomoc w organizacji pracy rady stowarzyszenia oceniającej projekty, przygotowania i składania wniosków o pomoc na funkcjonowanie LGD i realizację przedsięwzięć

		oraz wniosków o płatność pośrednią i ostateczną, sprawozdawczości dla Instytucji Wdrażającej, nadzoru nad realizacją rzeczową przedsięwzięć oraz kontroli wypłat środków z tytułu realizacji umów, monitorowanie realizacji umów, przygotowania sprawozdań z realizacji LSR dla Zarządu, koordynowania projektów współpracy, sporządzania opinii dotyczących problemów związanych z realizacją projektów, przeprowadzenia końcowego rozliczenia rzeczowego pod względem zgodności z warunkami umów o pomoc, wdrażania i aktualizacji LSR w ramach PROW na lata 2007 – 2013. <u>Kompetencje dodatkowe:</u> Znajomość przepisów prawa regulujących funkcjonowanie LGD oraz realizację polityki rozwojowej w oparciu o RKLS. Znajomość procedur administracyjnych (KPA), dokumentacji PROW 2014-2020 i wytycznych w zakresie jego realizacji przez LGD. Znajomość i umiejętności wykorzystania metodyki wsparcia beneficjentów działań PROW w zakresie różnego typu operacji.
2.	Zastępca Dyrektora Biura	<u>Doświadczenie i kompetencje w zakresie:</u> realizacji i koordynacji zadań związanych z przygotowaniem LSR, nadzorem nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów w ramach LSR, koordynacji prac nad udzielaniem potencjalnym beneficjentom wszelkich informacji dotyczących sposobu przygotowywania i składania wniosków o dofinansowanie, koordynacji prac nad obsługą wniosków oraz prawidłowością końcowych rozliczeń rzeczowych, realizacji projektów, współpracy podczas przygotowania kompletnej dokumentacji na potrzeby realizacji projektu w ramach funduszy UE, doradztwa unijnego dla mieszkańców, monitorowania problematyki związanej z funduszami UE. <u>Kompetencje dodatkowe:</u> Kompleksowa wiedza z zakresu znajomości problematyki rozwoju obszarów wiejskich, w tym podejścia Leader.
3.	Specjalista ds. administracyjnych	<u>Doświadczenie i kompetencje w zakresie:</u> przyjmowania wniosków zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. L 277 z 21.10.2005 r. str.1), które mają być realizowane w ramach LSR, bieżącego monitorowania przepisów prawnych z zakresu prowadzonych i nadzorowanych przez siebie zadań, gromadzenia i analizowania informacji o potencjale gospodarczym, inwestycyjnym, społecznym, turystycznym, kulturalnym, sportowym i ekonomicznym obszaru LGD oraz promowanie go na zewnątrz, przygotowywaniu i przeprowadzaniu konkursów z dziedziny, kultury, promocji, turystyki, w tym zgodnie z ustawą o pożytku publicznym oraz współpracy przy przygotowywaniu i wdrażaniu projektów z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej w ramach prowadzonych lub nadzorowanych przez siebie zadań.
4.	Specjalista ds. projektów	<u>Doświadczenie i kompetencje w zakresie:</u> rozliczania projektów unijnych, oceny merytorycznej i formalnej projektów grantowych, pozyskiwania informacji na temat naborów w poszczególnych instytucjach wdrażających, rozliczania projektów grantowych i pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych poza PROW, znajomość wytycznych i przepisów związanych z wdrażaniem podejścia LEADER na terenie LGD.

Ponadto, Dyrektor, Wicedyrektor posiadają **doświadczenie z zakresu tworzenia i aktualizacji dokumentów strategicznych o zasięgu lokalnym**, doświadczenie takie będzie posiadał również Specjalista ds. administracyjnych **stanowi 75% składu zatrudnionych osób w biurze LGD**. Co więcej, **Dyrektor i Wicedyrektor podlegają bezpośrednio Zarządowi. Specjalista ds. administracyjnych oraz specjalista ds. projektów podlegają bezpośrednio Dyrektorowi i Wicedyrektorowi a także pośrednio Zarządowi.**

Rozdział II Partycypacyjny charakter LGD

Wypracowywanie Lokalnej Strategii Rozwoju dla Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego przebiegåło z aktywnym udziałem lokalnej społeczności. W tym celu wykorzystano odpowiednie metody i techniki partycypacyjne, pozwalające na aktywne włączenie mieszkańców na każdym etapie prac nad LSR. Dodatkowo, punktem startowym poprzedzającym pracę ze społecznością lokalną była gruntowna diagnoza jej składu – wytypowanie głównych interesariuszy procesów rozwojowych, pozwalająca na identyfikację metod partycypacji dostosowanych do potrzeb i oczekiwań kluczowych grup zaangażowanych w proces opracowania LSR.

2.1. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w przygotowanie LSR z określeniem grup docelowych, do których metody te są kierowane

Na każdym z etapów budowania LSR (diagnoza i analiza SWOT; określenie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania; opracowanie zasad wyboru operacji i ustalenia kryteriów wyboru; opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji; przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR), **wykorzystano poniższe (4) metody partycypacyjne oraz badania własne.**

a) Badanie ankietowe realizowane techniką wywiadu kwestionariuszowego PAPI z mieszkańcami gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego. tj. obszar wiejski Gminy Wieliczka, Gmina Kłaj oraz Gmina Niepołomice. Opinie mieszkańców stanowią istotny element tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju. Doświadczenie zawodowe i życiowe mieszkańców, związane z obszarem LGD jest kluczowym elementem stworzenia wartościowego programu rozwoju, który będzie odpowiadał potrzebom lokalnych społeczności i umożliwi pozyskiwanie środków europejskich na realizację najważniejszych przedsięwzięć. Z tego względu kluczowym było poznanie opinii mieszkańców na temat głównych deficytów i atutów polityki rozwojowej prowadzonej w różnych sferach, które zamieszkują. Łącznie zrealizowano n=300 ankiet, po 100 ankiet na każdą gminę. Dodatkowo, z uwagi na fakt, iż poszczególne grupy wchodzące w skład społeczności lokalnej mają różne potrzeby i oczekiwania, w zależności od ich wieku czy statusu zawodowego (pozwoliły na wyodrębnienie kategorii osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo), ankiety były zróżnicowane ze względu na te dwie charakterystyki, tj. kategorię wiekową oraz status na rynku pracy. Badanie było prowadzone na przełomie sierpnia i września 2015 roku.

b) Badanie ankietowe realizowane techniką ankiety internetowej CAWI z przedstawicielami instytucji, JST oraz organizacji działających na obszarze LGD. Uwzględnienie tej grupy badanych w procesie wypracowywania strategii, pozwoliło na zebranie oczekiwań głównych interesariuszy w zakresie podejmowanych działań rozwojowych, w tym definiowania priorytetów, identyfikacji problemów, prowadzenia polityki informacyjnej i promocyjnej. Ankietę CAWI wypełniło 17 przedstawicieli instytucji i organizacji. Badanie było prowadzone na przełomie sierpnia i września 2015 roku.

c) Warsztat strategiczny. Kolejna z technik umożliwiająca zaangażowanie kluczowych grup z punktu widzenia opracowania strategii LSR to warsztat strategiczny. Odbył się on 23.09.2015 r. i zgromadził 25 członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego. W trakcie warsztatów dokonano pierwszych sformułowań głównej aspiracji rozwojowej oraz celów ogólnych, a także podjęto pracę nad uzupełnieniem analizy SWOT – wstępnie opracowanej w ramach prac diagnostycznych. Podjęto również pracę nad identyfikacją obszarów problemowych oraz zbierano wstępne propozycje zadań mających je rozwiązać. Dzięki zebranemu materiałowi powarsztatowemu opracowano siatkę celów ogólnych, szczegółowych oraz proponowanych przedsięwzięć.

d) Gminne warsztaty konsultacyjne. Spotkania konsultacyjne z przedstawicielami mieszkańców, organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców oraz radnych, sołtysów i podmiotów zainteresowanych realizacją projektów współfinansowanych w ramach realizacji LSR. Dzięki wykorzystaniu pracy moderatorów oraz technik kreatywnych wypracowano w ich trakcie siatkę oraz kontynuowano zbieranie propozycji projektów do realizacji w ramach poszczególnych przedsięwzięć. Równocześnie podnoszono kwestie sposobu realizacji poszczególnych typów projektów, terminu i grup docelowych, które w sposób szczególny powinny zostać objęte wsparciem w ramach realizacji LSR. Warsztaty odbyły się we wszystkich gminach wchodzących w skład Stowarzyszenia LGD, tj.:

- 06.10.2015 w Niepołomicach (11 uczestników)
- 07.10.2015 w Kłaju (13 uczestników)
- 08.10.2015 w Wieliczce (25 uczestników).

2.2. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w proces realizacji strategii z określeniem grup docelowych, do których metody te są kierowane

Zaangażowanie społeczności lokalnej w proces realizacji LSR będzie uwzględniało jej trzy obszary, tj. monitorowanie i ocenę realizacji LSR, aktualizację oraz opracowanie i zmianę lokalnych kryteriów wyboru. Z tego względu do każdego z powyższych obszarów zastosowano odmienne metody aktywizacji. W ramach **monitorowania i ewaluacji strategii** planuje się wykorzystać

badania ankietowe wśród mieszkańców obszaru LGD z uwzględnieniem grup docelowych, pogłębione wywiady z realizatorami projektów (m.in. beneficjentami, grantobiorcami), a także bezpośrednie spotkania konsultacyjne z mieszkańcami z terenu LGD. **Aktualizacja LSR** z kolei przebiegać będzie z wykorzystaniem takich metod angażowania społeczności jak: formularz zgłoszeniowy na stronie internetowej LGD „Powiatu Wielickiego”, przy pomocy którego wnioski w sprawie zmian zapisu LSR mogą zgłaszać członkowie LGD, przedsiębiorcy, organizacje społeczne działające na terenie oraz mieszkańcy obszaru LGD. Wnioski te można będzie również składać bezpośrednio w Biurze LGD. Z kolei **opracowanie i zmiana lokalnych kryteriów wyboru** koncentrować się będzie głównie na konsultacjach społecznych z mieszkańcami z terenu LGD, poprzez m.in. opublikowanie na stronie internetowej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego projektu zmiany kryteriów wyboru operacji, przeprowadzenia spotkania dotyczącego zaproponowanych przez Zarząd kryteriów, a także przeprowadzeniu badania ankietowego na temat oceny zaproponowanych kryteriów.

2.3. Wskazanie i zwięzła charakterystyka planowanych metod do wykorzystania w celu animacji społeczności lokalnej

Celem animacji społeczności lokalnej, podjęte zostaną działania w ramach Aktywizacji, tj. WP 1.2.2 liczba wydarzeń kulturalnych sprzyjających aktywizacji lokalnych społeczności zrealizowanych przez lgd (imprezy organizowane na obszarze LSR, warsztaty rękodzielnicze, konkursy na produkt lokalny), WP 2.1.3 liczba inicjatyw promujących działania podejmowane przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z terenu lgd (publikacje, wystawy, konkursy, wizyty studyjne), WP 2.1.4 liczba spotkań informacyjno- konsultacyjnych lgd z mieszkańcami (spotkania, konsultacje dotyczące wdrażania lsr), WP 3.3.1 liczba inicjatyw podejmowanych przez lgd promujących postawy przedsiębiorcze w ramach realizacji lsr (konkursy, programy edukacyjne, tworzenie i zakładanie wirtualnych firm, gry strategiczne). Realizacja wyżej wymienionych zadań animacyjnych będzie odbywała się zgodnie z założeniami zawartymi w załączniku nr 3 Plan Działania wskazujący harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników produktu. Pomiar tychże zadań będzie dokonywany za pomocą list obecności, obserwacji, dokumentacji zdjęciowej. Zadania wskazane w ramach animacji społeczności lokalnej mają na celu nawiązanie nowych sieci współpracy z takimi podmiotami jak: koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, sołtysi wsi, radni, organizacje pozarządowe, parafie, zespoły regionalne, orkiestry dęte, instytucje kultury, biblioteki. Współpraca odbywać się będzie na płaszczyźnie kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej organizacji czasu wolnego oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Pomiar zadań dotyczących współpracy będzie odbywać się zgodnie z założeniami zawartymi w załączniku nr 3 Plan Działania wskazujący harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników produktu.

Natomiast do metod wykorzystanych w celu zaangażowania społeczności w proces LSR zaliczono m.in. takie metody badań ilościowych jak: badanie ankietowe PAPI z mieszkańcami, badanie ankietowe techniką audytoryjną realizowaną w ramach spotkań np. z mieszkańcami, młodzieżą, ankietą w wersji elektronicznej do pobrania na stronach www Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego, badania CAWI beneficjentów środków z LSR. Techniki te zostały szczegółowo opisane w Planie Komunikacji.

Ponadto, aby zapewnić równy dostęp do informacji o procesie wdrażania i realizacji LSR poszczególnym grupom docelowym, wykorzystano zróżnicowane narzędzia komunikacyjne. Mając na uwadze, iż każda grupa adresatów funkcjonuje w odmiennej rzeczywistości komunikacyjnej, zaproponowane działania komunikacyjne, jak i poszczególne środki przekazu, zostały tak zaplanowane, aby uwzględniać tło przekazu i efektywnie docierać z przekazem do poszczególnych grup adresatów, jak i móc uzyskiwać informację zwrotną od nich. Grupy adresatów przekazu komunikacyjnego (interesariusze) to:

- Społeczność z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (bez typologizacji).
- Społeczność z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego korzystająca z Internetu.
- Młodzież ucząca się (poziom szkół gimnazjalnych – ostanie klasy).
- Osoby fizyczne z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.
- Przedsiębiorcy z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.
- Organizacje pozarządowe z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Poszczególne działania komunikacyjne opisane są szczegółowo w Rozdziale IX Plan Komunikacji.

Dane z konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze objętym LSR, które zostały wykorzystane do opracowania LSR	Wyniki przeprowadzonej analizy wniosków z konsultacji przyczyniły się do
Średnie oceny obszarów rozwoju gminy wskazywały jako obszary deficytowe: rynek pracy (2,95), oferta czasu wolnego (3,32). Ocena na 5 stopniowej skali. (Badania PAPI)	Zdefiniowania celów ogólnych 1: Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów, przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia

	miejsc pracy oraz 3. Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD
Mieszkańcy wskazywali najczęściej na lokalne imprezy i wydarzenia, jako te elementy, które mogą wpłynąć na promocję obszaru (131 wskazań). Na drugim miejscu, pod względem częstości wskazań, zostały uplasowane szlaki turystyczne, historyczne w tym szlaki rowerowe (113 wskazań), następnie produkty lokalne (95) oraz działalność agroturystyczna regionu (87). (Badania PAPI)	Uwzględnienie postulatów mieszkańców poprzez wyodrębnienie przedsięwzięć 1.1.1 Wyposażenie miejscowości z terenu LGD w obiekty sportowe umożliwiające aktywność fizyczną; 1.2. 2 Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach – odwołanie do regionalizmów, produktów lokalnych, tradycji – etno-inspiracje (projekty grantowe i aktywizacja); 3.2.1 Wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych; 3.2.4 Identyfikacja, integracja oraz promocja lokalnych twórców i producentów
25 uczestników spotkania warsztatowego wnioskowało o wyodrębnienie działań nastawionych z jednej strony na rozbudowę infrastruktury, z drugiej na poszerzenie oferty kulturalnej także przez grupy nieformalne	Realizacja działań w formule konkursowej w przypadku większych projektów inwestycyjnych np. przedsięwzięcie 1.2.3. Podnoszenie jakości infrastruktury kulturalnej oraz w formule projektów grantowych i aktywizacji – przedsięwzięcie 1.2.2 Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach – odwołanie do regionalizmów, produktów lokalnych, tradycji – etno-inspiracje.
gminne warsztaty konsultacyjne – postulaty by do realizacji wybierane były projekty realizowane na większym obszarze, obejmujące wsparciem większą liczbą mieszkańców, oraz by projekty zaspokajały lokalne potrzeby	W kryteriach wyboru projektu uwzględniono postulat poprzez kryteria: Zasięg oddziaływania projektu (premiowanie projektów realizowanych na obszarze większym niż 1 gmina) oraz Poziom zaspokajania lokalnych potrzeb wynikających z diagnozy.
65% badanych mieszkańców chciałby czerpać informacje na temat działalności Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego i realizowanych przez nią projektów z internetu (portale społecznościowe, strony www LGD, strony urzędów gmin) (Badania PAPI)	W planie komunikacji zdefiniowano Działanie 1: Działania – komunikacja w przestrzeni internetowej, zakładające szeroką – dwustronną komunikację za pomocą Internetu.

Rozdział III Diagnoza – opis obszaru i ludności

Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup

Na podstawie diagnozy społeczno-gospodarczej uznano, iż grupami, które w szczególności wymagają wsparcia w ramach realizacji kolejnego LSR są mieszkańcy obszarów wiejskich (do 5 tys. mieszkańców). Ponadto na terenie gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego wyróżniono następujące grupy osób, które wymagają szczególnego wsparcia: absolwentów szkół (osoby poniżej 35 roku życia), osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby w wieku 45+. Dla każdej z tych grup powinno przygotować się odpowiednie dostosowane do ich potrzeby i problemów formy aktywizacji zawodowej. W strategii przewidziano wsparcie dla tworzenia nowych przedsiębiorstw, i jest to rozwiązanie szczególnie atrakcyjne dla młodych, energicznych osób, które mają ochotę prowadzić własny biznes. Dla niektórych osób, w tym długotrwale bezrobotnych, taka opcja może wydawać się nadto ryzykowna, zatem w LSR przewidziano także przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieranie rozwoju już istniejących przedsiębiorstw, umożliwiając tym samym znalezienie pracy osobom bezrobotnym, w tym grupie wiekowej 45+, bez konieczności podejmowania samozatrudnienia. Osoby długotrwale bezrobotne to grupa wymagająca szczególnego wsparcia i w ich przypadku ważne są nie tylko działania aktywizujące zawodowo, ale także aktywizujące społecznie. Za grupę szczególnie istotną w kontekście realizacji LSR uznano także mieszkańców obszarów wiejskich. Problemy tej grupy są związane z brakiem zaspokojenia potrzeb dostępu do infrastruktury społecznej oraz oferty rekreacyjno-kulturalnej. Wiejskie obszary LGD nie oferują wystarczająco szerokiego wachlarza oferty spędzania czasu wolnego, często także brakuje w nich punktów realizujących usługi związane z podstawowymi potrzebami mieszkańców (np. przedszkole, salon fryzjerski, całodobowa apteka), co skłania mieszkańców do szukania tego typu usług poza terenem LGD np. w pobliskim Krakowie. Należy podkreślić, że wspomniana oferta kulturalno-rekreacyjna istnieje, wymaga jednak rozwinięcia i różnicowania m.in. ze względu na specyficzne potrzeby poszczególnych grup wiekowych.

Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości i rynku pracy

Na terenie LGD wśród sekcji PKD wyróżniają się trzy o ponadprzeciętnym udziale w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – (28%); budownictwo – (15%); przetwórstwo przemysłowe (11%). Warto podkreślić, iż na terenie LGD działa od 2014 roku spółdzielnia socjalna „Przyszłość” na terenie gminy Wieliczka, w ramach której funkcjonuje bar mleczny, a także prowadzony jest catering na obszar całego powiatu wielickiego oraz powiatów okolicznych, zwłaszcza zaś dla powiatu krakowskiego. Obszar LGD charakteryzuje się wskaźnikiem przedsiębiorczości zbliżonym do średniej dla Polski i województwa (odpowiednio 106, 107 i niecałe 106 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców). Jest to jednak wynik niższy niż przeciętnie dla powiatu wielickiego (111 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców). Należy zwrócić uwagę na fakt, że liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym stale wzrasta i na przestrzeni ostatnich 5 lat zmieniła się z 5648 do 7432. Można zatem mówić o dynamicznym przyroście podmiotów gospodarczych (o 31,6%). Okazuje się jednak, że mieszkańcy są średnio zadowoleni z sytuacji lokalnej gospodarki. W badaniach ankietowych, w których uczestniczyło 300 mieszkańców LGD, okazało się, że biorąc pod uwagę wybrane aspekty zadowolenia z życia w swoich miejscowościach, tj. praca, planowanie przyszłości oraz zamieszkanie, najgorzej został oceniony aspekt dotyczący pracy. Dla tego obszaru średnia w skali 5-cio punktowej, gdzie 1 znaczyło zdecydowane niezadowolenie, a 5 – zdecydowane zadowolenie, wyniosła ogółem 3,25, podczas gdy dla najlepiej ocenionego obszaru – miejsce do zamieszkania – 4,33. Nie jest to niski wynik, jednak sugeruje, że przy ogólnie wysokim zadowoleniu mieszkańców z życia w swoich miejscowościach na terenie LGD (nieco ponad 81% respondentów), najslabiej wypada zadowolenie z sytuacji na rynku pracy i warunków do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Potwierdziło się to w kolejnym pytaniu ankietowym, w którym respondenci w 5-cio stopniowej skali oceniali poziom swojego zadowolenia z 12 aspektów rozwoju gminy, w której mieszkają (m.in. rynek pracy, edukacja, opieka żłobkowa i przedszkolna, bezpieczeństwo publiczne, infrastruktura komunalna itp.). Rynek pracy został oceniony zdecydowanie najniżej (średnia 2,95), podczas gdy dla wszystkich pozostałych obszarów są to wartości powyżej 3 lub 4. Respondentów poproszono również o wskazanie potencjalnych obszarów działalności Stowarzyszenia LGD, które ich zdaniem warto realizować w następnych latach. Wśród czterech najczęściej wskazywanych obszarów pojawiło się również „Zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości”. Podobne stwierdzenia sformułowali również przedstawiciele instytucji, z którymi przeprowadzono badanie CAWI. W przypadku badanych instytucji najczęściej jako beneficjentów działań LGD wskazywano młodzież (11 na 17 wskazań) oraz przedsiębiorców (10 wskazań).

Poziom zatrudnienia w 2013 roku na terenie LGD (26%) był niższy niż przeciętnie w Polsce (32%) oraz województwie małopolskim (31%), jednakże zauważalne jest tutaj wewnętrzne zróżnicowanie LGD, bowiem w gminie Niepołomice było to 41%, w gminie Wieliczka 21%, a w gminie Klaj 14%. Analiza danych dotyczących bezrobocia pozwala stwierdzić, że obszar LGD nie jest dotknięty tym problemem - **stopa bezrobocia** (liczba os. Bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym) w 2013

roku wyniosła zaledwie 6,5%, podczas gdy dla Polski wynosiła 8,8%, a w województwie małopolskim 7,8%. Znowu zauważalne jest zróżnicowanie wewnętrzne gmin LGD, bowiem wartość wskaźnika dla gminy Niepołomice wyniosła 5,4%, dla gminy Wieliczka 7,0%, dla gminy Kłaj 5,4%. Niepokojące jest występowanie grup narażonych na potencjalne długotrwałe wykluczenie z rynku pracy: osoby pozostające bez pracy powyżej 2 lat, osoby o krótkim stażu pracy 1-5 lat (20,5% wszystkich osób bezrobotnych na terenie LGD), osoby o stażu pracy 10-20 lat - z reguły w wieku od 40 do 50 lat i więcej (17%), osoby z wykształceniem zawodowym (29,5%). Wzrasta liczba osób bezrobotnych w przedziale wiekowym powyżej 55 lat (w latach 2008-2014 dla osób w wieku 55-59 lat wzrost prawie dwukrotny, a w wieku 60-64 lata – trzykrotny). W latach 2008-2014 niemal dwukrotnie wzrosła liczba osób pozostających bez pracy przez okres powyżej 24 miesięcy. Reasumując powyższe zebrane dane i analizy można stwierdzić, iż wspieranie działań związanych z rozwojem gospodarczym, zakładaniem nowych firm i promowaniem postaw przedsiębiorczych jest istotnym obszarem działalności w celu poprawy warunków życia mieszkańców LGD. Z jednej strony ważne jest wsparcie funkcjonujących branż, z drugiej zaś zdywersyfikowanie miejsc pracy i wykorzystanie lokalnych potencjałów. Duże znaczenie może odegrać wykorzystanie potencjału lokalnych twórców i producentów oraz rozwój działalności gospodarczej związanej z turystyką, w tym agroturystyką.

Przedstawienie działalności sektora społecznego

W 2014 r. łącznie na terenach gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego działało 274 organizacje pozarządowe i kluby sportowe. Przedmiotem ich działalności były najczęściej tematy społeczne (w tym związane z osobami niepełnosprawnymi), przyrodnicze, sportowe oraz kulturalne i historyczne. Istotny odsetek organizacji na analizowanych terenach stanowiły ochotnicze straże pożarne (gmina Kłaj – 6 jednostek OSP, Niepołomice – 11, Wieliczka – 15). Mieszkańcy angażują się również w działalność zespołów artystycznych oraz kół gospodyń wiejskich. Pozytywnie wypada frekwencja mieszkańców w wyborach parlamentarnych, prezydenckich i samorządowych np. w 2015 r. frekwencja podczas wyborów prezydenckich we wszystkich gminach wchodzących w skład LGD była wyższa o kilka punktów procentowych od średniej dla Polski i województwa małopolskiego. Mniej korzystnie wypada frekwencja w konsultacjach społecznych organizowanych na poziomie lokalnym: zazwyczaj przychodzi na nie zaledwie kilkanaście lub kilka osób. Zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne jest zatem bardzo zróżnicowane. Brakuje lokalnych liderów i samoorganizowania się społeczności. Jednakże liczne stowarzyszenia, a także prężnie działające koła gospodyń wiejskich stanowią dowód na potencjał mieszkańców do partycypacji, dlatego istotne dla umacniania tych tendencji w najbliższej przyszłości może okazać się wsparcie inicjatyw oddolnych.

Wskazanie problemów społecznych

Jednym ze wskaźników świadczących o problemach społecznych może być **liczba osób objętych opieką społeczną** w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie LGD. Wskaźnik ten (włączając obszar miejski gminy Wieliczka) wyniósł w 2013 r. 4,8%, jest to wynik niższy niż średnia dla Polski (8,3%) oraz województwa małopolskiego (6,7%). LGD jest także zróżnicowana wewnętrznie pod tym względem, bowiem w gminie Wieliczka w 2013 roku ze świadczeń korzystało 4,8% mieszkańców, w gminie Niepołomice 4,4%, a w gminie Kłaj 5,9%, oznacza to, iż na terenie LGD nie jest to poważny problem. Jednakże wśród problemów zidentyfikowanych na obszarze LGD należy wskazać bezrobocie. Dotyczy ono w szczególności grupy wiekowej 45+, czyli osób z długim stażem zawodowym, które z różnych powodów trafiają poza rynek pracy i mają trudności, by na niego wrócić. W przypadku osób z tej grupy wiekowej wzrost osób bezrobotnych był najbardziej widoczny, jednak największą liczebnie grupą, którą dotyka problem bezrobocia są osoby o krótkim stażu pracy (1-5 lat) – stanowią one 20,5% wszystkich osób bezrobotnych mieszkających na terenie LGD. W grupie tej dominują osoby młode i wykształcone – absolwenci, którzy po zakończeniu edukacji nie posiadają wystarczającego doświadczenia zawodowego i/lub nie potrafią odnaleźć się na rynku pracy. Do tego zauważalną tendencją jest znaczny wzrost liczby osób niepełnosprawnych na terenie LGD, którzy zarejestrowali się w powiatowym urzędzie pracy (wzrost o 143%). Ważnym zadaniem jest nie tylko zapewnienie tym osobom dostępu do pomocy finansowej, ale także możliwości podjęcia pracy. W odpowiedzi na problem bezrobocia będą działania wzmacniające postawy przedsiębiorcze wśród mieszkańców LGD m.in. wspierające zakładanie własnej działalności. Kolejnym problemem, jaki został zdiagnozowany na obszarze LGD są procesy związane z suburbanizacją oraz napływem nowych mieszkańców. Osoby osiedlające się na tym terenie często przyzwyczajone są do standardu i dostępności usług społecznych typowego dla dużych miast. W tym kontekście za kłopotliwe można uznać rosnące aspiracje i oczekiwania mieszkańców wobec standardu i jakości świadczenia tychże usług. Mieszkańcy i przedstawiciele instytucji do najslabiej funkcjonujących obszarów LGD zaliczyli ochronę zdrowia i dostęp do opieki medycznej, opiekę żłobkową i przedszkolną oraz infrastrukturę komunalną. Należy zatem postawić na rozwój infrastruktury komunalnej, drogowej i społecznej (żłobki, przedszkola, opieka społeczna), a tym samym stworzenie mieszkańcom dostępu do podstawowych usług i to realizowanych na jak najwyższym poziomie. Podobnie wygląda sytuacja dotycząca oferty kulturalnej, rozrywkowej – według mieszkańców, jak i osób biorących udział w konsultacjach oferta proponowana przez istniejące instytucje nie odpowiada w pełni potrzebom mieszkańców. Konieczne zatem wydaje się zróżnicowanie oferty kulturalnej, sportowej czy rekreacyjnej. Ostatnim wskaźnikiem w obszarze polityki społecznej, który identyfikuje ewentualne obszary interwencji tej polityki jest liczba osób przypadająca na 1 ważny, z punktu widzenia społeczności lokalnej, obiekt użyteczności publicznej. Na terenie LGD szczególnie utrudniony jest mieszkańcom dostęp do aptek – na 1 tego typu placówkę przypada 5070 os. Jest to poziom znacznie wyższy niż w powiecie wielickim oraz w Polsce i Małopolsce. Podobnie niekorzystnie wygląda sytuacja z dostępem do

przychodni. Na jedną przychodnię lekarską na terenie LGD Powiatu Wielickiego przypada 4436 os., czyli prawie dwa razy więcej niż w powiecie wielickim. Pozytywnie wyróżniają się z kolei dane przedstawiające dostęp mieszkańców do placówek przedszkolnych. Wskaźnik ten dla LGD Powiatu Wielickiego (2957 os. na 1 przedszkole) jest znacznie lepszy niż dla Polski (3580 os.) i bardzo zbliżony do sytuacji w Małopolsce (2911 os.).

Opis zagospodarowania przestrzennego

Układ przestrzenno-osadniczy obszaru LGD w przypadku gmin Kłaj i Niepołomice charakteryzuje się trójdzielnością ze względu na funkcje pełnione przez obszary, natomiast w przypadku gminy Wieliczka jest bardziej rozproszony. Na północy gminy Kłaj znajduje się kompleks leśny Puszczy Niepołomickiej, część środkową zajmują układy osadnicze z tradycyjną funkcją mieszkalnictwa oraz coraz silniej rozwijającymi się funkcjami produkcyjnymi i usługowymi, na południu dominuje działalność rolnicza. W przypadku gminy Niepołomice funkcje rolnicze dominują w północnej części, przylegającej do Puszczy Niepołomickiej. Południowa część gminy to przede wszystkim dominacja funkcji mieszkaniowej, ale z widoczną funkcją rolniczą (obszar Słomirogu i Zagórza). W strefie centralnej widoczne są funkcje mieszkaniowe oraz usługowe, to najbardziej zurbanizowana część gminy m.in. ze względu na miasto Niepołomice. Na granicy wspomnianych dwóch części leży obszar o głównej funkcji przemysłowej – znajdują się tam tereny Niepołomickiej Strefy Inwestycyjnej. Funkcje w ramach układu przestrzenno-osadniczego gminy Wieliczka są dużo bardziej rozproszone. W części miejskiej gminy znajdują się funkcje mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe oraz przede wszystkim turystyczne, związane z obecnością muzeum Kopalni Soli. Obszar wiejski gminy Wieliczka to dominacja funkcji rolniczej i mieszkaniowej – charakteryzuje się rozproszoną zabudową w południowej części gminy oraz nieco bardziej zwartą na północy – szczególnie w pobliżu miasta Wieliczka. Na atrakcyjność terenów i ich zagospodarowanie wpływa położenie LGD w pobliżu Krakowa oraz obecność dróg 94, 75 i autostrady A4. Przyczyniają się one jednocześnie do suburbanizacji Niepołomic i Wieliczki.

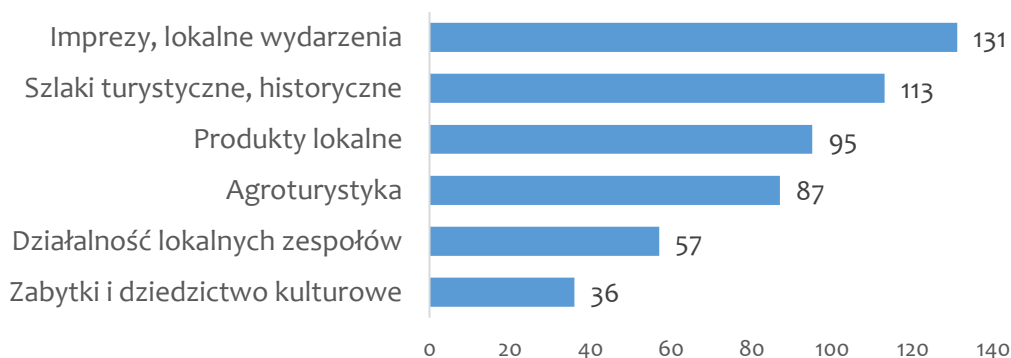
Opis dziedzictwa kulturowego i zabytków

Dziedzictwo kulturowe gmin wchodzących w skład LGD jest wyjątkowo bogate. Na obszarze LGD znajduje się 79 zabytków wpisanych do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Wśród nich 17 to architektura sakralna, 18 to budynki użyteczności publicznej, 22 to budynki mieszkalne, 11 to architektura rezydencjonalna (pałace, dwory, wille) oraz 11 to tzw. mała architektura, czyli bramy, mury, ogrody itp. Ważnymi punktami na mapie dziedzictwa kulturowego są m.in. Puszcza Niepołomicka, Zamek Królewski w Niepołomicach, Pałac w Grodkowicach, przyciągająca tłumy turystów polskich i zagranicznych – Kopalnia Soli w Wieliczce (obiekt nie znajduje się bezpośrednio na obszarze oddziaływania Stowarzyszenia, ale ruch turystyczny, generowany przez Kopalnię, może być istotnym czynnikiem rozwoju turystycznego i gospodarczego terenu LGD, dzięki rozprowadzeniu/rozproszeniu ruchu turystycznego oraz możliwości promocji i sprzedaży lokalnego dziedzictwa ponad milionowi odwiedzających). Na terenie LGD pamięta się także i pielęgnuje dziedzictwo niematerialne: zwyczaje i obrzędy, taniec i śpiew, kulinarne przysmaki, rękodzieło twórców ludowych (artyści-rzeźbiarze). Aktywnie działają domy kultury, zespoły artystyczne oraz koła gospodyń wiejskich m.in. poprzez organizowanie i udział w różnego rodzaju cyklicznych imprezach kulturalnych. W tym kontekście wspomnieć należy także o działalności Centrum Kultury i Turystyki w gminie Wieliczka. Pomimo szerokiej oferty kulturalnej związanej z dziedzictwem kulturowym z badań wynika, iż brak jest zróżnicowanej atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w szczególności zaś młodzież, dzieci i seniorów. Rozwój tego typu działań jest zatem jednym z głównych celów w które należy realizować w ramach niniejszej strategii.

Charakterystyka obszarów atrakcyjnych turystycznie

Na obszarze LGD znajdują się popularne w całym kraju tereny rekreacyjne Puszczy Niepołomickiej i wyjątkowy w skali światowej kompleks muzealny Kopalni Soli w Wieliczce. Puszcza Niepołomicka, tzw. „Zielone Płuca Krakowa” to rozciągający się na obszarze ok. 11 tys. ha kompleks leśny, który stanowi miejsce rekreacji dla osób z okolicznych gmin i z Krakowa. Przyciąga on bardzo zróżnicowanych gości: rodziny, osoby indywidualne, rowerzystów, pieszych, biegaczy. Ważne byłoby zatem stworzenie infrastruktury turystycznej, która zachęci i umożliwi poznanie pozostałych atrakcji i zabytków z terenu LGD. Mieszkańcy pytani o elementy oferty kulturalno-turystycznej regionu, które należy rozwijać wskazywali na szlaki turystyczne, historyczne, w tym szlaki rowerowe (zob. Wykres 1). Kopalnia Soli w Wieliczce od 1978 figurująca na Światowej Liście Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO przyciąga rocznie ponad milion turystów. Ważne byłoby działania pozwalające wykorzystać ten jednorazowy ruch turystyczny skumulowany na Kopalni, tak, by gminy obszaru LGD przyciągnęły chociaż niewielką część gości Kopalni. Rozwiązaniem mogłaby być oferta pakietowa, inicjatywa na kształt Centrum Produktu Lokalnego, z jednej strony umożliwiająca nabycie produktów lokalnej kuchni i rzemiosła, z drugiej zachęcająca do pozostania i zapoznania się z zabytkami i atrakcjami z terenu LGD.

Wykres 1. Elementy oferty kulturalno-turystycznej regionu, które należy wspierać (liczba wskazań)

Opis produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych

Podtrzymywanie lokalnych tradycji łączy mieszkańców, umacnia ich lokalną tożsamość oraz związek z regionem i ze wspólnotą. Na terenie LGD podtrzymywanie tradycji realizowane jest poprzez działalność domów kultury oraz liczne imprezy kulturalne. Wśród tych wydarzeń, szczególnie ważne są te odbywające się corocznie od wielu lat np. Orszak Trzech Króli w Niepołomicach, Dni św. Kingi, Wielickie Miodobranie czy Dzień Ziemniaka w gminie Kłaj. Kolejnym elementem ważnym dla tradycji regionu są produkty lokalne. Na terenie LGD istnieją produkty spożywcze, znane mieszkańcom i sprzedawane podczas imprez kulturalnych czy kiermaszów, wśród nich można wymienić m.in. sól wielicką, kiszkę z Podstolic, szynkę podstolego z nogą, czy Chorągwickie Kajpuski. Lokalne przysmaki są powodem do dumy mieszkańców z regionu, dla turystów natomiast – mogą okazać się atrakcyjnym czynnikiem przyciągającym. Ważne jest zatem stworzenie możliwości lokalnym producentom do sprzedaży ich wytworów, zarówno poprzez tworzenie wydarzeń np. festiwali, jak i miejsc – punktów sprzedażowych. Postawienie na produkty lokalne to z jednej strony zapewnienie nowych miejsc pracy mieszkańcom, z drugiej promocja LGD i rozwijanie oferty turystycznej regionu wzbogaconej o lokalne produkty kultury, kuchni i rzemiosła.

Podsumowanie. Wykazanie wewnętrznej spójności LSR

Obszar LGD łączy atuty przestrzenno-kulturowe, ale także podobne problemy społeczne. Z jednej strony spójność koncentruje się wokół położenia gmin i ich walorów przyrodniczych, co przez mieszkańców uznawane jest za mocną stronę obszaru i powód do zadowolenia. Walory przyrodnicze oraz kulturowe, a także sprzyjające turystyce położenie w pobliżu Krakowa, stanowią przesłankę do opracowania spójnej oferty turystyczno-promocyjnej regionu. Z drugiej jednak strony gminy LGD są powiązane ze sobą występowaniem problemów społecznych takich jak bezrobocie, zły stan lub wręcz brak infrastruktury komunalnej i drogowej, czy brak dostępu do infrastruktury społecznej. Mieszkańców gmin LGD łączy także zapotrzebowanie na bardziej rozbudowaną i zróżnicowaną ofertę spędzania czasu wolnego. Rozwiązywanie takich kwestii na zasadzie współpracy między gminami pozwala na szersze spektrum działań i lepsze ich dopasowanie do potrzeb mieszkańców. Obszar LGD to także wspólny rynek pracy o czym świadczą wzajemne przepływy mieszkańców do miejsc pracy na terenie trzech członkowskich gmin (wśród dojeżdżających do pracy na obszar wiejski gminy Wieliczka – 15% stanowią mieszkańcy gmin Kłaj i Niepołomice, analogicznie w przypadku dojeżdżających na teren gminy Niepołomice, natomiast 26% dojeżdżających do pracy w Kłaju stanowią mieszkańcy pozostałego obszaru LGD). W kontekście spójności warto przywołać łączność historyczną tego obszaru, który należał do wspólnego majątku Lanckorońskich, dodatkowo jest on połączony wspólnym szlakiem drogą solną prowadzącą z Wieliczki do Bochni.

Rozdział IV Analiza SWOT

Poniższa Analiza SWOT została przeprowadzona na podstawie dokonanej diagnozy danych zastanych, a także z udziałem mieszkańców (badania PAPI – m.in. pytania otwarte o główne atuty i wady miejsca zamieszkania, ocena poszczególnych aspektów polityki rozwojowej na szczeblu lokalnym – skala Likerta, w tym rynku pracy, edukacji, sfery kultury, rekreacji, turystyki, ochrony środowiska itp.) oraz kluczowych podmiotów działających na terenie LGD z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Pierwotna wersja analizy została poddana dodatkowym konsultacjom w trakcie warsztatu strategicznego i uzupełniona o czynniki zewnętrzne: szanse i zagrożenia. Dodatkowo członkowie LGD wymiarowali i operacjonalizowali elementy analizy, co było podstawą przy definiowaniu wskaźników i ich wartości bazowych oraz docelowych. Większość wniosków zgłaszanych przez uczestników partycypacyjnego procesu została uwzględniona w diagnozie. Pominęto wskazania niezgodne ze statystyką publiczną lub co do których następowała rozbieżność w źródłach. Analiza została przeprowadzona w blokach tematycznych wynikających z przeprowadzonej diagnozy obszaru LGD. Całość powiązań analizy SWOT w kontekście kierunków rozwojowych zilustrowana została w tabelarycznej matrycy logicznej w rozdziale V.

Demografia i sytuacja społeczna			
Mocne strony	Odniesienie do diagnozy	Słabe strony	Odniesienie do diagnozy
Korzystne trendy demograficzne: Wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (20,8%) w porównaniu ze średnią dla Polski (18%) i województwa małopolskiego (19%). Niski odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (15,2%) w porównaniu ze średnią dla Polski (19%) i województwa małopolskiego (18%). Wysoki przyrost naturalny (2,5‰) w porównaniu ze średnią dla Polski (-0,03‰) oraz województwa małopolskiego (1,4‰). Wysokie – korzystne saldo migracji (10,7‰) w porównaniu ze średnią dla Polski (-0,4‰) i województwa małopolskiego (0,9‰). Dynamiczny przyrost liczby ludności (w latach 2009 – 2014 o 9,6%).	Rozdział 1 diagnozy	Malejące saldo migracji (z 14% w 2009 roku do 10,7‰ w 2014 roku). Rosnący udział grupy osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Spadek liczby osób osiedlających się na terenie LGD. Spadek liczby zawieranych małżeństw.	Rozdział 1 diagnozy
		Utrudniony dostęp do aptek – 5070 osób przypadających na jedną aptekę, co jest gorszym wynikiem niż średnia dla kraju (3094 os.), województwa (2978 os.) i powiatu (2610 os.) Utrudniony dostęp do przychodni lekarskich – 4436 osób przypadających na jedną przychodnię, co jest gorszym wynikiem niż średnia dla kraju (1919 os.), województwa (1932 os.) i powiatu (2729 os.).	Rozdział 4 diagnozy
Dobry dostęp mieszkańców do placówek przedszkolnych - 2957 os. na 1 przedszkole (w kraju 3580 os.). Spadek liczby osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców (5% w 2008 r., 4,8% w 2013 r.). Mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze LGD włączając obszar miejski gminy Wieliczka (47,3 os.) niż średnia dla powiatu wielickiego (49,7 os.), województwa małopolskiego (67,2 os.) i Polski.	Rozdział 4 diagnozy	Wysoki odsetek przestępstw o podłożu narkotykowym (27% wszystkich popełnionych przestępstw na terenie gminy Niepołomice, 18% w Wieliczce).	Rozdział 5 diagnozy
		Generalnie niskie zainteresowanie konsultacjami społecznymi dotyczącymi dokumentów opracowywanych na terenie gmin wchodzących w skład LGD (poza spotkaniami wiejskimi w gminie Kłaj).	
Wysoka aktywność obywatelska mieszkańców LGD wyrażana wyższą niż przeciętnie w Polsce frekwencją w wyborach prezydenckich i parlamentarnych. Rozwinięta działalność sektora społecznego, stosunkowo duża liczba (274 podmioty) aktywnie działających organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.	Rozdział 5 diagnozy		

Szanse		Zagrożenia	
Dostępność funduszy zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) na działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej; Wzrost aktywności i organizowania się społeczeństwa wokół różnego typu kwestii istotnych z punktu widzenia małych społeczności (np. nowe inwestycje, ochrona środowiska, bezpieczeństwo); Wzrost znaczenia idei partycypacji społecznej w procesie rozwoju lokalnego; Suburbanizacja – stały trend napływu nowych mieszkańców z wielkich miast na tereny obszarów wiejskich, zlokalizowanych blisko miasta i dobrze z nim skomunikowanych; Wzrost świadomości społecznej na temat problemów społecznych: alkoholizmu, narkomani, przemocy w rodzinie.	Wnioski z warsztatów strategicznych	Dojazdy do szkół i przedszkoli poza miejscem zamieszkania – dzieci uczą się w miejscach gdzie rodzice pracują; Trendy polaryzacji ekonomicznej społeczeństwa, ubożenie części społeczeństwa, przy równoczesnym bogaceniu się innych. Pojawiający się konflikt interesów tych dwóch grup; Postawa roszczeniowości – oczekiwania społeczności, że państwo zajmie się rozwiązywaniem wszystkich pojawiających się problemów, niechęć do samodzielnego działania, bierność. Proces starzenia się społeczeństwa, konieczność planowania usług i infrastruktury w zakresie gospodarki III wieku – usług tzw. srebrnej gospodarki. Migracje zagraniczne – odpływ młodych, wykształconych ludzi do innych krajów UE w celach zarobkowych, pozostawianie osób starszych (rodziców, dziadków) bez stałej opieki w domu.	Wnioski z warsztatów strategicznych
Gospodarka i rynek pracy			
Mocne strony	Odniesienie do diagnozy	Słabe strony	Odniesienie do diagnozy
Tendencja wzrostowa liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym (5648 w 2009 r., 7432 w 2014 r.) Istnienie trzech wyróżniających się sekcji PKD o ponadprzeciętnym udziale w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – (28%); budownictwo – (15%); przetwórstwo przemysłowe (11%). Lokalizacja Niepołomickiej Strefy Przemysłowej na terenie Niepołomic oraz planowana Strefa Przemysłowa w Brzegach na terenie gminy Wieliczka. Szybszy niż w Polsce i województwie małopolskim proces przesunięcia przedmiotu działalności firm z rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa oraz z przemysłu i budownictwa w stronę innych obszarów działalności. Szybsze tempo wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości niż w kraju i województwie małopolskim. Duży potencjał rozwojowy przedsiębiorczości społecznej.	Rozdział 2 diagnozy	Brak firm zatrudniających powyżej 1000 pracowników. Niższy wskaźnik przedsiębiorczości na terenie LGD niż na terenie powiatu wielickiego (odpowiednio 106 i 111 firm na 1000 mieszkańców). Niższy udział usług wśród głównych sektorów gospodarki (72,35%) niż średnia dla kraju (76,84%) oraz województwa małopolskiego (74,96).	Rozdział 2 diagnozy
		Bardzo duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych (średnia powierzchnia 1 gospodarstwa rolnego to 0,9 ha, dla porównania w Polsce 7,9 ha, w województwie małopolskim - 3 ha, w powiecie wielickim - 1,8 ha). Wysoki udział gospodarstw domowych, których główne źródło dochodów pochodzi z działalności rolniczej w ogólnej liczbie gospodarstw (60,4%) Niski udział upraw przemysłowych w ogólnej	Rozdział 6 diagnozy

Korzystne warunki klimatyczne dla sadownictwa i leśnictwa.	Rozdział 6 diagnozy	strukturze upraw na terenie LGD.	
Wskaźnik bezrobocia (4,9%) niższy niż w kraju (7,5%) i województwie małopolskim (6,6%) Malejący wskaźnik bezrobocia (na przestrzeni lat 2009 - 2014 r. spadek z 5,1% do 4,9%) Wzrostowa tendencja wskaźnika przedsiębiorczości (z 83 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2012 r. do 87 w 2014 r.) Korzystne położenie - bliskość Krakowa (dużego rynku pracy).	Rozdział 3 diagnozy	Wzrastająca liczba osób bezrobotnych w przedziale wiekowym powyżej 55 lat (w latach 2008-2014 dla osób w wieku 55-59 lat wzrost prawie dwukrotny, a w wieku 60-64 lata – trzykrotny). Stosunkowo niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców – 87 osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców . Istnienie grup osób narażonych na potencjalne długotrwałe wykluczenie z rynku pracy: osoby pozostające bez pracy powyżej 2 lat, osoby o krótkim stażu pracy 1-5 lat (20,5% wszystkich osób bezrobotnych na terenie LGD), osoby o stażu pracy 10-20 lat - z reguły w wieku od 40 do 50 lat i więcej (17%), osoby z wykształceniem zawodowym (29,5%) Prawie dwukrotny wzrost (w latach 2008-2014) liczby osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy. Duży wzrost liczby osób niepełnosprawnych z terenu LGD (razem z obszarem miejskim gminy Wieliczka), którzy zarejestrowali się w powiatowym urzędzie pracy (w latach 2008-2014 wzrost o 143%). Pogłębianie się problemu długotrwałego bezrobocia na skutek dezaktualizacji kwalifikacji zawodowych.	Rozdział 3 diagnozy
Stosunkowo niski stopień zadowolenia mieszkańców z lokalnego rynku pracy (średnio 2,95 w skali od 1 do 5) – najniższa ocena w porównaniu z pozostałymi aspektami rozwoju miejscowości na terenie LGD.	Wnioski z PAPI		
Szanse		Zagrożenia	
Dostępność funduszy zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) na działania wspierające rozpoczynanie działalności gospodarczej, tworzenie nowych miejsc pracy, wprowadzanie innowacji (produktowych, procesowych, organizacyjnych), podnoszenie lub aktualizację kwalifikacji, a także aktywizację osób bezrobotnych. Możliwość uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego dla powstawania spółdzielni socjalnych i promowanie ekonomii społecznej. Zwiększenie wykorzystania nowych technologii w edukacji i na rynku pracy; Zmiana w zakresie działalności rolniczej – powstawanie gospodarstw agroturystycznych czy ekologicznych. Moda na produkty lokalne oraz ekologiczne – możliwość rozwoju lokalnej gospodarki w tym kierunku.	Wnioski z warsztatów strategicznych	Konkurencja o środki UE ze strony innych i LGD i samorządów (system konkursowy – brak gwarancji otrzymania środków zewnętrznych). Niska opłacalność produkcji rolnej w małych gospodarstwach rolnych. Wpływ globalnych kryzysów (konflikt na Ukrainie, embargo na polskie produkty w Rosji, kryzys migracyjny) na kondycję lokalnych przedsiębiorstw. Wzrost znaczenia handlu internetowego – e-commerce kosztem tradycyjnej działalności usługowej; Niska stabilność dochodów mieszkańców – dorywcze prace na tzw. umowy śmieciowe; Powstawanie dużych galerii handlowych.	Wnioski z warsztatów strategicznych

Turystyka i promocja regionu			
Mocne strony	Odniesienie do diagnozy	Słabe strony	Odniesienie do diagnozy
Istnienie atrakcji turystycznej o skali europejskiej: kompleks muzealny Kopalni Soli w Wieliczce Wysoki potencjał przyrodniczy: Puszcza Niepołomska, rezerwat przyrody (m.in. Gibiel, Lipówka, Długosz Królewski, Dębina, Koło, Wiślicko Kobyle), Starorzecz Raby. Bogata oferta turystyczno-rekreacyjna, np. Ośrodek hodowli żubrów w Kłaju, Stok narciarski w Podstolicach, Malowidło 3D "Solny Świat", Wyrobiska w Woli Batorskiej (wyrobiska zarządzane przez PZW koło Niepołomic), Bobrowe rozlewisko w Zabierzowie Bocheńskim (ośrodek wędkarski). Liczne zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków, m.in. Zamek Królewski w Niepołomicach, zespół zamku żupnego w Wieliczce, kościół par. pw. NMP i Dziesięciu Tysięcy Męczenników w Niepołomicach, zespół klasztorny benedyktynek w Staniątkach, kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP w Wieliczce, młyn wodny w Podłężu, zespół dworski i folwarczny w Śledziejowicach, Istnienie obiektów kultury, np. Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach, Muzeum Niepołomickie i Izba Regionalna na Zamku Królewskim w Niepołomicach, Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce Aktywna działalność zespołów artystycznych oraz kół gospodyń wiejskich. Aktywna działalność lokalnych artystów – rzeźbiarzy Bogata oferta produktów lokalnych, np. sól wielicka, Kielbasa wiejska z Podstolic, Szyńka podstolego z nogą, Kiszka z Podstolic. Organizacja licznych imprez lokalnych (np. Dni św. Kingi, Przegląd Potraw Regionalnych, Orszak Trzech Króli, Spotkania przy czakramie, Dni Niepołomic, Dni Szarowa, Dzień Ziemniaka). Aktywna działalność domów i ośrodki kultury oraz świetlic i klubów. Wysoki stopień zadowolenia mieszkańców z możliwości uprawiania sportu i rekreacji na terenie LGD (średnio 4,01 w skali od 1 do 5).	Rozdział 7 diagnozy	Niedostatecznie rozbudowana infrastruktura turystyczna. Oferta turystyczna nie w pełni wykorzystująca lokalne potencjały.	Rozdział 7 diagnozy
	Wnioski z PAPI		

Szanse		Zagrożenia	
Zainteresowanie w społeczeństwie wypoczynkiem aktywnym, rekreacją i uprawianiem sportów. Popularyzacja turystyki weekendowej wśród Polaków. Wzrost zainteresowania lokalnymi, naturalnymi, czy ekologicznymi produktami. Moda na lokalność, odkrywanie tradycji, lokalnego dziedzictwa, produktów lokalnych. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój turystyki, rekreacji i kultury (fundusze UE – Program Operacyjny Województwa Małopolskiego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, fundusze szwajcarskie, fundusze norweskie, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej). Rozwój technologii IT w turystyce (GPS, aplikacje na telefony komórkowe, interaktywne i multimedialne przewodniki, nowe formy prezentacji). Światowe Dni Młodzieży w 2016 roku w Krakowie, wraz z czuwaniem i mszą pośłania w Brzegach na terenie gminy Wieliczka – wydarzenie potencjalnie przyciągające kilka milionów pielgrzymów z całego świata.	Wnioski z warsztatów strategicznych	Postępująca suburbanizacja – zagrożenie terenów cennych przyrodniczo. Konkurencja innych ośrodków z potencjałem turystyczno – rekreacyjnym. Nadmierna presja ze strony uprawiających sporty motorowe i wzrost popularności takich form aktywności jak jazda quadami, skuterami, motocrossami itp. – niekontrolowana ekspansja na tereny cenne przyrodniczo.	Wnioski z warsztatów strategicznych
Infrastruktura techniczna			
Mocne strony	Odniesienie do diagnozy	Słabe strony	Odniesienie do diagnozy
Dobra dostępność komunikacyjna, bliskość autostrady A4. Gęstość sieci gazowej (3,4km/1km²) wyższa niż w powiecie wielickim (3,2 4km/1km²). Gęstość sieci kanalizacyjnej (1,1 km/1km²) wyższa niż w powiecie wielickim (0,9 km/1km²). W każdej z gmin na terenie LGD znajdują się oczyszczalnie ścieków. Wzrost długości sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w latach 2009-2014 (odpowiednio o 19,2 km i 24,3 km).	Rozdział 8 diagnozy	Gęstość sieci wodociągowej (2,7 km/1km²) mniejsza niż w powiecie wielickim (2,8 km/1km²). Niski odsetek osób posiadających dostęp do kanalizacji i oczyszczalni ścieków (tylko ok. 40% mieszkańców LGD).	Rozdział 8 diagnozy
Szanse		Zagrożenia	
Dostępność funduszy zewnętrznych (np. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska) na dofinansowanie inwestycji w zakresie infrastruktury komunalnej, czy transportowej. Możliwość realizacji inwestycji w formule publiczno-prywatnej. Zwiększająca się świadomość społeczna konieczności dbania o środowisko naturalne. Popularyzacja ekologicznych rozwiązań w zakresie ogrzewania i pozyskiwania energii, oczyszczania ścieków itp.;	Wnioski z warsztatów strategicznych	Szybko rosnące potrzeby infrastrukturalne wraz z nasilającymi się procesami suburbanizacyjnymi. Zagrożenia powodziowe na rzece Wisła. Konkurencja o środki zewnętrzne na działania infrastrukturalne. Opór społeczny i niechęć w przypadku konieczności zainwestowania własnych pieniędzy w nowoczesne ekologiczne technologie (np. wymiana pieców, przyłączenie się do kanalizacji).	Wnioski z warsztatów strategicznych

Rozdział V Cele i wskaźniki

5.1 Specyfikacja i opis celów i przedsięwzięć

Cel ogólny 1: Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów, przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy

Wynika z potrzeb i postulatów mieszkańców zakomunikowanych podczas badań ankietowych i spotkań warsztatowych. Należy skoncentrować się na poszerzeniu i dywersyfikacji istniejącej oferty spędzania czasu wolnego, dostosowując ją do potrzeb i oczekiwań różnych grup wiekowych. Kluczowe jest zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej w szczególności w przypadku dzieci i młodzieży oraz seniorów z obszarów wiejskich (miejscowości poniżej 5 tysięcy mieszkańców) – grup określonych podczas konsultacji społecznych jako defaworyzowane. W tym kontekście konieczna jest także rozbudowa infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców polegająca m.in. na stworzeniu obiektów sportowych umożliwiających aktywność fizyczną np. wytyczenie tras rowerowych/spacerowych czy budowa kortów tenisowych. Urozmaicenie oferty poprzez organizację wydarzeń i imprez kulturalnych możliwe będzie dzięki podnoszeniu jakości już istniejącej infrastruktury kulturalnej np. domów kultury i ich najbliższego otoczenia. Ponadto oferta kulturalna powinna opierać się na lokalnych tradycjach w tym produktach lokalnych, by w ten sposób z jednej strony umacniać identyfikację mieszkańców z regionem, a z drugiej – promować potencjał obszarów z LGD wśród turystów.

Cel ogólny 2. Rozwój kapitału społecznego na terenie LGD

Jest odpowiedzią na zidentyfikowany wśród mieszkańców potencjał partycypacyjny, przejawiający się m.in. w dużej liczbie aktywnie działających na obszarze LGD organizacji pozarządowych, klubów sportowych, zespołów artystycznych. Należy zatem wspierać aktywności i oddolne inicjatywy mieszkańców, w szczególności te, które tworzą ofertę spędzania czasu wolnego lokalnym społecznościom (animujących życie). Wsparciem umożliwiającym samoorganizowanie się społeczności lokalnych i kreowanie lokalnych liderów powinny zostać objęte zwłaszcza nieformalne grupy mieszkańców, NGO, grupy sąsiedzkie z obszarów wiejskich LGD. Istotne będą przedsięwzięcia skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu podnoszenie poziomu edukacji obywatelskiej, bowiem to edukacja i promocja pożądanych postaw przyspiesza zmiany w tym obszarze. W ramach celu 2 szczególny nacisk położono na ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin wchodzących w skład LGD. Wspólna troska o otoczenie stanowi wyraz zaangażowania i odpowiedzialności obywatelskiej, które mogą być realizowane m.in. przez przedsięwzięcia związane z renowacją obiektów zabytkowych oraz tych, świadczących o lokalnej tożsamości miejsca, ważnych dla mieszkańców np. lokalnych kapliczek.

Cel ogólny 3. Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD

Opiera się na zdiagnozowanych słabościach lokalnego rynku pracy (stosunkowo niski wskaźnik przedsiębiorczości, wzrastająca liczba osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy) i towarzyszącemu im niezadowoleniu mieszkańców obszaru LGD z lokalnego rynku pracy. Jednocześnie cel łączy się z zaobserwowaną tendencją wzrostu przedsiębiorczości wśród mieszkańców – zakładania własnych firm. Dbając o tworzenie nowych miejsc pracy należy wspierać zakładanie działalności gospodarczej, rozwój dotychczasowych przedsiębiorstw, oraz promować ekonomię społeczną. Mieszkańcy podczas konsultacji społecznych podkreślali, że wsparcie powinno umożliwić rozwój usług na terenach wiejskich służących zaspokajaniu potrzeb lokalnych społeczności (np. salon fryzjerski, kosmetyczny). Należy także wzmacniać dotychczasowe silne strony – ofertę bazującą na atrakcyjności obszaru LGD, kreować nowe produkty lokalne. W ramach celu nacisk położono także na działania bazujące na potencjale turystycznym terenu LGD. Programy wsparcia skierowane będą do przedsiębiorstw agroturystycznych, enoturystycznych dotyczyć będą tworzenia infrastruktury okołoturystycznej, integracji oraz promocji lokalnych twórców i producentów, budowania sieci partnerskiej współpracy w zakresie usług turystycznych. W ramach celu podejmowane także będą przedsięwzięcia związane z promowaniem postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży, w formie innowacyjnej i atrakcyjnej dla tej grupy wiekowej np. gry ekonomiczne, wirtualne firmy, grywalizacja.

Planowane cele ogólne i szczegółowe, w tym przedsięwzięcia przedstawione w **tabeli: cele i wskaźniki** będą finansowane przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) przy wsparciu ze środków budżetu państwa oraz środków własnych jednostek sektora finansów publicznych (szczegóły – załącznik 4).

5.3 Specyfikacja wskaźników

Wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania zamieszczone w poniższej tabeli są ściśle powiązane z odpowiadającymi im przedsięwzięciami, celami szczegółowymi i celami ogólnymi. Konkretnie, przyjęte w Strategii wskaźniki są zgodne z wymogami systemu monitorowania PROW 2014-2020 oraz pozwalają na monitorowanie przedsięwzięć typowych dla zidentyfikowanych potrzeb Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego. Ponadto wskaźniki te są adekwatne i spójne z odpowiednimi celami ogólnymi, szczegółowymi oraz wskazanymi przedsięwzięciami.

Uzasadnienie: Wskaźniki dla przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych zostały dobrane przy uwzględnieniu:

- **obligatoryjności** wskaźników (PROW, RLKS, m.in.: Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej; Liczba operacji, obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury; Liczba zabytków podanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii; Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa; Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa; Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty dziedzictwa kulturowego; Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej; Liczba utworzonych miejsc pracy), które powinny być wykorzystane do monitorowania LSR;
- **adekwatności** wskaźników do zawartości przedsięwzięć i celów;
- **komplementarności** wskaźników formułowanych na różnych poziomach strategii;
- **dostępności wskaźników** w źródłach statystyki publicznej, zasobach LGD lub możliwości relatywnie łatwego pozyskania wskaźnika ze źródeł pierwotnych.

Wskaźniki konstruowane były w taki sposób by proces ich monitorowania był możliwie tani i nie czasochłonny, przy czym pokazywał faktyczny postęp, zaplanowane zmiany i skutki podejmowanych interwencji.

Źródła pozyskania danych do pomiaru oraz sposób dokonywania pomiaru został opisany we wspomnianej tabeli. Dokumentacja konkursowa oraz umowy pomiędzy LGD a beneficjentami lub grantobiorcami będą nakładały na nich konieczność monitorowania i osiągnięcia wskaźników rezultatu/produktu proporcjonalnie do zakresu i funduszy o jakie aplikują. Częstotliwość pomiaru wskaźników – na bieżąco w całym okresie wdrażania LSR, czas pomiaru – lata 2016 – 2023, co szczegółowo zostało opisane w rozdziale XI – Monitoring i ewaluacja. Stan początkowy wskaźników oddziaływania został określony w partycypacyjny sposób przy udziale mieszkańców (badania PAPI – wartości na podstawie wyników badań ankietowych). W przypadku wskaźników produktów i rezultatów wartości początkowe zawsze wynoszą „0”. Stany docelowe wskaźników opierają się na szacunkach wynikających z konsultacji z mieszkańcami i przedstawicielami sektora publicznego, społecznego i gospodarczego w trakcie gminnych warsztatów, spotkań z członkami LGD, a także dzięki uzupełnionym kartom projektów składanych w biurze LGD lub przesyłanych drogą elektroniczną na udostępnionym formularzu. Założenia proponowane przez prawdopodobnych beneficjentów i grantobiorców zweryfikowane zostały w oparciu o dotychczasowe doświadczenia LGD Wielicka Wieś i LGD Wspólnota Królewskiej Puszczy z poprzedniej perspektywy finansowej a w przypadku projektów współpracy uzgodnione z partnerami projektów. Wartości docelowe wskaźników będą zliczane w sposób narastający, uwzględniający wartości z poszczególnych etapów LSR (dla wskaźników produktu w ustalonych momentach pomiaru za okresy lat: 2016-2018, 2019-2021 oraz 2022-2023 - szczegółowy zapis w Planie działania) i realizowanych projektów. Pomiar dokonywany będzie przez biuro LGD na podstawie źródeł opisanych w tabeli.

Przedstawione **wskaźniki pozwalają na określenie wpływu LSR na rozwój regionu, odpowiadają i są tożsame ze wskaźnikami monitorującymi realizację Strategii Rozwoju Małopolski 2011-2020**. Przykładowo wskaźniki produktu: liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa/ liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa przyczyniają się do realizacji wskaźnika *liczba przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 os na 1000 mieszkańców* na poziomie regionalnym, z kolei wskaźniki rezultatu: *Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD; Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych przestrzeni do wypoczynku na terenie LGD*, będą wpisywały się w osiągnięcie wskaźnika SRM: *korzystający z obiektów kultury/ dziedzictwo i przemysły czasu wolnego*.

Przedsięwzięcia związane z budową atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów.

Przedsięwzięcie	Sposób realizacji	Uzasadnienie
1.1.1 Wyposażenie miejscowości z terenu LGD w obiekty sportowe umożliwiające aktywność fizyczną. 1.1.2 Kreowanie przestrzeni do wypoczynku. 1.2.3. Podnoszenie jakości infrastruktury	Konkurs	Formuła konkursowa umożliwi wybranie beneficjentów o odpowiednim potencjale organizacyjnym z różnych sektorów zainteresowanych modernizacją lub rozbudową infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej, ponadto pozwoli na realizację projektów przewyższających wartością 100.000 zł. Wśród projektów, które będą mogły być wdrożone w ich ramach są m.in. inicjatywy postulowane w trakcie badań ankietowych mieszkańców oraz

kulturalnej.		sygnalizowane przez zainteresowane podmioty z obszaru kultury, rekreacji i turystyki w trakcie warsztatów strategicznych, konsultacji gminnych oraz w formie fiszek projektowych zgłaszanych w konsultacjach on-line (m.in. remonty ośrodków kultury, zadanie kortów tenisowych, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych, sceny plenerowe – muszle koncertowe, siłownie zewnętrzne itp.).
1.2.1 Poprawa identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności od wieku i aktywności zawodowej	Operacja własna	Realizacja przedsięwzięcia 1.2.1 poprzez operację własną a 1.2.1 poprzez projekt grantowy ma na celu wybór przedsięwzięć oddolnych, wynikających z realnych potrzeb środowisk lokalnych, w tym grup nieformalnych – nie mających osobowości prawnej do startowania w konkursowej procedurze wyboru beneficjenta. Dodatkowo formuła grantów pozwala na wybór większej ilości inicjatyw, które w większym stopniu mogą przyczynić się do realizacji założonych celów.
1.2.2 Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach – odwołanie do regionalizmów, produktów lokalnych, tradycji – etno-inspiracje.	Projekt grantowy	
	Aktywizacja	Dotychczasowe doświadczenia LGD predestynują do podejmowania działań aktywizujących lokalną społeczność poprzez organizację wydarzeń kulturalnych. Działania te kończyły się sukcesem i powinny być kontynuowane w takiej formule, równocześnie wspierając i uzupełniając ofertę kulturalną realizowaną w ramach projektów grantowych np. na obszarach LGD pomijanych przez grantobiorców.

Przedsięwzięcia związane z rozwojem kapitału społecznego.

Przedsięwzięcie	Sposób realizacji	Uzasadnienie
2.1.1 Wspieranie samoorganizowania się społeczności lokalnych oraz kreowanie lokalnych liderów na obszarach wiejskich LGD 2.1.2 Podnoszenie poziomu edukacji obywatelskiej (w tym partycypacji obywatelskiej).	Projekty grantowe	Przedsięwzięcia dzięki projektom grantowym w sposób bardziej efektywny przyczynią się do realizacji założonych celów. Projekty grantowe zakładają różnorodne podejścia dostosowane do specyfiki grup docelowych, miejsca realizacji itp. NGO, grupy nieformalne, sąsiedzki, parafialne będą mogły w łatwy sposób pozyskać fundusze na realizację inicjatyw w ramach przedsięwzięć i wykorzystać swoje doświadczenia i kompetencje z zakresu pobudzania lokalnej aktywności oraz edukacji obywatelskiej.
2.1.3 Promowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne	Aktywizacja	LGD wykorzystując swoje bogate doświadczenia z poprzedniej perspektywy będzie mogła w sposób efektywny i kontrolowany podejmować działania z zakresu promowania działalności lokalnych NGO. Znajomość środowiska i zaufanie sektora społecznego jest tutaj dodatkowym atutem i przemawia za aktywnością Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.
2.2.1 Podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznych 2.2.2 Renowacja obiektów zabytkowych i tych, które świadczą o lokalnej tożsamości miejsca i są ważne dla mieszkańców obszaru LGD.	Konkurs	Formuła konkursowa umożliwi wybranie beneficjentów o odpowiednim potencjale organizacyjnym z różnych sektorów zainteresowanych aranżacją przestrzeni publicznych oraz renowacją miejsc szczególnie ważnych dla mieszkańców, ponadto pozwoli na realizację projektów inwestycyjnych, które z natury są bardziej kosztochłonne. Formuła konkursowa pozwoli przedstawicielom różnych sektorów w tym JST zgłaszać propozycje z terenu swoich gmin – dodatkowo nie wyklucza przedsiębiorców. Wybór takiej formuły realizacji wynikał z konsultacji w poszczególnych gminach z obszaru LGD.

Przedsięwzięcia z zakresu wsparcia w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD.

Przedsięwzięcie	Sposób realizacji	Uzasadnienie
3.1.1 Dotacje na zakładanie działalności gospodarczej lub tworzenie podmiotów ekonomii społecznej 3.1.2 Programy wsparcia na rozwój istniejących firm. 3.2.1 Wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych. 3.2.2 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej – gastronomia, noclegi, usługi.	Konkurs	Jest to najlepsza formuła wynikająca z doświadczeń LGD oraz dająca możliwość weryfikacji pomysłu biznesowego potencjalnego beneficjenta.
3.2.3 Budowa sieci partnerskiej współpracy w zakresie usług turystycznych 3.2.4 Identyfikacja, integracja oraz promocja lokalnych twórców i producentów	Projekt współpracy	Wspólna realizacja projektów z LGD z Polski i zagranicy pozwoli na wymianę doświadczeń oraz będzie stanowiła swoistą wartość dodaną realizacji projektu. W przypadku uruchomienia wspólnego punktu dystrybucji produktów lokalnych i regionalnych dla kilku LGD działania partnerskie będą miały ponadto efekt skali co przyczyni się do wzrostu efektywności i trwałości podjętych działań.
3.3.1 System wspierania postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży	Aktywizacja	Działania będą kontynuacją działań podejmowanych przez poprzedniczki Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Zaprezentowane powyżej przedsięwzięcia są **zgodne z celami przekrojowymi PROW: ochroną środowiska, przeciwdziałaniem zmianom klimatu oraz innowacyjnością**. W kryteriach wyboru przewidziano premiowanie projektów przyczyniających się do ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu np. budowa lub modernizacja obiektów kultury, rekreacji, infrastruktury turystycznej lub podejmowane działalności gospodarcze powinny mieć pozytywny lub neutralny wpływ na środowisko (montaż solarów słonecznych, zmiana ogrzewania na energooszczędne, wytyczanie tras rowerowych jako alternatywy dla komunikacji samochodowej itp.). Kwestia wpisywania się w cel związany z innowacyjnością opisana została w rozdziale VI. Zakłada się, że LSR będzie premiowała przedsięwzięcia nowatorskie i niepraktykowane dotychczas na terenie LGD np. projekty partycypacji społecznej – w ramach realizacji badania w działaniu, czyli diagnozy potrzeb mieszkańców z ich udziałem.

5.3 Specyfikacja wskaźników

Wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania zamieszczone w poniższej tabeli są ściśle powiązane z odpowiadającymi im przedsięwzięciami, celami szczegółowymi i celami ogólnymi. Zaproponowane wskaźniki są zgodne z wymogami systemu monitorowania PROW 2014-2020 oraz pozwalają na monitorowanie przedsięwzięć typowych dla zidentyfikowanych potrzeb Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego. Wskaźniki konstruowane były w taki sposób by proces ich monitorowania był możliwie tani i nie czasochłonny, przy czym pokazywał faktyczny postęp, zaplanowane zmiany i skutki podejmowanych interwencji. Źródła pozyskania danych do pomiaru oraz sposób dokonywania pomiaru został opisany we wspomnianej tabeli. Dokumentacja konkursowa oraz umowy pomiędzy LGD a beneficjentami lub grantobiorcami będą nakładały na nich konieczność monitorowania i osiągnięcia wskaźników rezultatu/produktu proporcjonalnie do zakresu i funduszy o jakie aplikują. Częstotliwość pomiaru opisana została w rozdziale XI – Monitoring i ewaluacja. Stan początkowy wskaźników oddziaływania został określony w partycypacyjny sposób przy udziale mieszkańców (badania PAPI – wartości na podstawie wyników badań ankietowych). W przypadku wskaźników produktów i rezultatów wartości początkowe zawsze wynoszą „0”. Stany

docelowe wskaźników opierają się na szacunkach wynikających z konsultacji z mieszkańcami i przedstawicielami sektora publicznego, społecznego i gospodarczego w trakcie gminnych warsztatów, spotkań z członkami LGD, a także dzięki uzupełnionym kartom projektów składanych w biurze LGD lub przesyłanych drogą elektroniczną na udostępnionym formularzu. Założenia proponowane przez prawdopodobnych beneficjentów i grantobiorców zweryfikowane zostały w oparciu o dotychczasowe doświadczenia LGD Wielicka Wieś i LGD Wspólnota Królewskiej Puszczy z poprzedniej perspektywy finansowej a w przypadku projektów współpracy uzgodnione z partnerami projektów.

Przedstawione **wskaźniki pozwalają na określenie wpływu LSR na rozwój regionu, odpowiadają i są tożsame ze wskaźnikami monitorującymi realizację Strategii Rozwoju Małopolski 2011-2020**. Przykładowo wskaźniki produktu: liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa/ liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa przyczyniają się do realizacji wskaźnika *liczba przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 os na 1000 mieszkańców* na poziomie regionalnym, z kolei wskaźniki rezultatu: *Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD; Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych przestrzeni do wypoczynku na terenie LGD*, będą wpisywały się w osiągnięcie wskaźnika SRM: *korzystający z obiektów kultury/ dziedzictwo i przemysły czasu wolnego*.

1.0	CEL OGÓLNY	Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów, przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy				
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Rozbudowa oferty i infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców				
1.2		Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej uwzględniającej potrzeby i oczekiwania różnych grup wiekowych (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów)				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	stan początkowy 2015 Rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W1.0	Odsetek zadowolonych mieszkańców obszaru LGD z oferty czasu wolnego		%	45,8	55	Badania ankietowe
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	2015 Rok	2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w1.1	Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD		Osoba	0	1600	Dokumentacja w siedzibie LGD / obserwacja, dane dotyczące frekwencji – liczba wejść np. na korty tenisowe, boiska itp.
w1.1	Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych przestrzeni do wypoczynku na terenie LGD		Osoba	0	3000	Dokumentacja w siedzibie LGD / obserwacja, dane dotyczące frekwencji.
W1.1	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy w wyniku rozbudowy oferty i infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców		Sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD / dane dotyczące utworzonego i utrzymanego miejsca pracy przekazane przez beneficjentów
w1.2	Liczba grup społecznych (ze względu na wiek) uczestniczących w diagnozach dotyczących zapotrzebowania na ofertę kulturalną.		Sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD – opracowane diagnozy.
w1.2	Liczba osób, które skorzystały z oferty podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR		Osób	0	175	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań grantobiorców
W1.2	Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych sprzyjających aktywizacji lokalnych społeczności zrealizowanych przez LGD		Osób	0	900 osób	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań z realizacji Aktywizacji
w1.2	Wzrost liczby osób odwiedzający zabytki i obiekty		%	0	15	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań beneficjentów
w1.2	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy w wyniku podnoszenia jakości infrastruktury kulturalnej		Sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD / dane dotyczące utworzonego i utrzymanego miejsca pracy przekazane przez beneficjentów
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób	Wskaźniki produktu		

			realizacji	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						początkowa 2015 rok	końcowa 2023 Rok	
1.1.1	Wypożyczenie miejscowości z terenu LGD w obiekty sportowe umożliwiające aktywność fizyczną.	Mieszkańcy obszaru LGD, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz seniorów	konkurs	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD	sztuka	0	8	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań beneficjentów i dokumentacji projektowej
1.1.2	Kreowanie przestrzeni do wypoczynku.	Mieszkańcy obszaru LGD, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży oraz rodziców z małymi dziećmi	konkurs	Liczba nowych lub zmodernizowanych przestrzeni do wypoczynku na terenie LGD	Sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań beneficjentów i dokumentacji projektowej
1.2.1	Poprawa identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności o wieku i aktywności zawodowej.	Mieszkańcy obszaru LGD (z uwzględnieniem wieku, płci oraz miejsca zamieszkania)	Operacja własna	Liczba przeprowadzonych partycypacyjnych diagnoz zapotrzebowania na ofertę kulturalną na poziomie poszczególnych gmin LGD	sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie raportów z diagnozy partycypacyjnej (badania w działaniu z udziałem dzieci i młodzieży)
1.2.2	Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach – odwołanie do regionalizmów, produktów lokalnych, tradycji – etno-inspiracje.	Mieszkańcy obszaru LGD, podmioty działające w sferze kultury – zespoły, koła artystyczne, NGO	Projekt grantowy	Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	sztuka	0	7	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów grantowych
			Aktywizacja	Liczba wydarzeń kulturalnych sprzyjających aktywizacji lokalnych społeczności zrealizowanych przez LGD	sztuka	0	18	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań z realizacji Aktywizacji
1.2.3	Podnoszenie jakości infrastruktury kulturalnej.	Mieszkańcy obszaru LGD, ze szczególnym	Konkurs	Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	szuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów z beneficjentami i dokumentacji

		uwzględnieniem młodzieży i osób dorosłych		Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej na terenie LGD	sztuka	0	3	projektowej Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów z beneficjentami i dokumentacji projektowej
2.0	CEL OGÓLNY	Rozwój kapitału społecznego na terenie LGD						
2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wspieranie aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców animujących życie lokalnych społeczności z terenu LGD						
2.2		Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin wchodzących w skład LGD						
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	stan początkowy 2015 Rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		
W2.0	Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie LGD Powiatu Wielickiego		szt.	274	284	Dane ze Starostwa Powiatowego w Wieliczce		
W2.0	Odsetek zadowolonych mieszkańców obszaru LGD z aktywności społecznej i obywatelskiej		%	61,7	65	Badania ankietowe mieszkańców		
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2015 Rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		
W2.1	Liczba uczestników inicjatyw, objętych wsparciem w ramach realizacji grantów na wspieranie aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców LGD		osób	0	150	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów grantowych		
W2.1	Liczba odbiorców inicjatyw promujących działania podejmowane przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z terenu LGD		osób	0	150	Dokumentacja w siedzibie LGD		
W2.2	Liczba osób korzystających z wyodrębnionych przestrzeni publicznych objętych interwencją w ramach realizacji LSR		Osób	0	3500	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań beneficjentów		
W2.2	Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty		%	0	15	Dokumentacja w siedzibie LGD / obserwacja, dane dotyczące frekwencji.		
W2.2	Liczba mieszkańców, którzy uczestniczyli w wydarzeniu mającym na celu zachowanie i promocję lokalnych tradycji kulinarnych i rękodzielniczych		osób	0	100	Dokumentacja w siedzibie LGD		
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób	Wskaźniki produktu				

			realizacji	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						początkowa 2015 rok	końcowa 2023 Rok	
2.1.1	Wspieranie samoorganizowania się społeczności lokalnych oraz kreowanie lokalnych liderów na obszarach wiejskich LGD	NGO, grupy mieszkańców, grupy sąsiedzkie, parafialne, mieszkańcy obszaru LGD ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców miejscowości poniżej 5000 mieszkańców	Projekt grantowy	Liczba inicjatyw, które uzyskały granty w ramach wspierania aktywności, oddolnych inicjatyw i edukacji obywatelskiej mieszkańców LGD	sztuka	0	6	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów grantowych
2.1.2	Podnoszenie poziomu edukacji obywatelskiej (w tym partycypacji obywatelskiej).	Dzieci i młodzież z obszaru LGD, uczniowie ze szkół z terenu LGD						
2.1.3	Promowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne	mieszkańcy obszaru LGD	aktywizacja	Liczba inicjatyw promujących działania podejmowane przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z terenu LGD	sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD
				Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	sztuka	0	30	Dokumentacja w siedzibie LGD
2.2.1	Podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznych.	mieszkańcy obszaru LGD ze szczególnym uwzględnieniem miejscowości niebędącymi siedzibami gmin	Konkurs	Liczba wyodrębnionych przestrzeni publicznych objętych interwencją w ramach realizacji LSR	sztuka	0	4	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów z beneficjentami i dokumentacji projektowej
2.2.2	Renowacja obiektów	mieszkańcy obszaru LGD,	Konkurs	Liczba zabytków	sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD – na

	zabytkowych i tych, które świadczą o lokalnej tożsamości miejsca i są ważne dla mieszkańców obszaru LGD.	turyści		poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii				podstawie zawartych umów z beneficjentami i dokumentacji projektowej
2.2.3	Zachowanie i promocja lokalnych tradycji kulinarnych i rękodzielniczych oraz animowanie międzynarodowej oraz międzyregionalnej współpracy.	mieszkańcy	Konkurs	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	sztuka	0	4	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów dotyczących projektów współpracy
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	sztuka	0	1	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów dotyczących projektów współpracy
3.0	CEL OGÓLNY	Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD						
3.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy oraz promowanie ekonomii społecznej na terenie LGD						
3.2		Wzmacnianie dotychczasowej oferty bazującej na atrakcyjności obszaru LGD i kreowanie nowych produktów lokalnych ¹ .						
3.3		Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży						
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	stan początkowy 2014/2015 Rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		
W3.0	Odsetek zadowolonych mieszkańców obszaru LGD z lokalnego rynku pracy		%	29	40	Badania ankietowe mieszkańców		
W3.0	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym		sztuk	106	115	GUS		
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2015 Rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		

¹ M.in. w ramach tego celu szczegółowego będą realizowane przedsięwzięcia w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod i zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów. Przedsięwzięcia te adresują zidentyfikowaną w analizie SWOT potrzebę wzmocnienia oferty turystycznej i tworzenia wokół niej atrakcyjnych miejsc pracy, zapewniając odpowiednią sekwencję interwencji planowanych do przeprowadzenia oraz integrując przynajmniej 3 branże działalności gospodarczej – szerszy opis w rozdziale X Zintegrowanie.

W3.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)	sztuk	0	32	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów, biznesplanów			
W3.2	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	%	0	15	Dokumentacja w siedzibie LGD / obserwacja, dane dotyczące frekwencji przekazane przez beneficjentów			
	Liczba osób, które skorzystały z miejsc noclegowych w ciągu roku	Osób/rok	0	20 osób/rok (łącznie 120 osób w latach 2019-2023)	Dokumentacja w siedzibie LGD / dane dotyczące udzielonych noclegów przekazane przez beneficjentów			
	Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR	osób	0	100	Dokumentacja w siedzibie LGD			
	Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy i turyści	sztuk	0	2	Dokumentacja w siedzibie LGD			
W3.3	Liczba uczestników inicjatyw podejmowanych przez LGD promujących postawy przedsiębiorcze w ramach realizacji LSR	osób	0	120	Dokumentacja w siedzibie LGD / na podstawie sporządzonych list uczestników			
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						początkowa 2015 rok	końcowa 2023 Rok	
3.1.1	Dotacje na zakładanie działalności gospodarczej lub tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.	Mieszkańcy z obszaru LGD w tym osoby długotrwale bezrobotne, w wieku 45+, mieszkańcy miejscowości poniżej 5 tys. mieszkańców, absolwenci szkół (osoby do 35 roku życia)	konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	sztuka	0	23	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów i przekazanych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej
3.1.2	Programy wsparcia na rozwój istniejących firm.	Przedsiębiorcy z terenu LGD, ze szczególnym uwzględnieniem firm z branży remontowo-budowlanej, produkcyjnej, przemysłu czasu		Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów na rozwój istniejącego przedsiębiorstwa

		wolnego oraz usług zaspakajających podstawowe potrzeby lokalnych społeczności						
3.2.1	Wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych.	Mieszkańcy prowadzący lub zainteresowani prowadzeniem gospodarstw agroturystycznych	konkurs	Liczba operacji w zakresie wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych objętych wsparciem.	Sztuka	0	4	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów z beneficjentami
3.2.2	Tworzenie i rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej – gastronomia, noclegi, usługi.	Mieszkańcy z obszaru LGD, przedsiębiorcy działający w branży turystycznej lub okołoturystycznej na terenie LGD		Liczba obiektów infrastruktury okołoturystycznej objętych wsparciem.	sztuka	0	5	
3.2.3	Budowanie sieci partnerskiej współpracy w zakresie usług turystycznych	Producenci lokalni, operatorzy turystyczni, podmioty prowadzące działalność okołoturystyczną	Projekt współpracy	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	sztuka	0	2	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów z partnerskimi LGD
				Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	sztuka	0	1	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów o przystąpieniu do sieci współpracy
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	sztuka	0	2	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów dotyczących projektów współpracy
3.2.4	Identyfikacja, integracja oraz promocja lokalnych twórców i producentów	Lokalni twórcy i producenci z obszaru LGD	Projekt współpracy	Liczba inicjatyw wspierających (promujących) produkty lokalne zrealizowanych w ramach projektu współpracy	sztuka	0	1	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdań z projektów współpracy

				Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	sztuka	0	13	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie zawartych umów z partnerskimi LGD
3.3.1	System wspierania postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży np. konkursy, programy edukacyjne, tworzenie i zakładanie wirtualnych firm, gry strategiczne).	Dzieci i młodzież z obszaru LGD	Aktywizacja	Liczba inicjatyw podejmowanych przez LGD promujących postawy przedsiębiorcze w ramach realizacji LSR	sztuka	0	3	Dokumentacja w siedzibie LGD – na podstawie sprawozdania z realizacji Aktywizacji

Matryca logiczna powiązań pomiędzy analizą SWOT, diagnozą – opisem obszaru i ludności oraz celami i wskaźnikami

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
Cel ogólny 1. Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów, przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy			Oddziaływanie 1.		
			– 55% mieszkańców obszaru LGD zadowolonych z oferty czasu wolnego		
Korzystne trendy demograficzne: wysoki przyrost naturalny (2,5‰) w porównaniu ze średnią dla Polski (-0,03‰) i województwa małopolskiego (1,4‰) oraz jego wzrostowa tendencja (na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wzrost o 1 punkt promilowy), wysokie saldo migracji (10,7‰) w porównaniu ze średnią dla Polski (-0,4‰) i województwa małopolskiego (0,9‰), a	Cel szczegółowy 1.1. Rozbudowa oferty i infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców	Wypożyczenie miejscowości z terenu LGD w obiekty sportowe umożliwiające aktywność fizyczną.	8 nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD	1600 osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD	Moda na zdrowy tryb życia, aktywny wypoczynek, uprawianie sportu: popularyzacja jazdy rowerem, biegania, gry w tenisa, pływania itp. Wzrost świadomości ekologicznej w społeczeństwie, moda na spędzanie

co za tym idzie dynamiczny przyrost liczby ludności (w latach 2009 – 2014 o 9,6%), warunkują zapotrzebowanie na rozbudowę oferty infrastrukturalnej dla mieszkańców, w tym infrastruktury służącej rekreacji – szczególnie z myślą o dzieci i młodzieży (młodych rodzicach). Wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (20,8%) w porównaniu ze średnią dla Polski (18%) i województwa małopolskiego (19%) – znaczną część społeczeństwa stanowią ludzie młodzi, wśród których, zgodnie z obserwowanymi w społeczeństwie trendami, rośnie zainteresowanie wypoczynkiem aktywnym, rekreacją i uprawianiem sportów. Brak pomysłu na integrację nowych mieszkańców w kontekście procesów suburbanizacyjnych. Wysoki potencjał przyrodniczy (m.in. Puszcza Niepołomska, Starorzecze Raby), a zarazem niedostosowanie infrastrukturalne i niedostateczna liczba miejsc przystosowanych do wypoczynku – konieczność dalszego rozwoju infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.		Kreowanie przestrzeni do wypoczynku.	3 nowe lub zmodernizowane przestrzenie do wypoczynku na terenie LGD	3000 osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych przestrzeni do wypoczynku na terenie LGD 3 utworzone lub utrzymane miejsca pracy w wyniku rozbudowy oferty i infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców	czasu wolnego na świeżym powietrzu. Popularyzacja turystyki i rekreacji weekendowej wśród Polaków. Postępująca suburbanizacja – zajmowanie pod zabudowę mieszkaniową kolejnych terenów, również rekreacyjnych i cennych przyrodniczo. Brak zainteresowania osób napływowych ofertą kulturalną na terenie LGD, konkurencja oferty krakowskiej. Wzrost zainteresowania i świadomości w zakresie naturalnych, ekologicznych produktów. Moda na lokalność, odkrywanie tradycji i lokalnego dziedzictwa. Moda na produkty lokalne. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych (m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich). Zaspokajanie potrzeb rekreacyjnych mieszkańców w centrach metropolii – obszary podmiejskie pełnią funkcję jedynie „sypialni”
Organizacja licznych imprez lokalnych (np. Dni św. Kingi, Przegląd Potraw Regionalnych, Orszak Trzech Króli, Spotkania przy czakramie, Dni Niepołomic, Dni Szarowa, Dzień Ziemiaka), lecz małe urozmaicenie oferty – w dotychczasowej formule nie spełnia oczekiwań wszystkich grup mieszkańców, potrzeba zdywersyfikowania oferty lub odświeżenia i unowocześnienia przekazu np. łączenie różnych nurtów w kultury ludowej z nowoczesnymi trendami w sztuce	Cel szczegółowy 1.2. Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej uwzględniającej potrzeby i oczekiwania różnych grup	Poprawa identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności od wieku i aktywności zawodowej.	3 przeprowadzone partycypacyjne diagnozy zapotrzebowania na ofertę kulturalną na poziomie poszczególnych gmin LGD	3 grupy społeczne uczestniczące w diagnozie	

itp., a także podniesienia jakości infrastruktury kulturalnej – pamiętając o położeniu w bezpośrednim otoczeniu Krakowa – stolicy polskiej kultury, z którą nie jesteśmy w stanie konkurować poziomem i jakością oferty. Potrzeba znalezienia niszy mogącej zatrzymać mieszkańców na miejscu – oferta popołudniowa i weekendowa dla mieszkańców. Brak rozpoznania potrzeb kulturalnych różnych grup społecznych zróżnicowanych ze względu na wiek i aktywność zawodową. Działalność domów i ośrodków kultury oraz świetlic i klubów cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców – istnieje potrzeba dalszego rozwoju oferty i rozbudowy zaplecza infrastrukturalnego np. poprzez zakup strojów, instrumentów, aranżację pracowni oraz wspieranie imprez i wydarzeń, w trakcie których lokalni twórcy i artyści mogą zaprezentować swoje pasje i talenty. Bogata oferta produktów lokalnych, np. sól wielicka, Kielbasa wiejska z Podstolic, Szyńska podstolego z nogą, Kiszka z Podstolic – potrzeba wykorzystania lokalnych potencjałów, lepszej promocji, organizacji wspólnej sieci dystrybucji itp. Istnienie obiektów kultury, np. Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach, Muzeum Niepołomickie i Izba Regionalna na Zamku Królewskim w Niepołomicach, Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce – potrzeba dalszego rozwoju ich oferty.	wiekowych (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów).	Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach – odwołanie do regionalizmów, produktów lokalnych, tradycji – etno-inspiracje.	7 podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	175 osób, które skorzystały z oferty podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	
			18 wydarzeń kulturalnych sprzyjających aktywizacji lokalnych społeczności zrealizowanych przez LGD	900 uczestników wydarzeń kulturalnych sprzyjających aktywizacji lokalnych społeczności zrealizowanych przez LGD	
		Podnoszenie jakości infrastruktury kulturalnej.	3 operacje obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	15% wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty	
			3 nowe lub zmodernizowane obiekty infrastruktury kulturalnej na terenie LGD	3 utworzone lub utrzymane miejsce pracy w wyniku podnoszenia jakości infrastruktury kulturalnej	
Cel ogólny 2. Rozwój kapitału społecznego na terenie LGD			Oddziaływanie 2. – 65% mieszkańców obszaru LGD zadowolonych z aktywności społecznej i obywatelskiej		

			– 284 organizacji pozarządowych działających na terenie LGD Powiatu Wielickiego		
Wyższa niż w Polsce oraz województwie frekwencja w wyborach prezydenckich i parlamentarnych na terenie poszczególnych gmin LGD, przy zróżnicowanym zainteresowaniem konsultacjami społecznymi dotyczącymi dokumentów opracowywanych na terenie gmin wchodzących w skład LGD – potrzeba wzrostu świadomości społecznej i zaangażowania w inicjatywy i projekty podejmowane na poziomie lokalnym. Potrzeba dalszego rozwoju działalności organizacji pozarządowych. Brak lokalnych liderów, lub stałe zaangażowanie wąskiej grupy mieszkańców - w różnego typu organizacjach przewijają się te same osoby. Spory napływ nowych mieszkańców – potrzeba działań integracyjnych, wspólnotowych, budujących poczucie bycia u siebie i brania odpowiedzialności za „małą ojczyznę”. Potrzeba rozwijania działań partycypacyjnych, pogłębienie procesu konsultacji społecznych o działania jakościowe z udziałem mieszkańców i przedstawicieli sektora społecznego i gospodarczego.	Cel szczegółowy 2.1. Wspieranie aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców animujących życie lokalnych społeczności z terenu LGD	Wspieranie samoorganizowania się społeczności lokalnych oraz kreowanie lokalnych liderów na obszarach wiejskich LGD	6 inicjatyw, które uzyskały granty w ramach wspierania aktywności, oddolnych inicjatyw i edukacji obywatelskiej mieszkańców LGD	150 uczestników inicjatyw, objętych wsparciem w ramach realizacji grantów na wspieranie aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców LGD	Moda na podejście partycypacyjne – wprowadzanie budżetów obywatelskich i innych form partycypacji społecznej. Wsparcie dla działalności lokalnych organizacji i stowarzyszeń. Edukacja obywatelska – działania obywatelskie realizowane przez NGO. Promocja samoorganizacji społecznej. Unifikacja, globalizacja i standaryzacja przestrzeni publicznej – zatracanie lokalności. Dostępność funduszy zewnętrznych (m.in. Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego, Europejski Fundusz Społeczny). Ustawa krajobrazowa – szansa na uporządkowanie przestrzeni publicznej. Wzrost znaczenia grup nieformalnych, sąsiedzkich, ruchów miejskich itp. w polityce rozwojowej na poziomie lokalnym.
		Podnoszenie poziomu edukacji obywatelskiej (w tym partycypacji obywatelskiej).	3 inicjatywy promujące działania podejmowane przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z terenu LGD	150 odbiorców inicjatyw promujących działania podejmowane przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z terenu LGD	
		Promowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne	30 spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	450 osób, biorących udział w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych	

Potrzeba zachowania wysokiego potencjału przyrodniczego gmin wchodzących w skład LGD oraz licznych zabytków architektury i budownictwa (m.in. Zamek Królewski w Niepołomicach, zespół zamku żupnego w Wieliczce, kościół par. pw. NMP i Dziesięciu Tysięcy Męczenników w Niepołomicach, zespół klasztorny benedyktynek w Staniątkach, kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP w Wieliczce, młyn wodny w Podłężu, zespół dworski i folwarczny w Śledziejowicach), świadczących o tożsamości lokalnej, ważnych z punktu widzenia mieszkańców i turystów. Potrzeba podniesienia estetyki przestrzeni publicznych oraz wypromowania walorów przyrodniczych i kulturowych. Brak urządzonych przestrzeni – miejsc spotkań poza największymi miejscowościami (siedzibami gmin).	Cel szczegółowy 2.2. <i>Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin wchodzących w skład LD Powiatu Wielickiego</i>	Podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznych.	4 wyodrębnione przestrzenie publiczne objęte interwencją w ramach realizacji LSR	3500 osób korzystających z wyodrębnionych przestrzeni publicznych objętych interwencją w ramach realizacji LSR	
		Renowacja obiektów zabytkowych i tych, które świadczą o lokalnej tożsamości miejsca i są ważne dla mieszkańców obszaru LGD.	3 zabytki poddane pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	15% wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty	
		Zachowanie i promocja lokalnych tradycji kulinarnych i rękodzielniczych oraz animowanie międzynarodowej oraz międzyregionalnej współpracy.	4 LGD uczestniczące w projektach współpracy	100 mieszkańców którzy uczestniczyli w wydarzeniu mającym na celu zachowanie i promocję lokalnych tradycji kulinarnych i rękodzielniczych	
			1 zrealizowany projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej		
Cel ogólny 3. Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD			Oddziaływanie 3. – 40% mieszkańców obszaru LGD zadowolonych z lokalnego rynku pracy – 115 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000		

			mieszkańców w wieku produkcyjnym		
Tendencja wzrostowa liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym (5648 w 2009 r., 7432 w 2014 r.). Niższy wskaźnik przedsiębiorczości na terenie LGD niż na terenie powiatu wielickiego (odpowiednio 106 i 111 firm na 1000 mieszkańców), a zarazem szybsze tempo wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości niż w kraju i województwie małopolskim - potrzeba działań mających na celu wykorzystanie potencjału rozwojowego przedsiębiorczości społecznej. Istnienie trzech wyróżniających się sekcji PKD o ponadprzeciętnym udziale w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – (28%); budownictwo – (15%); przetwórstwo przemysłowe (11%) – potrzeba wsparcia istniejących i stworzenie warunków rozwoju dla nowopowstających przedsiębiorstw. Potrzeba rozwoju drobnych usług związanych z napływem nowych mieszkańców, pozwalających na realizację potrzeb lokalnych społeczności. Niska atrakcyjność lokalnego rynku pracy dla absolwentów i młodych ludzi – konieczność stworzenia warunków do podjęcia pracy na terenie LGD. Niekorzystna struktura bezrobotnych – zwiększająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych, w wieku 50+, oraz absolwentów.	Cel szczegółowy 3.1. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy oraz promowanie ekonomii społecznej na terenie LGD	Dotacje na zakładanie działalności gospodarczej lub tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.	23 operacje polegające na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	32 utworzonych miejsc pracy (ogółem)	Poprawa koniunktury gospodarczej w kraju i UE – wzrost nakładów na inwestycje – poszukiwanie nowych lokalizacji pod rozwój działalności gospodarczej. Promowanie i wsparcie przedsiębiorczości społecznej – ekonomia społeczna jako sposób na aktywizację zawodową i społeczną. Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw ze środków UE. Stopniowe zwiększanie dywersyfikacji działalności rolniczej w kierunku np. agroturystyki lub gospodarstw ekologicznych. Moda na lokalność, w tym na produkty lokalne i twórczość artystyczną. Współpraca podmiotów publicznych, prywatnych i społecznych na rzecz aktywizacji turystycznej, np. w ramach partnerstw terytorialnych, lokalnych grup działania, lokalnych organizacji turystycznych. Dostępność funduszy na aktywizację osób bezrobotnych finansowane ze środków np. EFS i Funduszu Pracy.
		Programy wsparcia na rozwój istniejących firm.	3 operacje polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa		
Istnienie atrakcji turystycznej o skali europejskiej (kompleks muzealny Kopalni Soli w Wieliczce) oraz bogatej oferty turystyczno – rekreacyjnej (m.in. Ośrodek hodowli żubrów w Kłaju, Stok narciarski w	Cel szczegółowy 3.2. Wzmacnianie	Wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących	4 operacje w zakresie wspieranie nowych i	15% wzrost liczby osób korzystających z obiektów	Dostępność funduszy zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz

Podstolicach, Malowidło 3D "Solny Świat", Wyróbiska w Woli Batorskiej, Bobrowe rozlewisko w Zabierzowie Bocheńskim - ośrodek wędkarski) – potrzeba rozprowadzenia skumulowanego ruchu turystycznego z Kopalni na teren LGD. Wysoki potencjał przyrodniczy: Puszcza Niepołomska, rezerваты przyrody (m.in. Gibiel, Lipówka, Długosz Królewski, Dębina, Koło, Wiślisko Kobyle), Starorzecze Raby – stworzenie atrakcyjnej oferty dla mieszkańców LGD i Krakowa, jako bazy wypadowej na weekendy. Liczne zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków, m.in. Zamek Królewski w Niepołomicach, zespół zamku żupnego w Wieliczce, kościół par. pw. NMP i Dziesięciu Tysięcy Męczenników w Niepołomicach, zespół klasztorny benedyktynek w Staniątkach, kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP w Wieliczce, młyn wodny w Podłężu, zespół dworski i folwarczny w Śledziejowicach. Organizacja licznych imprez lokalnych (np. Dni św. Kingi, Przegląd Potraw Regionalnych, Orszak Trzech Króli, Spotkania przy czakramie, Dni Niepołomic, Dni Szarowa, Dzień Ziemniaka . Możliwość wykorzystania potencjału kulturowego, historycznego i przyrodniczego dla rozwoju turystyki, w tym agroturystyki, wraz z rozbudową infrastruktury około turystycznej. Aktywna działalność lokalnych artystów – rzeźbiarzy oraz bogata oferta produktów lokalnych, np. sól	dotychczasowej oferty bazującej na atrakcyjności obszaru LGD i kreowanie nowych produktów lokalnych	gospodarstw agroturystycznych.	poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych objętych wsparciem.	infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) na działania wspierające rozpoczynanie działalności gospodarczej, tworzenie nowych miejsc pracy, wprowadzanie innowacji (produktowych, procesowych, organizacyjnych), podnoszenie lub aktualizację kwalifikacji. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój turystyki (fundusze UE – Program Operacyjny Województwa Małopolskiego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, fundusze szwajcarskie, fundusze norweskie, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej). Konkurencja o środki UE ze strony innych i LGD i samorządów (system konkursowy – brak gwarancji otrzymania środków zewnętrznych). Atrakcyjność szarej strefy – niechęć do legalizacji działalności gospodarczej ze względu na koszty i fiskalizm państwa. Tworzenie i rozwój konkurencyjnych regionów turystycznych – koncentracja ruchu turystycznego na wybranych obiektach. Popularyzacja nowych form przedsiębiorczości: startupy, colaby,
		Tworzenie i rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej.	5 operacji w zakresie tworzenia i rozbudowy infrastruktury okołoturystycznej objętych wsparciem.	120 osób, które skorzystały z miejsc noclegowych w latach 2019-2023	
		Budowanie sieci partnerskiej współpracy w zakresie usług turystycznych	1 sieć w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	100 osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR	
		Identyfikacja, integracja oraz promocja lokalnych twórców i producentów	2 zrealizowane projekty współpracy w tym projekty współpracy międzynarodowej	2 projekt skierowany do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy i turyści	

wielicka, Kielbasa wiejska z Podstolic, Szyńka podstolego z nogą, Kiszka z Podstolic – potrzeba wypromowania lokalnych twórców i producentów. Słaba i mało widoczna współpraca podmiotów z obszaru turystyki w celu wzajemnej promocji i informacji – brak oferty pakietowej, sieci współpracy, powiązań w ramach usług okołoturystycznych, gastronomicznych i noclegowych.			15 LGD uczestniczących w projektach współpracy		coworking. Rozwój technologii w zakresie zakładanie wirtualnych firm, narzędzi pozwalających określić predyspozycje zawodowe i przetestować się w potencjalnej roli zawodowej – wirtualne firmy, firmy na próbę, gry strategiczne i biznesowe dla szkół.
Stosunkowo niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców – 87 osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców – potrzeba wypromowania postaw przedsiębiorczych już wśród dzieci i młodzieży przy wykorzystaniu innowacyjnych środków.	Cel szczegółowy 3.3. <i>Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży</i>	System wspierania postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży np. konkursy, programy edukacyjne, tworzenie i zakładanie wirtualnych firm, gry strategiczne).	3 inicjatywy podjęte przez LGD promujących postawy przedsiębiorcze w ramach realizacji LSR	120 uczestników inicjatyw podejmowanych przez LGD promujących postawy przedsiębiorcze w ramach realizacji LSR	

Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

VI 1. Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno-instytucjonalnych wraz ze zwięzłą informacją wskazującą sposób powstawania poszczególnych procedur, ich kluczowe cele i założenia

Rozwiązania formalno-instytucjonalne przyjęte dla realizacji niniejszej LSR opracowanej przez LGD Powiatu Wielickiego są zgodne z właściwymi aktami prawa wspólnotowego i krajowego, w tym przede wszystkim z:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.);
- Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U. z 2015 poz. 378);
- Ustawą z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.).

Podstawowy podział zadań pomiędzy organami LGD Powiatu Wielickiego, tj. Radą LGD oraz Zarządem LGD został przedstawiony w Statucie LGD. Na potrzeby wyboru i oceny operacji, w trakcie prac nad LSR jej autorzy opracowali dokumenty i procedury, które opisują sposób postępowania z uwzględnieniem zróżnicowań wynikających z różnych przewidywanych do realizacji w ramach LSR trybów operacji:

- a) operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD;
- b) projekty grantowe;
- c) operacje własne LGD.

Wspomniane dokumenty i procedury to:

- Regulamin Rady LGD Powiatu Wielickiego;
- Regulamin Biura LGD Powiatu Wielickiego;
- Procedura oceny i wyboru operacji w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020;
- Procedura oceny i wyboru oraz rozliczania, monitoringu i kontroli grantobiorców;
- Procedura wyboru operacji własnych LGD przez LGD Powiatu Wielickiego;
- Procedura zmiany kryteriów wyboru operacji przez LGD Powiatu Wielickiego;

Celem wypracowanych procedur jest zapewnienie czytelnych i przejrzystych procedur pozwalających na skuteczną realizację LSR oraz zapewniających wybór operacji, których realizacja przełoży się bezpośrednio na osiągnięcie zawartych w strategii wskaźników i celów. Tym samym jednym z celów procedur jest także umożliwienie pełnej i sprawnej realizacji podejścia RLKS. Dokumenty i procedury opisują sposób postępowania Rady LGD, Zarządu oraz pracowników Biura, gwarantując także potencjalnym wnioskodawcom obiektywizm i przejrzystość w procesie wyboru i oceny operacji.

Ustalone rozwiązania formalno-prawne koncentrują się na określeniu:

- organizacji i trybu pracy Rady LGD obejmujące m.in. kwestie związane z procedurami wyboru operacji i kryteriów oceny; zapewnienie bezstronności w ramach naborów wniosków (deklaracje bezstronności); uzasadnienie punktacji dokonanej podczas oceny wniosków; upublicznianie protokołów z posiedzeń Rady itp.;
- zasad przeprowadzania naborów wniosków począwszy od przekazywania informacji o uruchomieniu naboru, po przeprowadzenie oceny złożonych aplikacji aż po przekazanie informacji o wynikach naboru i postępowania w przypadku wniesienia ewentualnego protestu;
- zasad realizacji projektów grantowych począwszy od zawarcia z zarządem województwa umowy na realizację projektu grantowego; przez dokonywanie wyboru grantobiorców w oparciu o kryteria wyboru; zawieranie umów o powierzenie grantu wraz z sposobami zabezpieczenia przed niewywiązywaniem się z warunków umowy; rozliczanie i sprawozdawczość przez grantobiorców; kontrola i monitoring realizacji zadań; odzyskiwanie grantów w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z celami projektu grantowego lub postanowieniami umowy o powierzenie grantu;
- zasad przeprowadzania wyboru operacji własnej począwszy od podjęcia decyzji przez LGD aż po wystąpienie z wnioskiem do zarządu województwa);
- zasad przeprowadzania przez LGD zmiany lokalnych kryteriów wyboru.

Przyjęte dla realizacji niniejszej LSR rozwiązania formalno-instytucjonalne zostały wypracowane z uwzględnieniem podejścia partycypacyjnego, z zaangażowaniem m.in.: przedstawicieli Zarządu LGD, pracowników Biura LGD, przedstawicieli gmin członkowskich wchodzących w skład LGD Powiatu Wielickiego, a także społeczności lokalnych. Proces wypracowywania procedur obejmował następujące elementy:

- badania ankietowe CAWI z członkami Stowarzyszenia oraz kluczowymi podmiotami i instytucjami z obszaru LGD, w tym potencjalnymi beneficjentami;
- warsztat strategiczny;
- 3 gminne warsztaty konsultacyjne;
- Analiza wniosków z realizacji LSR w poprzedniej perspektywie przez Stowarzyszenia, które obecnie działają w ramach Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego;
- Konsultacje z członkami stowarzyszenia podczas Walnego Zebrania Członków
- Opracowanie procedur przez pracowników biura LGD po konsultacjach z ekspertem.

VI.2. Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru zgodnie z wymogami określonymi dla programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR z uwzględnieniem powiązania kryteriów wyboru z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami.

Na potrzeby realizacji zamierzeń LSR określono lokalne kryteria wyboru, które będą służyły osiągnięciu celów zapisanych w LSR, a mierzonych odpowiednimi wskaźnikami.

W celu wypracowania kryteriów przeprowadzono szereg metod pozwalających na zaangażowanie społeczności lokalnej w ich ostateczny kształt. Były to: elementy diagnozy partycypacyjnej (**badania PAPI z mieszkańcami i CAWI z członkami Stowarzyszenia** pozwoliły na określenie priorytetowych kierunków zmian, które powinny być premiowane oraz sposobu ich realizacji); **konsultacje z członkami Stowarzyszeń - prekursorami obecnego Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego** (doświadczenia i wnioski z stosowania kryteriów wykorzystywanych w poprzedniej perspektywie), **gminne warsztaty konsultacyjne** – konsultacja kryteriów i zebranie rekomendacji co do ich ostatecznej postaci. Ponadto przeprowadzono wywiady z przedstawicielami sektora publicznego oraz przewodniczącym Rady LGD. Ostateczny kształt kryteriów został przyjęty przez Walne Zgromadzenie.

Ustalone kryteria są obiektywne, przejrzyste, niedyskryminujące i mierzalne. Co ważne, bardzo ściśle wynikają z diagnozy obszaru LGD to znaczy preferują projekty, które w sposób bezpośredni odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby i problemy zauważalne na obszarze LGD, dotyczące grup defaworyzowanych. Kryteria preferują także projekty innowacyjne, wzmacniające zintegrowanie operacji, podmiotów i sektorów przy jednoczesnym bazowaniu na lokalnych potencjałach, tak aby zapewnić większy stopień oddziaływania efektów projektu i LSR na cały obszar LGD Powiatu Wielickiego. Ponadto LGD będzie premiować wybór operacji, które zakładają większy udział środków własnych niż minimalna wysokość wkładu własnego wynikającego z przepisów dotyczących PROW na lata 2014-2020 oraz operacje realizujące w wyższym stopniu zapisane cele LSR. **Kryteria będą stosowane do oceny operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD, PG i operacje własne LGD i stanowią załącznik nr 1 do Procedury Zmiany kryteriów wyboru projektów dla Stowarzyszenia LGD Powiatu Wielickiego. Minimalna wymagana liczba punktów do uzyskania jaką musi otrzymać operacja z zakresu podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej wynosi 50% maksymalnej liczby punktów przewidzianych w kryteriach wyboru operacji. Dla pozostałych zakresów minimum wynosi 30% maksymalnej liczby punktów przewidzianych w kryteriach wyboru operacji. Dotyczy to zarówno operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD, PG i operacje własne LGD.**

W ramach przyjętych rozwiązań formalno-prawnych służących sprawnemu wdrożeniu LSR określono także zasady i tryb przeprowadzania przez LGD zmiany kryteriów, które zostały zawarte w Procedurze zmiany kryteriów wyboru operacji przez LGD Powiatu Wielickiego. Procedura ta szczegółowo reguluje poszczególne czynności jakie powinny zostać podjęte w przypadku zidentyfikowania potrzeby dokonania zmian kryteriów wyboru operacji. Czynności te obejmują m.in.: podjęcie uchwały Zarządu LGD w przedmiocie projektu zmiany kryteriów wyboru operacji, przedstawienie projektu zmiany kryteriów Radzie LGD, wystąpienie do Zarządu Województwa z wnioskiem o zaakceptowanie zmiany kryteriów i na zakończenie podjęcie stosownych działań dostosowawczych.

VI.3. Wskazanie w jaki sposób w kryteriach wyboru operacji została uwzględniona innowacyjność oraz przedstawienie jej definicji oraz zasad jej oceny.

Na poziomie kryteriów wyboru operacji w LSR zaakcentowano innowacyjne podejście do rozwoju lokalnego. Po pierwsze kwestia definiowania kryteriów premiujących wybór operacji poddana została publicznej dyskusji m.in. w trakcie warsztatu strategicznego i

warsztatów gminnych oraz podczas konsultacji z członkami Stowarzyszenia, a więc już na etapie tworzenia kryteriów wykorzystano innowacyjne – partycypacyjne podejście. Równocześnie zdecydowano by procedura wyboru operacji premiowała projektodawców, podejmujących działania o charakterze innowacyjnym, nowatorskim i nieszablonywym.

Na poziomie LSR innowacyjność rozumiana jest jako wdrożenie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych.

W kryteriach **innowacyjność została ujęta w wymiarze terytorialnym** ukazującym oryginalne, nowatorskie, niespotykane podejście: 1. **na obszarze gminy**; 2. **całego obszaru LSR**

Ocena innowacyjności będzie odpowiadała zdefiniowanym zasięgom terytorialnym. W największym stopniu premiowane (2 punkty) będą projekty wykazujące innowacyjność otrzymują, 1 punkt. Projekty, które nie będą wskazywały na ich innowacyjny charakter nie otrzymają w ramach tego kryterium żadnych punktów.

Uszczegółowienie definicji innowacyjności na przykładzie **Przedsięwzięcia 1.2.1 Poprawa identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności od wieku i aktywności zawodowej**, zakłada się realizację oddolnych i partycypacyjnych badań w działaniu – action research. To nowe, innowacyjne podejście do diagnozy partycypacyjnej, uwzględniające udział społeczności lokalnych na każdym etapie procesu wypracowywania rozwiązań problemów nurtujących lokalne społeczności. Innowacja zakłada partycypację już od momentu definiowania zagadnień badawczych, opracowywania narzędzi badawczych, wyboru metody realizacji badania i jego faktycznego wykonania, a następnie analizy zebranych wyników, stworzenia rekomendacji i ich faktycznego wdrożenia. Pilotażowe podejście zakłada, że LGD wybierze 2 projekty grantowe, których realizacja przyczyni się do pogłębionego zdiagnozowania potrzeb kulturalnych mieszkańców, uwzględniających ich specyfiki wynikające np. z wieku i statusu na rynku pracy. Dotychczas na obszarze LGD nie prowadzonego tego typu badań.

VI.4. Informacja o realizacji PG i/lub OW

W ramach realizacji LSR przewiduje się możliwość realizacji projektów grantowych oraz operacji własnych LGD.

Najważniejsze przewidywane operacje własne LGD, realizowane w ramach LSR dotyczyć będą w szczególności: projektów w zakresie poprawy identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności od wieku i aktywności zawodowej. Obszary tematyczne projektów grantowych, a także cele i przedsięwzięcia, w ramach których będą realizowane zostały opisane w rozdziale V Cele i wskaźniki (tabela zbiorcza). Tam również zaprezentowano wskaźniki produktu i rezultatu przypisane do tego typu projektów. Środki przeznaczone na realizację projektów grantowych przedstawia załącznik 3 – Plan działania. W przypadku projektów grantowych, przewiduje się, że podstawowa, zryczałtowana kwota pomocy wyniesie od 5.000 do 30.000 złotych. Intensywność wsparcia dla projektów grantowych to 90% przy 10% wkładu własnego (z zastrzeżeniem ograniczeń dotyczących rodzaju beneficjenta, minimalnych i maksymalnych wartości operacji oraz limitów wskazanych w będzie zgodna z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”). Kwota ta wynika z doświadczeń poprzedniczek obecnego LGD z zakończonego okresu programowania – średnia wartość tzw. „małych projektów” z lat 2007-2013, które najbardziej odpowiadają specyfice projektów grantowych, wynosiła 900tyś. zł Wartość jednego grantu poddana została także konsultacjom w trakcie gminnych warsztatów konsultacyjnych i zyskała akceptację lokalnych społeczności reprezentujących kluczowe sektory: społeczny, gospodarczy oraz publicznych, a także mieszkańców biorących udział w warsztatach.

Mając na uwadze przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, przy realizacji LSR stosowane będą następujące limity kwot wsparcia i intensywności wsparcia:

wysokość kwoty pomocy przyznanej na:

- jeden projekt grantowy nie może przekroczyć 300 000 PLN (wartość jednego grantu maksymalnie 30.000 PLN);
- jedną operację własną LGD nie może przekroczyć 50 000 PLN.

Dopuszczalna intensywność pomocy będzie zgodna z maksymalnymi limitami procentowymi określonymi w par. 18 ww. rozporządzenia, przy zachowaniu zasady preferowania operacji, dla których zawnioskowano o pomoc w intensywności niższej o co najmniej 1 punkt procentowy od maksymalnego limitu.

Wysokość i intensywność wsparcia:

Kwoty wsparcia na poszczególne działania zostały przyjęte zgodnie z poziomem i intensywnością wynikającymi z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania wdrażanie LSR. Mając na uwadze duży nacisk PROW na lata 2014 – 2020 na tworzenie nowych miejsc pracy wyjątkiem od tej zasady są projekty związane z rozwojem istniejącego przedsiębiorstwa i tworzeniem nowego przedsiębiorstwa. Chcąc uzyskać wysoką liczbę utworzonych miejsc pracy wprowadziliśmy dodatkowe regulacje w stosunku do tych dwóch działań. Które wraz z uzasadnieniem przedstawiamy w akapicie poniżej.

Kwota wsparcia:

- **na rozwijanie działalności gospodarczej zgodnie z rozporządzeniem. Za każde rozpoczęte 100.000 zł dotacji wymagane utworzenie jednego miejsca pracy tj. dotacja**
 - od 50.000zł do 100.000zł jedno miejsce pracy
 - od 100.001zł do 200.000zł dwa miejsca pracy
 - od 200.001 do 300.000zł trzy miejsca pracy
- **Kwota wsparcia na rozpoczynanie działalności gospodarczej ustalona na 50.000 zł. Zakładana intensywność wsparcia - 100%.**

Uzasadnienie:

Poziom oraz intensywność wsparcia wynika z oczekiwań lokalnych społeczności wyrażonych w trakcie gminnych warsztatów konsultacyjnych; praktyki zakładania działalności gospodarczej z EFS, własnych doświadczeń uwzględniających średnią wartość przyznawanego wsparcia w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” w perspektywie 2007-2013 oraz wstępnych fiszek projektowych dotyczących zakładania nowych działalności gospodarczych zgłaszanych w trakcie konsultacji społecznych na wystandaryzowanym formularzu.

Grupa docelowa to mieszkańcy z obszaru LGD, osoby długotrwale bezrobotne z terenu LGD, absolwenci (osoby do 35 roku życia). Tak zdefiniowana grupa pokrywa się z grupami defaworyzowanymi na etapie diagnozy a także ma największe szanse na zaistnienie na lokalnym rynku pracy z własnym biznesem (większa skłonność do ryzyka osób młodych, kreatywność, elastyczność, a przy okazji mniejsza zdolność kredytowa i brak własnych środków na uruchomienie działalności gospodarczej).

Ustalona kwota będzie bardziej atrakcyjna w stosunku do form wsparcia oferowanych przez PUP (około 18.000 z), oraz porównywalna z wsparciem EFS (ok. 40.000 zł plus wsparcie pomostowe).

Projekty współpracy:

W poniższych tabelach przedstawiono zakładane do realizacji projekty współpracy.

Tytuł projektu współpracy	„Wyskocz za Miasto” – Zintegrowane Programy Turystyczne
Cel operacji	Celem projektu jest rozwój oferty turystycznej poprzez wypracowanie Systemu Zintegrowanych Programów Turystycznych.
Cele szczegółowe LSR, których osiągnięciu będzie służyć realizacja projektu Współpracy	Cel szczegółowy 3.2 Wzmacnianie dotychczasowej oferty bazującej na atrakcyjności obszaru LGD i kreowanie nowych produktów lokalnych.
Wartości wskaźników, których osiągnięcie jest zakładane w wyniku realizacji operacji	Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR – 1 szt. Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej – 1 szt. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy – 2 szt.
Zakres, w jakim będzie realizowana operacja	Zachowanie dziedzictwa lokalnego Promowanie obszaru objętego strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w rozumieniu art. 2 pkt 19 rozporządzenia nr 1303/2013, zwaną dalej „LSR”, w tym produktów lub usług lokalnych oraz lokalnej przedsiębiorczości; Stworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR.
Termin i miejsce realizacji operacji	2016 – 2018 na terenie 8 gmin powiatu krakowskiego
Działania	1. Opracowanie Zintegrowanych Programów Turystycznych – podmiot zewnętrzny 2. Opracowanie spójnego systemu marketingowego, 3. Nawiązanie współpracy z „pośrednikami turystycznymi” (np. biura podróży) na obszarze realizacji projektu, w Krakowie, etc.

	4. Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze w zakresie turystyki. 5. Wprowadzenie Produktu projektu na rynek poprzez promocję, wydanie publikacji, interaktywny przewodnik lub podobne.
Nazwa, siedziba i adres wszystkich LGD uczestniczących w realizacji operacji	1. Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego; ul. Sienkiewicza 2, 32-020 Wieliczka 2. Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa; ul. Szkolna 4, 32-052 Radziszów
Budżet Stowarzyszenia LGD Powiatu Wielickiego	10 125,00 EUR

Rozdział VII Plan działania

Plan działania dla Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego uwzględnia realizację przedsięwzięć wyodrębnionych w oparciu o 3 okresy sprawozdawcze: 2016-2018, 2019-2021, 2022-2023 (szczegółowy zapis w załączniku nr 3 – Plan działania). Główny nacisk na realizację LSR położony będzie w pierwszych latach wdrażania – do roku 2021. Układ poszczególnych przedsięwzięć wynika z oczekiwań lokalnych społeczności wyrażonych w procesie konsultacji społecznych – w tym priorytetyzacji w trakcie warsztatów strategicznych oraz spotkań w poszczególnych gminach z obszaru LGD, a także na podstawie pilności interwencji w poszczególnych obszarach zgłaszanych w badaniach ankietowych z mieszkańcami i instytucjami z obszaru LGD. Ponadto układając plan działania uwzględniono możliwości finansowe jednostek sektora finansów publicznych, tak by rozłożyć w czasie działania inwestycyjne, których beneficjentami w dużej mierze będą jednostki z sektora publicznego. Stąd np. realizowanie 2 naborów w ramach jednego przedsięwzięcia.

Zgodnie z planem działania **do 2018 roku** zrealizowane zostaną następujące przedsięwzięcia:

- 1.2.1 Poprawa identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności o wieku i aktywności zawodowej;
- 3.2.3 Budowanie sieci partnerskiej współpracy w zakresie usług turystycznych;
- 3.2.4 Identyfikacja, integracja oraz promocja lokalnych twórców i producentów.

W latach 2019-2021 w pełni zrealizowane i zamknięte zostaną poniższe przedsięwzięcia:

- 1.1.1 Wyposażenie miejscowości z terenu LGD w obiekty sportowe umożliwiające aktywność fizyczną;
- 1.1.2 Kreowanie przestrzeni do wypoczynku;
- 1.2.2 Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach – odwołanie do regionalizmów, produktów lokalnych, tradycji – etno-inspiracje;
- 1.2.3 Podnoszenie jakości infrastruktury kulturalnej;
- 2.2.1 Podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznych;
- 2.2.3 Zachowanie i promocja lokalnych tradycji kulinarnych i rękodzielniczych oraz animowanie międzynarodowej oraz międzyregionalnej współpracy.
- 3.1.1 Dotacje na zakładanie działalności gospodarczej lub tworzenie podmiotów ekonomii społecznej;
- 3.1.2 Programy wsparcia na rozwój istniejących firm;
- 3.2.1 Wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych;
- 3.2.2 Liczba obiektów infrastruktury okoturystycznej objętych wsparciem;
- 3.3.1 System wspierania postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży np. konkursy, programy edukacyjne, tworzenie i zakładanie wirtualnych firm, gry strategiczne).

Do końca 2023 roku zakończona zostanie realizacja następujących przedsięwzięć:

- 2.1.1 Wspieranie samoorganizowania się społeczności lokalnych oraz kreowanie lokalnych liderów na obszarach wiejskich LGD;
- 2.1.2 Podnoszenie poziomu edukacji obywatelskiej (w tym partycypacji obywatelskiej);
- 2.1.3 Promowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 2.2.2 Renowacja obiektów zabytkowych i tych, które świadczą o lokalnej tożsamości miejsca i są ważne dla mieszkańców obszaru LGD.

Rozdział VIII Budżet LSR

Budżet został przygotowany zgodnie z wytycznymi, z podziałem środków na zakresy wsparcia oraz źródła finansowania (EFRROW, budżet państwa oraz wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych). Wysokość i dystrybucja środków na poszczególne przedsięwzięcia wynika z priorytetów mieszkańców i przedstawicieli sektora społecznego, publicznego i gospodarczego zebranych podczas badań ankietowych PAPI i CAWI, warsztatu strategicznego dla członków LGD, oraz spotkań warsztatowych w każdej z gmin.

Szczegółowe koszty poszczególnych przedsięwzięć zostały umieszczone w załączniku 3. Plan działania. We wspomnianej tabeli zestawiono koszty finansowe realizacji każdego z celów szczegółowych.

Największa pula środków przeznaczono na realizację celu ogólnego 1. *Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów, przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy*. Odzwierciedla to kosztowne przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym mające poprawić jakość lub rozbudować istniejącą infrastrukturę turystyczną i sprzyjającą aktywnej rekreacji. Zakłada się, że część z nich przyczyni się do utworzenia nowych lub utrzymania miejsc pracy.

Z kolei alokacja na realizację *Celu ogólnego 2. Rozwój kapitału społecznego na terenie LGD* oraz *Celu ogólnego 3. Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD* jest na podobnym poziomie. Budżet na wdrażanie celu 3. to przede wszystkim środki na tworzenie nowych miejsc pracy poprzez dotacje na zakładania nowych lub rozwianie istniejących działalności gospodarczych. Najmniej środków wyasygnowano na cel 2. A ich wysokość wynika z potrzeby realizacji zarówno działań tzw. twardych przestrzenie publiczne i ochrona zabytków, jak i miękkich – edukacyjnych i aktywizujących lokalne społeczności.

Charakterystyka budżetu:

1. Środki przewidziane na realizację poszczególnych celów LSR w ramach wsparcia na realizację LSR, współpracę i aktywizację (art. 35 ust. 1 lit. b, c i e rozporządzenia nr 1303/2013)
 - Cel ogólny 1. Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów przyczyniająca się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy – 1.069.500 EUR
 - Cel ogólny 2. Rozwój kapitału społecznego na terenie LGD Powiatu Wielickiego – 505.000 EUR
 - Cel ogólny 3. Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD Powiatu Wielickiego – 608.000 EUR.
2. Środki przewidziane na koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013) - 405.000 EUR

Rozdział IX Plan komunikacji

Jednym z najważniejszych wyznaczników LSR Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego jest jej wymiar partycypacyjny. Wymiar jaki przejawiał się zarówno na etapie tworzenia samego zapisu strategii, jak też (lub przede wszystkim) ma się przejawiać na etapie jej realizacji. Oznacza to, że mieszkańcy terenu LGD, posiadający stały dostęp do informacji, w sposób świadomy współdecydują o kwestiach dotyczących ich samych, bezpośredniego sąsiedztwa, gmin czy całego obszaru LGD. Tym samym otwarta, dwukierunkowa komunikacja jest podstawą dalszego rozwoju LGD.

Mając tak określone wiodące przesłanie Planu Komunikacji, w oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz badania społeczne (mieszkańców i instytucji z terenu LGD), wyznaczono cele działań komunikacyjnych:

- 1: Poinformowanie mieszkańców terenu LGD o działaniach przewidzianych do realizacji przez LGD wraz z udrożnieniem mechanizmów komunikacji wzajemnej.
- 2: Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o celach głównych LSR, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR.
- 3: Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach interpretacji kryteriów oceny używanych przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.
- 4: Uzyskanie informacji zwrotnej na temat jakości pomocy świadczonej przez LGD w kontekście wprowadzenia ewentualnych korekt/uprawnie oferowanej pomocy.

W oparciu o cele skonstruowano działania komunikacyjne wraz z zestawem środków oraz odpowiednimi wskaźnikami. Określono także grupy adresatów. Działania komunikacyjne to:

- Działania – komunikacja w przestrzeni Internetowej;
- Działania informacyjne / komunikacyjne opierające się na kontaktach bezpośrednich;
- Szeroka kampania informacyjna;
- Działania informacyjno – edukacyjne;
- Działania skoncentrowane na pozyskiwaniu informacji zwrotnej nt. jakości pomocy świadczonej przez Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (w kontekście dokonywania ewentualnych korekt w tym zakresie).

Zapis środków przekazu, wskaźników oraz grup adresatów działań komunikacyjnych znajdują się w dokumencie zasadniczym Planu Komunikacji (w formie tabelarycznej). Dokument ten zawiera także szczegółowy budżet działań komunikacyjnych oraz planowany efekt działań komunikacyjnych (analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu).

Niezwykle ważnym elementem Planu Komunikacji jest także sposób agregacji, i dalej, prowadzonej analizy wniosków zebranych od mieszkańców co do samego procesu komunikacji, ale także procesu współpracy partnerskiej jaka się toczy na obszarze LGD, poziomu zaangażowania partnerów i interesariuszy, realizacji LSR w kontekście dokonywania jej cyklicznych przeglądów strategicznych - aktualizacji LSR, aktualizacji procedur czy wprowadzania usprawnień np. funkcjonowania Biura LGD czy innych organów LGD, itp. Tym samym rolą Planu Komunikacji jest także bycie narzędziem pozyskiwania informacji zwrotnej od społeczności lokalnej.

Adresaci działania komunikacyjnego	Wskaźniki działania komunikacyjnego wraz z wartościami wskaźników
Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Społeczność obszaru LGD korzystająca z Internetu, w tym także: - osoby fizyczne z terenu LGD, - przedsiębiorcy z terenu LGD, - organizacje pozarządowe z terenu LGD.	- licznik odwiedzin na stronie www LGD; - aktualizacja informacji na stronie www LGD (minimum raz w miesiącu); - aktualizacja informacji na stronach www gmin LGD (minimum raz w miesiącu); - aktywność na stronie LGD na Facebooku (minimum 1 raz na tydzień); - aktywność na stronach Niepołomic, Wieliczki i Kłaja na Facebooku (posty minimum 1 na jeden miesiąc na danej stronie).

Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Młodzież szkolna. Potencjalni odwiedzający / inwestorzy w obszarze LGD (biorący udział w targach).	- 13 sztuk pogadanek (jedna pogadanka na każdą szkołę gimnazjalną - ostatek klasy gimnazjum, okres 2016 – 2018); - 30 sztuk ogłoszeń duszpasterskich (jedno ogłoszenie na parafię - rozumiane jako przeprowadzone w każdym kościele parafii); - działanie 3 sztuk punktów informacyjnych Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (w ramach imprez lokalnych realizowanych w 2016 r.); - 6 sztuk udziału w targach (na przestrzeni 2016 – 2022).
Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Osoby fizyczne z terenu LGD. Przedsiębiorcy z terenu LGD. Organizacje pozarządowe z terenu LGD.	- informacje o naborach (konkursy, projekty grantowe) na stronie www LGD, stronach www gmin – Niepołomice, Wieliczka, Kłaj, stronie LGD na Facebook oraz posty na stronach gmin Niepołomice, Wieliczka, Kłaj na Facebook (przed każdym naborem: 7 konkursów z 10 naborami oraz 2 projekty grantowe z 5 naborami); - 48 spotkań w sołectwach (w każdym sołectwie jedno spotkanie); - 450 sztuk ogłoszeń duszpasterskich przed każdym naborem do konkursów i/lub projektów grantowych (jedno ogłoszenie na parafię); - 10 sztuk szkoleń dla potencjalnych wnioskodawców przed każdym konkursem lub projektem grantowym; - 75 sztuk krótkich artykułów informacyjnych w prasie lokalnej (pięć tytułów przed każdym naborem); - 10 sztuk ogłoszeń – prasa regionalna/jeden tytuł typu Gazeta Krakowska, Dziennik Polski, Gazeta Wyborcza Krakowska; - 15 edycji plakatu informacyjnego – przed każdym naborem do konkursu lub projektu grantowego rozmieszczonych na tablicach ogłoszeń w sołectwach, urzędach gmin, instytucjach publicznych z terenu LGD, szkołach, etc.; - 10 edycji ulotki informacyjnej – przed każdym konkursem lub projektem grantowego rozmieszczonych w miejscach uczęszczanych przez mieszkańców oraz potencjalnych wnioskodawców czyli np. urzędy gmin, sklepy, szkoły, instytucje publiczne, itp.
Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Młodzież szkolna - gimnazjalna. Osoby fizyczne z terenu LGD. Przedsiębiorcy z terenu LGD. Organizacje pozarządowe z terenu LGD.	- 1 sztuk konkurs (przeprowadzony w szkołach gimnazjalnych z terenu LGD, które wyrażą chęć włączenia się w tego typu działania); - 24 artykułów w prasie lokalnej (jeden artykuł na rok w jednym tytule. Trzy tytuły prasowe działające na terenie LGD); - 1 sztuka publikacja o tematyce LGD (nakład: 1000 egzemplarzy); - 6 edycji kalendarza Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego, na rok: 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 (wydanie kalendarza na rok 2017 w roku 2016 i dalej wg tej zasady).
Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Internauci – korzystający z komunikacji odbywającej się w przestrzeni Internetu. Młodzież szkolna - gimnazjalna. Osoby fizyczne z terenu LGD. Przedsiębiorcy z terenu LGD. Organizacje pozarządowe z terenu LGD. Wnioskodawcy w konkursach i projektach grantowych.	- 1 sztuka badania społeczne ilościowe na próbie N:300 mieszkańców z obszaru LGD; - 1 sztuka badania w działaniu z zaangażowaniem młodzieży z obszaru LGD; - 1 cykl badawczy (za okres 2016 – 2021 z badaniem prowadzonym w roku 2022 W oparciu o zebrane ankiety audytoryjne przeprowadzone w ramach spotkań z mieszkańcami obszaru LGD); - 1 cykl badawczy metodą CAWI - ankieta on-line – samokodujące się narzędzie badawcze (za okres 2016 – 2021 z badaniem prowadzonym w roku 2022; - 2 cykle badawcze beneficjentów środków z LSR badania CAWI – ankieta on-line.

Rozdział X Zintegrowanie

10.1. Opis zgodności i komplementarności z innymi dokumentami planistycznymi/strategiami

Lokalną Strategię Rozwoju dla Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego charakteryzuje wysoki poziom spójności i komplementarności z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi, które dotyczą obszaru objętego LGD. Są to zarówno dokumenty o zasięgu lokalnym czyli strategię rozwoju poszczególnych gmin członkowskich LGD, jak i strategia powiatu wielickiego czy dokumenty regionalne jak Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego i Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego. Tym samym należy uznać, iż założenia rozwojowe zawarte w niniejszej LSR wzmacniają czy uzupełniają politykę rozwoju województwa małopolskiego, powiatu wielickiego i samego obszaru LGD, przyczyniając się do wzmocnienia efektu rozwojowego tego obszaru.

Poniżej wskazano bezpośrednie powiązania celów LSR z celami przeanalizowanych dokumentów strategicznych z poziomu lokalnego i regionalnego.

LSR: Cel ogólny I Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy

Cel szczegółowy 1.1. Rozbudowa oferty i infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców	– <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Niepołomice</u>, domena 3. „Zintegrowana i atrakcyjna oferta czasu wolnego”, cel strategiczny <i>Stałe doskonalenie oferty czasu wolnego w gminie Niepołomice</i>. – <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2022</u>, domena 3. „Zdrowa i sportowa gmina Wieliczka”, cele strategiczne: <i>Tworzenie warunków dla rozwoju rekreacji rodzinnej w Gminie Wieliczka oraz Kreowanie wizerunku Wieliczki jako rozpoznawalnego ośrodka sportowo – treningowego</i>. – <u>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020</u>, obszar 2. „Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego”, cel strategiczny: <i>Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury</i>; obszar 5. „Rozwój miast i obszarów wiejskich”, cel strategiczny: <i>Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich</i>. – <u>Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020</u>, obszar 2. „Edukacja, kultura, sport i rekreacja”, cel strategiczny: <i>Rozwój kultury fizycznej i sportu</i>. – <u>Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego</u>, priorytet 3. <i>Kreowanie innowacyjnej i atrakcyjnej oferty czasu wolnego dla wzmocnienia przewagi konkurencyjnej regionu</i>.
Cel szczegółowy 1.2. Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej uwzględniającej potrzeby i oczekiwania różnych grup wiekowych (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów).	– <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2022</u>, domena 2. „Gmina rozwijająca swój kapitał społeczny”, cel strategiczny: <i>Poszerzenie oferty kulturalnej oraz możliwości rozwijania zainteresowań</i>. – <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Niepołomice</u>, domena 3. „Zintegrowana i atrakcyjna oferta czasu wolnego”, cel strategiczny <i>Stałe doskonalenie oferty czasu wolnego w gminie Niepołomice</i>. – <u>Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020</u>, obszar 2. „Edukacja, kultura, sport i rekreacja”, cel strategiczny: <i>Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego</i>. – <u>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020</u>, obszar 2. „Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego”, cel strategiczny: <i>Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury</i>; obszar 5. „Rozwój miast i obszarów wiejskich”, cel strategiczny: <i>Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich</i>.

LSR: Cel ogólny II Rozwój kapitału społecznego na terenie LGD

Cel szczegółowy 2.1. Wspieranie aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców animujących życie lokalnych społeczności z terenu LGD	– <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Niepołomice na lata 2011 - 2020</u>, domena 2. „Zorganizowana wspólnota – aktywni, zdrowi i wszechstronnie rozwijający się mieszkańcy”, cel strategiczny: <i>Budowa postaw i warunków dla rozwoju partycypacji społecznej w gminie Niepołomice.</i> – <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2022</u>, domena 2. „Gmina rozwijająca swój kapitał społeczny”, cel strategiczny: <i>Tworzenie warunków dla budowy aktywnej i obywatelskiej postawy mieszkańców gminy.</i> – <u>Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020</u>, obszar II „Edukacja, kultura, sport i rekreacja”, cel strategiczny: <i>Zachowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego.</i>
Cel szczegółowy 2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin wchodzących w skład LGD	– <u>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020</u>, obszar 2. „Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego”, cel strategiczny: <i>Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury.</i> – <u>Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020</u>, obszar II „Edukacja, kultura, sport i rekreacja”, cel strategiczny: <i>Zachowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego.</i> – <u>Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego</u>, priorytet 1. <i>Wzmocnienie źródeł tożsamości poprzez ochronę zasobów dziedzictwa, jego rewaloryzację, kształtowanie krajobrazu kulturowego, rewitalizację przestrzeni oraz odczytywanie i interpretację znaczeń kulturowych.</i>

LSR: Cel ogólny III. Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD

Cel szczegółowy 3.1. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy oraz promowanie ekonomii społecznej na terenie LGD	– <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Niepołomice na lata 2011 - 2020</u>, domena 1. „Stabilna gospodarka oparta o Niepołomicką Strefę Inwestycyjną i lokalny potencjał gospodarczy”, cel strategiczny: <i>Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.</i> – <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2022</u>, domena 5. „Wieliczka - dobre miejsce na biznes”, cel strategiczny: <i>Wzmacnianie rozwoju i konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw.</i> – <u>Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020</u>, obszar 1. „Przedsiębiorczość, infrastruktura i dostępność”, cele strategiczne: <i>Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu, Promocja gospodarcza powiatu;</i> obszar 3. „Usługi publiczne”, cel strategiczny: <i>Zrównoważony rynek pracy.</i> – <u>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020</u>, obszar 1. „Gospodarka wiedzy i aktywności”, cel strategiczny: <i>Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców.</i> – <u>Program Strategiczny Włączenie Społeczne na lata 2015 – 2020</u>, cel strategiczny: <i>Wsparcie działań wzmacniających rozwój przedsiębiorczości społecznej.</i> – <u>Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020</u>, oś priorytetowa 3. „Przedsiębiorcza Małopolska”, cel tematyczny CT 3. „Wzmacnianie konkurencyjności MŚP”, priorytet inwestycyjny 3a: „Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwienie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości”; oś priorytetowa 9. „Region spójny społecznie”, cel tematyczny CT 9. „Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników”, priorytet inwestycyjny 9v: „Wsparanie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia”.
Cel szczegółowy 3.2.	– <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Niepołomice na lata 2011 - 2020</u>, domena 1. „Stabilna gospodarka oparta o Niepołomicką Strefę Inwestycyjną i lokalny potencjał gospodarczy”, cel strategiczny: <i>Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.</i> – <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2022</u>, domena 4. „Wieliczka zwrócona

Wzmacnianie dotychczasowej oferty bazującej na atrakcyjności obszaru LGD i kreowanie nowych produktów lokalnych	ku turystom i kuracjusom”, cel strategiczny: <i>Zintegrowanie działań w obszarze turystyki.</i> – <u>Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020</u>, obszar 1. „Przedsiębiorczość, infrastruktura i dostępność”, cel strategiczny: <i>Efektywne rolnictwo ekologiczne</i>, obszar 2. „Edukacja, kultura, sport i rekreacja”, cele strategiczne: <i>Zachowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego, Rozwój usług turystycznych</i>; obszar 3. „Usługi publiczne”, cel strategiczny: <i>Zrównoważony rynek pracy.</i> – <u>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020</u>, obszar 2. „Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego”, cel strategiczny: <i>Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury.</i> – <u>Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego</u>, priorytet 1. <i>Wzmocnienie źródeł tożsamości poprzez ochronę zasobów dziedzictwa, jego rewaloryzację, kształtowanie krajobrazu kulturowego, rewitalizację przestrzeni oraz odczytywanie i interpretację znaczeń kulturowych</i>; priorytet 3. <i>Kreowanie innowacyjnej i atrakcyjnej oferty czasu wolnego dla wzmocnienia przewagi konkurencyjnej regionu</i>
Cel szczegółowy 3.3. Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży (konkursy, programy edukacyjne, tworzenie i zakładanie wirtualnych firm, gry strategiczne)	– <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Niepołomice na lata 2011 - 2020</u>, domena 1. „Stabilna gospodarka oparta o Niepołomicką Strefę Inwestycyjną i lokalny potencjał gospodarczy”, cel strategiczny: <i>Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.</i> – <u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2022</u>, domena 5. „Wieliczka - dobre miejsce na biznes”, cel strategiczny: <i>Wzmacnianie rozwoju i konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw.</i> – <u>Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020</u>, obszar 1. „Przedsiębiorczość, infrastruktura i dostępność”, cel strategiczny: <i>Promocja gospodarcza powiatu</i>; obszar 3. „Usługi publiczne”, cel strategiczny: <i>Zrównoważony rynek pracy.</i> – <u>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020</u>, obszarem 1. „Gospodarka wiedzy i aktywności”, celem strategicznym <i>Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców</i>

10.2. Opis sposobu zintegrowania różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego posiada zintegrowany charakter, który widoczny jest na kilku płaszczyznach:

- Integracja przedsięwzięć i operacji dotyczących różnych sektorów gospodarki (różnych branż);
- Integracja partnerów z różnych sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego;
- Integracja celów ogólnych, szczegółowych aż po wskazane planowane przedsięwzięcia (spójność i zintegrowanie strategiczne);
- Integracja wykorzystania zasobów kulturowych, historycznych i przyrodniczych.

Integracja przedsięwzięć i operacji dotyczących różnych sektorów gospodarki (różnych branż):

Realizacja celów szczegółowych i przedsięwzięć ujętych w LSR pozwala na zintegrowanie różnych sektorów gospodarki. To zintegrowanie widoczne jest w odniesieniu do zaplanowanych przedsięwzięć o charakterze gospodarczym, czyli głównie wskazanych w ramach celu ogólnego III. Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD. Zaplanowano tam przedsięwzięcia, które pozwolą na powiązanie lokalnych sektorów gospodarczych (agroturystyki, gastronomii, usług noclegowych, turystycznych, produkcji i sprzedaży produktów lokalnych) istotnych dla zapewnienia trwałego rozwoju gospodarczego obszaru LGD.

Przykład: W ramach celu szczegółowego 3.2. Wzmacnianie dotychczasowej oferty bazującej na atrakcyjności obszaru LGD i kreowanie nowych produktów lokalnych wskazano cztery przedsięwzięcia które dotyczą: wspierania nowych i poszerzania działalności już istniejących gospodarstw agroturystycznych (przedsięwzięcie 3.2.1), rozwój infrastruktury i oferty usług gastronomicznych, noclegowych (przedsięwzięcie 3.2.2), a także usług okołoturystycznych (przedsięwzięcie 3.2.3.) oraz integracja i promocja lokalnych twórców i producentów (przedsięwzięcie 3.2.4.).

Integracja partnerów z różnych sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego:

W ramach LSR zapewniono pełną integrację partnerów z różnych sektorów. Nastąpiła ona już na etapie wypracowania strategii, gdzie w prace i dyskusję na temat wyzwań rozwojowych LGD zaangażowano szereg podmiotów pochodzących z różnych sektorów i organizacji. Byli to przedstawiciele samorządu terytorialnego (gminy), organizacji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, sportowych działających na terenie LGD, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy (grupy nieformalne i formalne). Także na etapie realizacji LSR wszystkie zaplanowane cele i przedsięwzięcia będą pozwalały na współdziałanie i realizację zamierzeń przez przedstawicieli różnych sektorów.

Przykład: Realizacja celu szczegółowego 1.2. Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej uwzględniającej potrzeby i oczekiwania różnych grup wiekowych, w ramach którego zaplanowano trzy przedsięwzięcia tj. 1.2.1. Poprawa identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności od wieku i aktywności zawodowej, 1.2.2. Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach i 1.2.3. Podnoszenie jakości infrastruktury kulturalnej, integruje na etapie ich realizacji wszystkie trzy sektory czyli gminy (realizacja projektów dotyczących infrastruktury kulturalnej), organizacji kulturalnych i społecznych (projekty dotyczące nowych zajęć kulturalnych, rozszerzenia oferty świadczonej przez te podmioty/instytucje) i sektor gospodarczy (prywatne osoby, przedsiębiorcy będą mogli realizować własne pomysły biznesowe związane z produktami lokalnymi, etno-inspiracjami itp.)

Integracja celów ogólnych, szczegółowych aż po wskazane planowane przedsięwzięcia (spójność i zintegrowanie strategiczne):

Zintegrowane podejście występuje w LSR także na poziomie siatki celów ogólnych, szczegółowych, przedsięwzięć i operacji. Są one spójne, powiązane ze sobą i wzajemnie uzupełniają się. Ważnym elementem jest także fakt, iż bardzo wyraźnie wynikają z diagnozy problemów i potrzeb zidentyfikowanych w trakcie przygotowywania LSR z udziałem społeczności lokalnej.

Przykład: cel ogólny I. Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy wiąże się z pozostałymi celami ogólnymi czy szczegółowymi. Tworzenie atrakcyjnej dla turystów i mieszkańców oferty czasu wolnego musi następować z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego (cel szczegółowy 2.2.), wpłynie bezpośrednio na rozwój lokalnej przedsiębiorczości w sferze turystycznej i okolo-turystycznej (cel ogólny III) oraz wzmocni aktywność społeczną (kapitał społeczny) wokół organizacji nowej oferty i działań związanych z pojawieniem się turystów czy zwiększeniem aktywności mieszkańców obszaru LGD w życie lokalne (cel ogólny II).

Integracja wykorzystania zasobów kulturowych, historycznych i przyrodniczych:

Zaproponowane w LSR zintegrowane podejście przewiduje także wykorzystanie do osiągnięcia postawionych wyzwań rozwojowych różnych zasobów lokalnych występujących na terenie LGD (walorów przyrodniczych, krajobrazowych kulturowych, historycznych). Zaplanowane przedsięwzięcia koncentrują się na takich działaniach, które w wyraźny sposób przyczynią się do oparcia rozwoju obszaru LGD na posiadanych potencjałach.

Przykład: Realizacja przedsięwzięcia 1.2.1. Wyposażenie miejscowości z terenu LGD w obiekty sportowe umożliwiające aktywność fizyczną oraz przedsięwzięcia 1.2.2. Kreowanie przestrzeni do wypoczynku przewidują wykorzystanie miejsc i obiektów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych (np. wykorzystanie piękna krajobrazu czy występujących ciekawych obiektów zabytkowych, kulturowych przy wytyczaniu przebiegów szlaków rowerowych, ścieżek czy miejsc do piknikowania).

Rozdział XI Monitoring i ewaluacja

11.1 Zasady dokonywania monitoringu LSR

Lokalna Strategia Rozwoju będzie podlegała bieżącemu monitoringowi polegającemu na stałym zbieraniu i analizowaniu danych i informacji niezbędnych do weryfikacji stopnia osiąganych celów oraz realizowanych przedsięwzięć w ramach LSR. Dodatkowo monitoringiem objęte zostaną także różne aspekty funkcjonowania LGD, jako organizacji odpowiadającej za wdrożenie LSR. Elementy jakie zostaną poddane monitoringowi można podzielić na trzy zasadnicze obszary:

- a) rzeczowa realizacja LSR, w tym: zgodność wdrażania LSR z założonym harmonogramem, stopień realizacji osiąganych wskaźników produktów i rezultatów dla poszczególnych operacji, ilość i zakres przedsięwzięć itp.

Czas pomiaru: na bieżąco w całym okresie wdrażania LSR;

Okres pomiaru: 2016 – 2023

- b) finansowa realizacja LSR: poziom wykonania budżetu; stopień wykorzystania funduszy; poziom zakontraktowania środków przewidzianych w LSR; stopień wydatkowania środków na poszczególne operacje i działania własne itp.

Czas pomiaru: co kwartał w całym okresie wdrażania LSR;

Okres pomiaru: kwartał poprzedzający

- c) funkcjonowanie LGD: jakość stosowanych procedur wyboru operacji, sytuacja finansowa LGD (monitoring płatności, bieżącej płynności LGD i in.), liczba podejmowanych działań na rzecz aktywizacji społeczności lokalnych, liczba działań promujących LGD i obszar LGD „Powiat Wielicki”, jakość świadczonego doradztwa, liczba działań związanych z współpracą.

Czas pomiaru: co kwartał w całym okresie wdrażania LSR;

Okres pomiaru: kwartał poprzedzający

Na potrzeby monitoringu LSR wykorzystane zostaną różne metody zbierania danych, zarówno ilościowych jak i jakościowych.

Będą to m.in.:

- dokumentacja powstała w ramach poszczególnych naborów i konkursów;
- zestawienia podpisanych umów;
- zestawienia zakontraktowanych środków;
- zestawienia wykonanych operacji finansowych w ramach poszczególnych operacji i przedsięwzięć;
- sprawozdania beneficjentów ze stopnia realizacji przedsięwzięcia i osiągniętych wskaźników;
- listy obecności na spotkaniach, szkoleniach;
- kontrole realizacji projektów na miejscu;
- wywiady/sondaże z beneficjentami i uczestnikami projektów realizowanych w ramach LSR;
- ankieta oceny jakości udzielonego doradztwa w biurze Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (ankieta będzie oceniać przydatność informacji uzyskanych od doradcy, jakość prezentowanej przez doradcę wiedzy oraz to czy informacja została przekazana w sposób zrozumiały dla beneficjenta – ankietę opracuje Zarząd LGD).

Sposób monitorowania będzie uzgodniony z beneficjentami i będzie w pełni jawny. Efektem monitoringu będzie posiadanie przez LGD zbiorczej (sprawozdanie roczne) i bieżącej informacji (informacje kwartalne) pozwalającej na rzetelną ocenę postępu w realizacji założeń i celów określonych w LSR, a także ocenę sprawności funkcjonowania LGD i stosowanych procedur wyboru i wdrażania strategii. Ponadto pozwoli także na podejmowanie działań zaradczych w sytuacji wystąpienia ryzyka bądź jego wysokiego prawdopodobieństwa niezrealizowania założonego planu. W odniesieniu do pomiaru jakości świadczonego doradztwa będzie ono przeprowadzane za pomocą ankiety bezpośrednio po jego udzieleniu z wyłączeniem doradztwa telefonicznego i mailowego. W zgodzie z zapisami zawartymi powyżej na podstawie ankiet będą przygotowywane kwartalne oraz roczne zestawienia.

11.2 Zasady dokonywania ewaluacji LSR

Lokalna Strategia Rozwoju będzie podlegała także procesowi ewaluacji, której celem nadrzędnym będzie ocena efektywności i skuteczności działań związanych z wdrożeniem LSR oraz weryfikacja określonych celów z punktu widzenia przyjętych kryteriów i czynników zewnętrznych wpływających na stopień osiągnięcia zakładanej zmiany rozwojowej.

Ewaluacja wewnętrzna (bieżąca realizowana samodzielnie)	Ewaluacja zewnętrzna (zlecona zewnętrznym ewaluatorom)
– realizowana w oparciu o warsztaty refleksyjno-analityczne (min 5 godz.) – uczestnicy warsztatów: m.in. pracownicy biura LGD, członkowie Zarządu i Rady LGD, zaproszeni goście; – na warsztatach powinny zostać wypracowane odpowiedzi na pytania zawarte w sprawozdaniu rocznym; – okres badania: raz do roku; – termin warsztatów refleksyjno-analitycznych: do końca stycznia w roku następującym po badanym okresie; – badanie w oparciu o m.in. przeprowadzanie wywiadów, ankiet, sondaży od kluczowych interesariuszy i partnerów społecznych; – pracownicy biura przygotowują zestawienie dostępnych danych za badany okres i przekazują je uczestnikom warsztatu co najmniej na 3 dni przed jego terminem; – dane powinny dotyczyć w szczególności: realizacji finansowej i rzeczowej LSR, funkcjonowania LGD i biura, sytuacji społeczno-gospodarczej;	– realizowana przez niezależnego ewaluatora; – przeprowadzana jednokrotnie w latach 2020 -2022; – ewaluator a także proces jego wyboru powinien spełniać wymogi podmiotowe i przedmiotowe wskazane w wytycznej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi; – zakres badania: ○ ocena wpływu na główny cel LSR; ○ przedsiębiorczość; ○ turystyka i dziedzictwo kulturowe; ○ grupy defaworyzowane; ○ innowacyjność; ○ projekty współpracy; ○ ocena funkcjonowania LGD; ○ ocena procesu wdrażania ; ○ wartość dodana podejścia LEADER; – z ewaluacji powstaje raport o strukturze zgodnej z wytyczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi; – raport z ewaluacji powinien być zamieszczony na stronie

- ocena stopnia realizacji celów i wskaźników LSR; - ocena stopnia realizacji wybranych operacji; - ocena stopnia wykorzystania budżetu i poziomu wydatkowanych środków na poszczególne operacje i działania własne; - ocena efektów osiągniętych w wyniku wdrożenia LSR w kontekście potrzeb i problemów obszaru LGD i in.; - wykorzystania budżetu i efektywność wydatkowanych środków na podjęte działania, operacje, granty.	LGD oraz wysłany do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; - ocena jakości stosowanych procedur i kryteriów wyboru operacji; - efektywność i jakość pracy Biura LGD i organów LGD; - ocena jakości świadczonych usług przez Biuro LGD i organy LGD; - ocena działań i operacji własnych realizowanych przez LGD; - ocena jakości stosowanych procedur wyboru operacji, wdrażania LSR; - efektywność działań aktywizujących i promujących podejmowanych przez LGD; - efektywność współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej.
--	---

W ramach ewaluacji zastosowane zostaną następujące kryteria ewaluacyjne:

1. *adekwatność* – w jakim stopniu przyjęte cele w LSR odpowiadają zidentyfikowanym problemom na obszarze LGD i realnym potrzebom beneficjentów?
2. *efektywność* – ocena poziomu ekonomiczności projektu, czy nakłady nie są bardziej kosztowne niż rezultaty?
3. *skuteczność* – w jakim stopniu cele LSR zostały osiągnięte? czy dzięki wdrożeniu LSR osiągnięto założoną zmianę?
4. *użyteczność* – jaki jest stopień zaspokojenia potrzeb lokalnych beneficjentów poprzez uzyskane rezultaty i efekty LSR?
5. *trwałość* – na ile osiągnięte efekty są trwałe, czy mogą trwać do zakończenia finansowania i po jego zaprzestaniu?

Sposób wykorzystania wyników ewaluacji i monitoringu: podstawą do dokonywania oceny stopnia wdrażania LSR oraz skuteczności funkcjonowania LGD będą zarówno raporty z bieżącego monitoringu oraz raporty z ewaluacji. Wnioski płynące z analizy raportów monitoringowych i ewaluacyjnych będą służyły wprowadzaniu koniecznych zmian w zakresie:

- wdrażania LSR (np. planowanie terminów naborów, modyfikacja procedur wyboru operacji, weryfikacja działań informacyjnych, działań aktywizujących, weryfikacja wskaźników założonych w LSR) oraz
- funkcjonowania LGD (np. analiza wykonania budżetu, konieczność modyfikacji zapisów budżetowych, zmiana alokacji, jakość usług świadczonych przez LGD, efektywność pracy Biura LGD, działań aktywizujących i projektów współpracy itp.).

Po opracowaniu raportów z monitoringu - Zarząd a w przypadku raportów z ewaluacji - Zespół ds. Ewaluacji zobowiązany będzie do przeanalizowania i przedstawienia wyników Zarządowi, który podejmie decyzję o zakresie ewentualnych zmian w odniesieniu do zasad i warunków wdrażania LSR i działania LGD koniecznych do wprowadzenia celem zapewnienia osiągnięcia zamierzeń wskazanych w LSR. Zakres zmian ostatecznie będzie przyjmowany przez Walne Zebranie Członków.

Za przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji będzie odpowiadało Biuro LGD, które do poszczególnych zadań będzie mogło powołać ekspertów.

Zasady monitoringu i ewaluacji wdrażania LSR oraz funkcjonowania LGD zostały wypracowane przy wykorzystaniu następujących partycypacyjnych metod tworzenia strategii:

- a) warsztat strategiczny: wypracowanie propozycji wskaźników do monitoringu (wskaźniki produktów i rezultatów);
- b) spotkania robocze i konsultacyjne z członkami Zarządu LGD oraz pracownikami Biura LGD: zakresy i obszary monitoringu i ewaluacji LSR i LGD; sposoby i metody ewaluacji; rodzaj i czas badań ewaluacyjnych i działań monitoringowych;
- c) gminne warsztaty konsultacyjne prowadzone na terenie każdej gminy wchodzącej w skład LGD „Powiat Wielicki”: formy upowszechniania raportów z ewaluacji i sprawozdań z monitoringu; rozszerzenie metod badawczych stosowanych przy ewaluacji;
- d) badanie ankietowe mieszkańców obszaru LGD (ankieta PAPI): standard zamieszczenia raportów ewaluacyjnych i sprawozdań z monitoringu na stronie www LGD „Powiat Wielicki”.

Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Wstępna analiza w zakresie konieczności przeprowadzenia i zakresu prognozy oddziaływania na środowisko

Lokalnej Strategii Działania dla Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego

Po dokonaniu analizy uwarunkowań przedstawionych w art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stwierdzono:

1. Wykonanie założeń dokumentu **nie wiąże się z realizacją przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wyszczególnionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko** (Dz. U. z 2004 r. Nr 257, poz. 2573 ze zm.).
2. Realizacja postanowień projektu *Lokalnej Strategii Rozwoju dla Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego* **nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko**.
3. W trakcie realizacji Strategii **nie zostanie naruszona żadna z form ochrony przyrody znajdująca się na analizowanym obszarze**.

Lokalna Strategia Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania Powiatu Wielickiego nakreśla szereg działań i przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego, lokalnej przedsiębiorczości oraz dostosowanej do potrzeb atrakcyjnej oferty czasu wolnego. Analizowany dokument skupia się wokół trzech gmin tworzących Lokalną Grupę Działania, niemniej jednak działania realizowane będą punktowo.

Zakres planowanych działań odnosi się do inicjatyw o charakterze lokalnym, których głównym celem będzie podnoszenie jakości, atrakcyjności bądź użyteczności obiektów lub przestrzeni już funkcjonujących poprzez ich modernizację lub doposażenie albo reorganizację. Przedmiotem strategii będzie również wspieranie aktywności obywatelskich kreujących życie lokalnej społeczności oraz promocja działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne. Ponadto, istotnym punktem strategii będzie wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez udzielanie dotacji na zakładanie działalności gospodarczej, promowanie lokalnych twórców i producentów, a także promowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży. Przedmiotowe działania nie będą źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie założenia dokumentu wpisują się w cele i działania sformułowane w innych dokumentach strategicznych obowiązujących na analizowanym obszarze, które podlegały już strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego zwróciła się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie pismem z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie zapytania o konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko LSR. W odpowiedzi na wystąpienie Lokalnej Grupy Działania Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie pismem z dnia 30 listopada 2015 r. **sygn. OO.410.1.105.2015.MZi** stwierdził, że LSR dla Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** w myśl przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie.

Wykaz literatury

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008.
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011.
5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności.
6. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
7. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
8. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.
9. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Niepołomice na lata 2011 – 2020.
10. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2022.
11. Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014 – 2020.
12. Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, *Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020*, Warszawa 2015.
13. Bienias S. i in., *Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012.
14. Bloch E., Kościelecki P., Śpiewak R., Zalewska K., *Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju*, Warszawa 2010.

Załączniki do LSR

Załącznik 1. Procedura aktualizacji LSR

Procedura aktualizacji LSR obowiązująca dla Stowarzyszenia LGD „Powiat Wielicki”

Cel i zakres procedury:

Celem procedury jest zapewnienie przejrzystych, jasnych i sformalizowanych zasad wprowadzania zmian i uaktualnień zapisów LSR wynikających ze zmieniających się uwarunkowań, z uwzględnieniem szerokiego udziału członków, partnerów LGD „Powiat Wielicki” oraz społeczności lokalnej.

Zakres procedury obejmuje opis czynności i trybów postępowania związanych z uruchomieniem aktualizacji LSR, zbieraniem i analizowaniem propozycji zmian aż do sposobu przyjmowania przez Walne Zebranie członków uaktualnionej LSR.

Przebieg procedury

1. Zarząd LGD podejmuje uchwałę o przystąpieniu do aktualizacji LSR. Jest także organem odpowiadającym za przeprowadzenie pełnej procedury aktualizacji zapisów LSR.
2. Wsparcie logistyczne i zaplecze administracyjne dla Zarządu zapewnia Biuro LGD.
3. Konieczność wprowadzenia zmian do LSR może wynikać z różnych przyczyn m.in.: zmiany obowiązujących przepisów regulujących zagadnienia objęte LSR, zmiany dokumentów programowych i rozporządzeń związanych z wdrażaniem LSR, uwag zgłoszonych przez Samorząd Województwa, wniosków płynących z monitoringu i ewaluacji pośredniej, zmieniających się czynników w sferze społeczno-gospodarczej obszaru LGD „Powiat Wielicki”.
4. W ramach aktualizacji Zarząd LGD uruchomi proces zbierania propozycji zmian.
5. Wnioski w sprawie zmian zapisów w LSR mogą zgłaszać: członkowie LGD, organy LGD, przedsiębiorcy, organizacje społeczne działające na terenie obszaru LGD „Powiat Wielicki” oraz mieszkańcy obszaru LGD, za pośrednictwem Internetu (formularz zgłoszenia zmiany na stronie www LGD „Powiatu Wielickiego”) oraz bezpośrednio w Biurze LGD.
6. Zarząd LGD opracowuje rekomendacje zmian w zapisach LSR w oparciu o dokonaną analizę m.in.:
 - a) zgłoszonych do LGD wniosków w sprawie zmian;
 - b) stanu prawnego związanego z wdrażaniem LSR, funkcjonowaniem LGD, wymogami programu PROW 2014 – 2020, itp.;
 - c) wniosków i rekomendacji zawartych w raporcie z ewaluacji pośredniej oraz rocznych sprawozdaniach z monitoringu wdrażania LSR,
 - d) sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze LGD, zewnętrznych czynników mających wpływ na realizację strategii i weryfikację potrzeb i problemów społeczności lokalnej.
7. Zarząd LGD przygotowuje rekomendacje zmian LSR i przedstawia je na Walnym Zebraniu Członków.
8. Walne Zebranie Członków przyjmuje aktualizację LSR w formie uchwały.
9. Zaktualizowana LSR zamieszczana jest na stronie internetowej LGD „Powiat Wielicki”, celem szerokiego zapoznania społeczności lokalnej z dokonanymi zmianami.

Procedura monitoringu i ewaluacji LSR obowiązująca dla Stowarzyszenia LGD „Powiatu Wielickiego”

Cel i zakres procedury

Celem procedury jest zapewnienie przejrzystych, jasnych zasad monitorowania i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju oraz funkcjonowania LGD „Powiatu Wielickiego” poprzez analizę i ocenę stopnia realizacji wskaźników, celów, zakresu planowanych przedsięwzięć oraz weryfikację założonych w LSR efektów.

Zakres procedury obejmuje opis czynności i trybów postępowania związanych z prowadzeniem monitoringu i ewaluacji, zbieraniem danych i analizowaniem uzyskanych wyników aż po opracowanie sprawozdań z monitoringu i raportów z ewaluacji i wdrożenie rekomendacji z nich wynikających.

Przebieg procedury monitoringu

1. Za monitoring LSR i funkcjonowanie LGD odpowiada Zarząd LGD. Wsparcie logistyczne i zaplecze administracyjne dla Zarządu zapewnia Biuro LGD.
2. Elementy objęte monitoringiem obejmują trzy obszary:
 - a. obszar rzeczowej realizacji LSR;
 - b. obszar finansowej realizacji LSR;
 - c. obszar funkcjonowania LGD.
3. Kryteria na podstawie których będzie przeprowadzany monitoring LSR i funkcjonowania LGD:
 - a. rzeczowe – poziom osiągniętych wskaźników;
 - b. finansowe – poziom wypłaconych środków;
 - c. podmiotowe – analiza grup docelowych którym wypłacono środki lub udzielono doradztwa.
4. Czas sposób i okres objęty pomiarem:
 - a. Zarząd LGD opracowuje roczny plan monitoringu określający szczegółowy zakres podlegający monitoringowi, harmonogram działań, wskazuje odpowiedzialności za gromadzenie danych w poszczególnych obszarach podlegających monitoringowi, ustala harmonogram spotkań monitorujących.
 - b. Pracownicy Biura LGD uczestniczą w zbieraniu danych i informacji określonych w rocznym planie monitoringu i przekazują zbiorcze dane Zarządowi LGD.
 - c. Zarząd LGD na podstawie zgromadzonych informacji opracowuje sprawozdania kwartalne i roczne z realizacji LSR i funkcjonowania LGD, które zamieszczane są na stronie internetowej LGD „Powiat Wielicki”.
 - d. Raz na kwartał Zarząd LGD organizuje spotkania monitorujące, w których uczestniczą członkowie Zarządu LGD, pracownicy Biura LGD. Podczas spotkań Zarząd LGD przedstawia wnioski wynikające z monitoringu i uzgadnia zakres ewentualnych działań zaradczych czy modyfikacji założeń wdrażania LSR.
 - e. Raz w roku Zarząd LGD na Walnym Zebraniu Członków przedstawia informację na temat stanu realizacji LSR za dany rok na podstawie sprawozdania rocznego.
5. Walne Zebranie Członków w sytuacji wystąpienia okoliczności wymagających wprowadzenia zmian we wdrażaniu LSR przyjmuje stosowne decyzje w drodze uchwały.
6. Zarząd LGD jest odpowiedzialny za dostosowanie treści dokumentów obowiązujących w ramach wdrażania LSR do zapisów podjętej przez Walne Zebranie Członków uchwały.

Przebieg procedury ewaluacji

1. Walne Zebranie Członków powołuje Zespół ds. Ewaluacji, który będzie odpowiedzialny za przygotowanie i przeprowadzenie ewaluacji wdrażania LSR i funkcjonowania LGD.
2. Zakres ewaluacji obejmować będzie zarówno elementy dotyczące wdrażania LSR (m.in. ocenę stopnia realizacji celów i wskaźników LSR; ocenę stopnia realizacji wybranych operacji; ocenę stopnia wykorzystania budżetu i poziomu wydatkowanych środków na poszczególne operacje i działania własne i in.) jak i ewaluację funkcjonowania LGD (m.in.: ocenę jakości stosowanych procedur i kryteriów wyboru operacji; ocenę efektywności i jakość pracy Biura LGD i organów LGD; ocenę jakości świadczonych usług przez Biuro LGD i organy LGD; ocenę działań i operacji własnych realizowanych przez LGD; ocenę jakości stosowanych procedur wyboru operacji, wdrażania LSR i in.).
3. Kryteria na podstawie których będzie przeprowadzana ewaluacja wdrażania LSR i funkcjonowania LGD:
 - a. rzeczowe – poziom osiągniętych wskaźników;
 - b. finansowe – poziom wypłaconych środków;
 - c. podmiotowe – analiza grup docelowych którym wypłacono środki lub udzielono doradztwa;
 - d. jakościowe – przeprowadzenie badania ankietowego na temat zakresu ewaluacji wśród mieszkańców w tym podmiotów korzystających z usług LGD.
4. Czas i okres objęty pomiarem:
 - ewaluacja wewnętrzna raz do roku w terminie do końca stycznia w roku następującym po badanym okresie,
 - ewaluacja zewnętrzna LSR i LGD będzie przeprowadzona jednokrotnie w latach 2020-2022 za okres od dnia rozpoczęcia realizacji PROW na lata 2014 – 2020 do dnia ewaluacji.
5. W ramach swoich obowiązków Zespół ds. Ewaluacji odpowiedzialny będzie za:
 - a. Przygotowanie planu ewaluacji określającego szczegółowy zakres ewaluacji, wykaz zagadnień ewaluacyjnych, wykaz metod stosowanych podczas ewaluacji, harmonogram działań, strukturę raportu z ewaluacji;
 - b. Przeprowadza badania ewaluacyjne;
 - c. Opracowuje raport ewaluacyjny zamieszcza go na stronie internetowej LGD „Powiat Wielicki”;
 - d. Przedstawia Walnemu Zebraniu Członków raport wraz z rekomendacjami w zakresie koniecznych zmian i modyfikacji we wdrażaniu LSR i funkcjonowaniu LGD.
6. Zespół ds. Ewaluacji wykorzystuje różnorodne narzędzia ewaluacji. Dodatkowo Zespół może zwrócić się do Zarządu LGD o wykonanie ekspertyz zewnętrznych.
7. Po zakończeniu ewaluacji Zespół ds. Ewaluacji organizuje spotkania z Zarządem LGD, w ramach którego przedstawiane są wnioski wynikające z raportu ewaluacyjnego i uzgadnia zakres ewentualnych działań zaradczych czy modyfikacji w założeniach wdrażania LSR bądź zasadach działania LGD. Rekomendacje te prezentowane są następnie na Walnym Zebraniu Członków.
8. Walne Zebranie Członków w sytuacji wystąpienia okoliczności wymagających wprowadzenia zmian we wdrażaniu LSR przyjmuje stosowne decyzje w drodze uchwały.
9. Zarząd LGD jest odpowiedzialny za dostosowanie treści dokumentów obowiązujących w ramach wdrażania LSR do zapisów podjętej przez Walne Zebranie Członków uchwały.

Załącznik 3. Plan działania wskazujący harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników produktu.

Wszystkie przedstawione w planie działania przedsięwzięcia będą realizowane w ramach PROW. Wskaźniki w poszczególnych okresach prezentowane narastająco.

CEL OGÓLNY 1.0 Budowa atrakcyjnej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców i turystów, przyczyniającej się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy	Lata	2016-2018			2019-2021			2022 -2023			RAZEM 2016-2023		Poddziałanie / zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln. EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w tys. EUR)	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie (w mln. EUR)	
Cel szczegółowy 1.1 Rozbudowa oferty i infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców													
Przedsięwzięcie 1.1.1 Wyposażenie miejscowości z terenu LGD w obiekty sportowe umożliwiające aktywność fizyczną.	WP 1.1.1 Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD	3 sztuki	50	0,225	5 sztuk	100	0,20825	0	100	0	8 sztuk	0,43325	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 1.1.2 Kreowanie przestrzeni do wypoczynku.	WP 1.1.2 Liczba nowych lub zmodernizowanych przestrzeni do wypoczynku na terenie LGD	1 sztuka	33,3	0,075	2 sztuki	100	0,150	0	100	0	3 sztuki	0,225	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.1				0,3			0,35825			0		0,65825	
WR 1.1 Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych na terenie LGD		600 osób	50	0,225	1000 osób	100	0,20825	0	100	0	1600 osób	0,43325	Realizacja LSR
WR 1.1 Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy w wyniku rozbudowy oferty i infrastruktury służącej rekreacji mieszkańców		1 sztuka	33,3	0,075	2 sztuki	100	0,15	0	100	0	3 sztuki	0,225	Realizacja LSR
WR 1.1 Liczba osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych przestrzeni do wypoczynku na terenie LGD		1000 osób			2000 osób			0			3000 osób		Realizacja LSR
Cel szczegółowy 1.2 Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej uwzględniającej potrzeby i oczekiwania różnych grup wiekowych (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów).													
Przedsięwzięcie 1.2.1 Poprawa identyfikacji potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej w zależności o wieku i aktywności zawodowej.	WP 1.2.1 Liczba przeprowadzonych partycypacyjnych diagnoz zapotrzebowania na ofertę kulturalną	3 sztuki	100	0,01125	0	100	0	0	100	0	3 sztuki	0,01125	Realizacja LSR

	na poziomie poszczególnych gmin LGD												
Przedsięwzięcie 1.2.2 Rozbudowa oferty kulturalnej bazującej na lokalnych potencjałach – odwołanie do regionalizmów, produktów lokalnych, tradycji – etno-inspiracje.	WP 1.2.2 Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	4 sztuki	60	0,03	3 sztuki	100	0,0225	0	100	0	7 sztuk	0,0525	Realizacja LSR
	WP 1.2.2 Liczba wydarzeń kulturalnych sprzyjających aktywizacji lokalnych społeczności zrealizowanych przez LGD	9 sztuk	50	0,02375	9 sztuk	100	0,02375	0	100	0	18 sztuk	0,0475	Aktywizacja
Przedsięwzięcie 1.2.3 Podnoszenie jakości infrastruktury kulturalnej.	WP 1.2.3 Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	1 sztuka	33	0,1	2 sztuki	100	0,2	0	100	0	3 sztuki	0,3	Realizacja LSR
	WP 1.2.3 Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej na terenie LGD												
Razem cel szczegółowy 1.2				0,165			0,24625			0		0,41125	
Wskaźnik rezultatu 1.2 Liczba grup społecznych (ze względu na wiek) uczestniczących w diagnozach dotyczących zapotrzebowania na ofertę kulturalną.		3 sztuki	100	0,01125	0	100	0	0	100	0	3 sztuki	0,01125	Realizacja LSR
WR 1.2 Liczba osób, które skorzystały z oferty podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR		100 osób	60	0,03	100 osób	75	0,0225	0	100	0	175 osób	0,0525	Realizacja LSR
WR 1.2 Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych sprzyjających aktywizacji lokalnych społeczności zrealizowanych przez LGD		450 osób	50	0,02375	450 osób	100	0,02375	0	100	0	900 osób	0,0475	Aktywizacja
WR 1.2 Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy w wyniku podnoszenia jakości infrastruktury kulturalnej		1 sztuk	33	0,1	2	100	0,2	0	100	0	3 sztuki	0,3	Realizacja LSR
WR 1.2 Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty		5%			15%			0%			15%		Realizacja LSR
Razem cel ogólny 1				0,465			0,6045			0		1,0695	

CEL OGÓLNY 2.0 Rozwój kapitału społecznego na terenie LGD	Lata	2016-2018			2019-2021			2022 -2023			RAZEM 2016-2023		Poddziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w tmln EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln. EUR)	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie (w mln. EUR)	
Cel szczegółowy 2.1 Wsparcie aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców animujących życie lokalnych społeczności z terenu LGD													
Przedsięwzięcie 2.1.1 Wsparanie samoorganizowania się społeczności lokalnych oraz kreowanie lokalnych liderów na obszarach wiejskich LGD	WP 2.1.1 i 2.1.2 Liczba inicjatyw, które uzyskały granty w ramach wspierania aktywności, oddolnych inicjatyw i edukacji obywatelskiej mieszkańców LGD	0	0	0	3 sztuki	50	0,0225	3 sztuki	100	0,0225	6 sztuk	0,045	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 2.1.2 Podnoszenie poziomu edukacji obywatelskiej (w tym partycypacji obywatelskiej).													Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 2.1.3 Promowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne	WP 2.1.3 Liczba inicjatyw promujących działania podejmowane przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z terenu LGD	1 sztuka	33	0.001	1 sztuka	66	0.001	1 sztuka	100	1	3 sztuki	0.003	Aktywizacja
	WP 2.1.4 Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	10 sztuk	33	0.25	10 sztuk	66	0.25	10 sztuk	100	0.25	30 sztuk	0.75	
Razem cel szczegółowy 1				1.25			0,02375			0,02375		0,04875	
Wskaźnik rezultatu W 2.1 Liczba uczestników inicjatyw, objętych wsparciem w ramach realizacji grantów na wspieranie aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców LGD		0	0	0	75 osób	50	0,0225	75 osób	100	0,0225	250 osób	0,045	Realizacja LSR
WR 2.1 Liczba odbiorców inicjatyw promujących działania podejmowane przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z terenu LGD		50 osób	33	0,001	50 osób	66	0,001	50 osób	100	0,001	150 osób	0,003	Aktywizacja
WR 2.1 Liczba osób, biorących udział w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych		150 osób	33	0,000025	150 osób	33	0,000025	150 osób	33	0,000025	450 osób	0,000075	
Cel szczegółowy 2 Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin wchodzących w skład LGD Powiatu Wielickiego													

Przedsięwzięcie 2.2.1 Podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznych.	WP 2.2.1 Liczba wyodrębnionych przestrzeni publicznych objętych interwencją w ramach realizacji LSR	0	0	0	4 sztuki	100	0,209	0	100	0	4 sztuki	0,209	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 2.2.2 Renowacja obiektów zabytkowych i tych, które świadczą o lokalnej tożsamości miejsca i są ważne dla mieszkańców obszaru LGD.	WP 2.2.2 Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	0	0	0	2 sztuki	67	0,1275	1 sztuka	100	0,059	3 sztuki	0,1865	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 2.2.3 Zachowanie i promocja lokalnych tradycji kulinarnych i rękodzielniczych oraz animowanie międzynarodowej oraz międzyregionalnej współpracy.	WP 2.2.3 Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	0	0	0	4 sztuki	100	0,06075	0	0	0	4 sztuki	0,06075	Projekt współpracy
	WP 3.2.4 Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	0	0		1 sztuka	100		0	0		1 sztuka		
Razem cel szczegółowy 2				0			0,39725			0,059		0,45625	
Wskaźnik rezultatu W.2.2 Liczba osób korzystających z wyodrębnionych przestrzeni publicznych objętych interwencją w ramach realizacji LSR		0	0	0	3500 osób	100	0,209	0	100	0	3500 osób	0,209	Realizacja LSR
WR 2.2 Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty		0	0	0	10%	66	0,1275	15%	100	0,059	15%	0,1865	Realizacja LSR
WR 2.2 Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: mieszkańcy		0	0	0	100 osób	100	0,06075	0	0	0	100 osób	0,06075	Projekt współpracy
Razem cel ogólny 2				0,000125			0,10525			0,188		0,505	

CEL OGÓLNY 3.0 Wsparcie w rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości na terenie LGD	Lata	2016-2018			2019-2021			2022 -2023			RAZEM 2016-2023		Poddziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie (w mln EUR)	
Cel szczegółowy 3.1 Wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy oraz promowanie ekonomii społecznej na terenie LGD													
Przedsięwzięcie 3.1.1 Dotacje na zakładanie działalności gospodarczej lub tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.	WP 3.1.1 Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	8 sztuk	35	0,1	15 sztuk	100	0,1875	0	100	0	23 sztuki	0,2875	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 3.1.2 Programy wsparcia na rozwój istniejących firm.	WP 3.1.2 Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	2 sztuki	66	0,15	1 sztuka	100	0,075	0	100	0	3 sztuki	0,225	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 3.1				0,25			0,2625			0		0,5125	
Wskaźnik rezultatu 3.1 Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)		14 sztuk	37,5	0,25	18 sztuk	100	0,2625	0	100	0	32 sztuki	0,5125	Realizacja LSR
Cel szczegółowy 3.2 Wzmacnianie dotychczasowej oferty bazującej na atrakcyjności obszaru LGD i kreowanie nowych produktów lokalnych.													
Przedsięwzięcie 3.2.1 Wsparcie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych.	WP 3.2.1 Liczba operacji w zakresie wspieranie nowych i poszerzanie działalności istniejących gospodarstw agroturystycznych objętych wsparciem.	2 sztuki	50	0,025	2 sztuki	100	0,025	0	100	0	4 sztuki	0,05	Realizacja LSR

Przedsięwzięcie 3.2.2 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej.	WP 3.2.2 Liczba operacji w zakresie tworzenia i rozbudowy infrastruktury okołoturystycznej objętych wsparciem.	0	0		5 sztuk	0		0	100		5 sztuki		Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 3.2.3 Budowanie sieci partnerskiej współpracy w zakresie usług turystycznych	WP 3.2.3 Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	2 sztuki	100	0,010125	0	100	0	0	100	0	2 sztuki	0,010125	Projekt współpracy
	WP 3.2.3 Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	1 sztuka	100		0	100		0	100		1 sztuka		
	WP 3.2.3 Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	2 sztuki	100		0	100		0	100		2 sztuki		
Przedsięwzięcie 3.2.4 Identyfikacja, integracja oraz promocja lokalnych twórców i producentów	WP 3.2.4 Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	13 sztuk	100	0,030375	0	100	0	0	100	0	13 sztuk	0,030375	Projekt współpracy
	WP 3.2.4 Liczba inicjatyw wspierających (promujących) produkty lokalne zrealizowanych w ramach projektu współpracy	1 sztuka	100		0	100		0	100		1 sztuka		
Razem cel szczegółowy 3.2				0,0655			0,025			0			90,5
WR 3.2 Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej		5%	33	0,025	10%	66	0,025	15%	100	0	15%	0,05	Realizacja LSR
WR 3.2 Liczba osób, które skorzystały z miejsc noclegowych w ciągu roku		0	0		20 osób/rok	50		20 osób/rok	100		20 osób/rok		Realizacja LSR
WR 3.2 Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR		100 osób	100	0,010125	0	100	0	0	100	0	100 osób	0,010125	Projekt współpracy
WR 3.2 Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy i turyści		2 sztuki	100		0	100		0	100		2 sztuka		
Cel szczegółowy 3.3 Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży													

Przedsięwzięcie 3.3.1 System wspierania postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży np. konkursy, programy edukacyjne, tworzenie i zakładanie wirtualnych firm, gry strategiczne).	WP 3.3.1 Liczba inicjatyw podejmowanych przez LGD promujących postawy przedsiębiorcze w ramach realizacji LSR	2 sztuki	67	0,003375	1 sztuka	100	0,001625	0	100	0	3 sztuki	0,005	Aktywizacja	
Razem cel szczegółowy 3.3				0,003375			0,001625			0		0,005		
Wskaźnik rezultatu W 3.3 Liczba uczestników inicjatyw podejmowanych przez LGD promujących postawy przedsiębiorcze w ramach realizacji LSR		80 osób	67	0,0135	40 osób	100	0,001625	0	100	0	120 osób	0,005	Aktywizacja	
Razem cel ogólny 3				0,318875			0,289125			0			0,608	
Razem LSR				0,785125			1,314625			0,08275			2,1825	
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR													% budżetu poddziałania Realizacja LSR	
													1,0375	51,23%

*w tym aktywizacja 0,225 mln EUR i projekty współpracy 0,405 mln EUR

KOSZTY BIEŻĄCE	Lata	2016-2018			2019-2021			2022 -2023			RAZEM 2016-2023		Poddziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika produktu	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie (w mln EUR)	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie (w mln EUR)	
Koszty bieżące													
	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	150 osobodni	37,5	0,006	150 osobodni	75	0,006	100 osobodni	100	4	400 osobodni	0,016	Koszty Bieżące
	Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	44 osobodni	44,44	0,0055	33 osobodni	77,77	0,004125	22 osobodni	100	0,00275	99 osobodni	0,012375	Koszty Bieżące
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	300 podmiotów	42,85	0,165875	300 podmiotów	85,70	0,165875	100 podmiotów	100	0,044875	700 podmiotów	0,376625	Koszty Bieżące
Razem koszty bieżące				0,177375			0,176			0,051625		0,405	
Wskaźnik rezultatu -Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD		33 osób	38,37	0,0177375	33 osób	76,74	0,0176	20 osoby	100	0,051625	86 osób	0,405	Koszty Bieżące
Razem Koszty Bieżące												0,405	

Załącznik 4. Budżet LSR

Wysokość wsparcia finansowego EFSI w ramach LSR w ramach poszczególnych poddziałań

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (EUR)	
	PROW	Razem EFSI
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	2.025.000	2.025.000
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	101.250	101.250
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	405.000	405.000
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	56.250	56.250
Razem	2.526.750 EUR	2.526.750 EUR

Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	427.116,375 EUR	244.133,625 EUR		671.250,00 EUR
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	861.391,125 EUR		492.358,875 EUR	1.353,750 EUR
Razem	1.288.507,50 EUR	244.133,625 EUR	492.358,875 EUR	2.025.000,00 EUR

Załącznik 5. Plan Komunikacji

Jednym z najważniejszych wyznaczników Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego jest jej wymiar partycypacyjny. Wymiar jaki przejawiał się zarówno na etapie tworzenia samego zapisu strategii, jak też (lub przede wszystkim) ma się przejawiać na etapie jej realizacji. Oznacza to, że mieszkańcy terenu LGD, posiadający stały dostęp do informacji, w sposób świadomy współdecydują o kwestiach dotyczących ich samych, bezpośredniego sąsiedztwa, gmin czy całego obszaru LGD. Tym samym otwarta, dwukierunkowa komunikacja jest podstawą dalszego rozwoju LGD.

Mając tak określone wiodące przesłanie Planu Komunikacji konieczne jest uzgodnienie zasad komunikacji – czyli co komunikujemy, do kogo i w jaki sposób.

Niniejszy Plan Komunikacji spełnia taką rolę – wskazuje bowiem zarówno na:

- **cel** działań komunikacyjnych,
- kolejno definiuje **typy działań komunikacyjnych** (formy przekazu),
- wraz z wyszczególnieniem odpowiednich **środków przekazu** (sposobów przekazu),
- dobranych stosownie do **grup adresatów** (kluczowych adresatów działań) jak i charakteru prowadzonych działań komunikacyjnych,
- zwymiarowanych za pomocą **wskaźników** oraz skosztorysowanych (**budżet**).

Plan Komunikacji uwzględnia także planowany efekt działań komunikacyjnych, czyli dookreśla skuteczność przewidzianych i zrealizowanych działań komunikacyjnych (**analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu**).

Niezwykle ważnym elementem Planu Komunikacji jest także sposób agregacji, i dalej, prowadzonej analizy wniosków zebranych od mieszkańców co do samego procesu komunikacji, ale także procesu współpracy partnerskiej jaka się toczy na obszarze LGD, poziomu zaangażowania partnerów i interesariuszy, realizacji LSR w kontekście **dokonywania** jej cyklicznych przeglądów strategicznych - **aktualizacji** LSR, aktualizacji procedur czy wprowadzania usprawnień np. funkcjonowania Biura LGD czy innych organów LGD, itp. Tym samym rolą Planu Komunikacji jest także bycie narzędziem pozyskiwania informacji zwrotnej od społeczności lokalnej.

Poniższy zapis Planu Komunikacji jest odzwierciedleniem opisanej powyżej roli, jaką plan ten pełni.

Co komunikujemy? – czyli główne cele działań komunikacyjnych wynikające z przeprowadzonej analizy potrzeb/problemów komunikacyjnych

Przeprowadzona analiza potrzeb/problemów komunikacyjnych (wykonana m. in. w ramach prowadzonych badań społecznych, ilościowych i jakościowych, na terenie LGD na etapie opracowywania LSR oraz warsztatów strategicznych w ramach których tworzone zapis LSR) wskazała m.in. na:

- **potrzebę komunikacji generalnych zamierzeń strategicznych jakie stawia sobie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego**, ponieważ są one odpowiedzią na zgłaszane przez mieszkańców problemy takie jak:
 - najsłabiej mieszkańcy terenu LGD oceniają działania dotyczące szeroko rozumianego rynku pracy i zatrudnienia, i w tym obszarze oczekują na propozycje zmian, a to jest m.in. przedmiotem działań w ramach LSR;
 - wśród trzech najbardziej pilnych inicjatyw i projektów, które należy realizować mieszkańcy wskazywali najczęściej budowę dróg i chodników, rozbudowę infrastruktury spędzania czasu wolnego oraz organizację działań mających na celu aktywizację dzieci, młodzieży oraz osób starszych – to również jest przedmiotem działań zawartych w LSR;
 - mieszkańcy wprost mówili, iż Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego powinno w kolejnej perspektywie finansowej, w ramach LSR, realizować projekty dotyczące: zakładania działalności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju infrastruktury społecznej, rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej. W ramach oferty kulturalno-turystycznej obszaru, należy rozwijać przede wszystkim lokalne imprezy i wydarzenia (131 wskazań), szlaki turystyczne, historyczne w tym szlaki rowerowe (113 wskazania), produkty lokalne (95) oraz działalność agroturystyczna regionu (87) – to również zakres działań zawarty w LSR;
- oraz na **potrzebę komunikacji obejmującej tematykę - działalność Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego**. Mieszkańcy oraz instytucje z terenu LGD oczekują, iż będą mieli pełną informację oraz możliwość aktywnego uczestniczenia w dialogu społecznym obejmującym takie obszary jak:
 - aktualnie realizowane oraz planowane projekty i inicjatywy Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego,
 - aktualności na temat tego, co dzieje się w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego,

— co pozwoli im na podejmowanie współpracy, realizacji wspólnych projektów i przedsięwzięć, w tym związanych z aplikowaniem o środki zewnętrzne czy tworzeniem nowych produktów lokalnych.

Badani respondenci/uczestnicy warsztatów, a zwłaszcza reprezentacji instytucji działających na terenie LGD, wskazywali na historię Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego, które powstało w wyniku połączenia Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Wspólnota Królewskiej Puszczy i Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Wielicka Wieś. Wskazywali na konieczność **wzmocnienia identyfikowalności marki** Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego, **co wzmocni więzi współpracy wzajemnej**.

Tym samym konieczne było zaplanowanie działań komunikacyjnych w aspekcie realizacji wytycznej dla Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego strategii - informowanie o zamierzeniach strategicznych, bieżącej realizacji m.in. poprzez wskazywanie stopnia osiągania celów i wskaźników, zachęcaniu mieszkańców do angażowania się w działalność Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego, itp.

Cel 1 (działań komunikacyjnych) brzmi:

Poinformowanie mieszkańców terenu LGD o działaniach przewidzianych do realizacji przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego wraz z udrożnieniem mechanizmów komunikacji wzajemnej.

Przeprowadzona analiza potrzeb/problemów komunikacyjnych wskazała także, iż **ważny dla mieszkańców i instytucji** działających na terenie LGD, **jest dialog dotyczący** wprost możliwości **realizacji konkretnych projektów**, podejmowania inicjatyw, których finansowanie będzie **oparte o budżet LSR**.

Badani wskazywali m.in. na:

- swoje dotychczasowe sukcesy w ubieganiu się o dofinansowanie projektów w poprzednim okresie programowania. Mówili także, że planują ubiegać się o dofinansowanie w latach 2015-2020 z budżetu LSR,
- wskazywali, że ewentualne dofinansowanie planują przeznaczyć na przedsięwzięcia rekreacyjno-kulturalne, w tym organizację lokalnych imprez i wydarzeń, rozwój turystyki, w tym produktów lokalnych oraz rozwój infrastruktury komunalnej, sportowej i społecznej.
- Biorąc pod uwagę wsparcie, którego badani przedstawiciele instytucji oczekiwali by ze strony Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego, najczęściej wskazywano na takie kwestie jak pomoc merytoryczna w zakresie pisania projektów, wypełniania wniosków oraz doradztwo i pomoc przy rozliczaniu wniosków.

Tym samym konieczne było zaplanowanie działań komunikacyjnych także w zakresie realizacji poszczególnych elementów strategii (LSR), m.in. bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR, itd.

Cel 2 (działań komunikacyjnych) brzmi:

Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o celach głównych LSR, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR.

Cel 3 (działań komunikacyjnych) brzmi:

Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach interpretacji kryteriów oceny używanych przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Cel 4 (działań komunikacyjnych) brzmi:

Uzyskanie informacji zwrotnej na temat jakości pomocy świadczonej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego w kontekście wprowadzenia ewentualnych korekt/uprawnie oferowanej pomocy.

Jak komunikujemy? – czyli działania komunikacyjne (sposoby) i odpowiadające im środki przekazu (formy przekazu).

W Planie Komunikacji przewidziano **pięć działań komunikacyjnych realizujących konkretne cele komunikacyjne**. Dla każdego działania komunikacyjnego przewidziano stosowne **środki przekazu**.

Działanie 1:

Działania – komunikacja w przestrzeni internetowej

Polem dla tych działań komunikacyjnych jest Internet i szerokie spectrum możliwych działań informacyjnych, komunikacyjnych, jakie medium to otwiera.

Działania komunikacyjne prowadzone w przestrzeni internetowej **przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu**, wzmacniają kapitał społeczny, ponieważ pozwalają na:

- docieranie z informacją do szerokiego grona mieszkańców obszaru LGD (różne grupy wiekowe, o różnym statusie materialnym, wykształceniu, etc.), w nieograniczonym czasie (całodobowo), w czasie rzeczywistym (od momentu pokazania się wiadomości), bez ograniczeń przestrzennych (miejsca udzielania informacji),
- pozwalają także na dotarcie z informacjami i udrożnienie procesu komunikacji wzajemnej z osobami posiadającymi niepełnosprawności ruchowe,
- to także skuteczny sposób dotarcia do osób opiekujących się osobami zależnymi.

W skład działań komunikacyjnych, prowadzonych w przestrzeni internetowej, wchodzi następujące środki przekazu:

- strona www Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (z licznikiem odwiedzin),
- strony www gmin Niepołomice, Wieliczka oraz Kłaj (administrowane przez Urzędy Gmin),
- profil Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego prowadzony na portalu społecznościowym Facebook (licznik osób obserwujących),
- posty umieszczane na stronach Wieliczki, Niepołomic i Kłaja prowadzona na portalu społecznościowym Facebook.

Działania informacyjne/komunikacyjne prowadzone w przestrzeni internetowej służą **osiągnięciu czterech celów komunikacyjnych: 1, 2, 3, 4.**

Działanie 2:

Działania informacyjne / komunikacyjne opierające się na kontaktach bezpośrednich

W społecznościach wiejskich nie do przecenienia jest kontakt bezpośredni – tutaj liczą się lokalne autorytety i działanie konkretnymi przykładami. Do zaangażowania społeczności lokalnych w konkretne działania łatwiej namówić/zachęcać/zmotywować tacy partnerzy jak np. popularni w swoim środowisku sołtysi, księża, osoby już zasłużone w pielęgnowaniu i krzewieniu na przykład kultury czy rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, niż tylko drukowane ulotki, czy nawet artykuły, apele publikowane w prasie lokalnej czy w serwisach internetowych. W działaniach informacyjnych, które za cel stawiają sobie aktywizację, czyli zaangażowanie praktyczne, a nie tylko bierną akceptację, istotną rolę odgrywają takie środki przekazu jak spotkania bezpośrednie, czynny udział w imprezach lokalnych/promocyjnych, itp. Okazję do specyficznych, odrębnych form przekazu dają szkoły (pogadanki, pokazy, spotkania) oferowane młodzieży. Sama młodzież szkolna jest też skutecznym kanałem przekazu ustnego w stosunku do rodziców, dziadków, rodzeństwa. Uczniowie mogą być też pośrednikami w dystrybucji drukowanych publikacji o charakterze promocyjnym wśród swoich rodzin.

Działania komunikacyjne opierające się na kontaktach bezpośrednich **przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu**, wzmacniają kapitał społeczny, ponieważ pozwalają na:

- prowadzenie komunikacji z osobami, grupami mieszkańców które mogą podlegać wykluczeniu cyfrowemu,
- dodatkowo pozwalają docierać z przekazem do osób mających problemy z przemieszczaniem się na większe odległości czy to ze względów na niepełnosprawność, czy opiekę nad osobami zależnymi, czy inne osobiste sytuacje/zobowiązania (m.in.: organizacja spotkań w sołectwach),
- czy osób bezrobotnych dla których spotkania blisko miejsca zamieszkania z pewnością będą atrakcyjne z ekonomicznego punktu widzenia,
- docieranie do grupy odbiorców skupionej w jednej lokalizacji – szkoły.

W skład działań opierających się na kontaktach bezpośrednich wchodzi następujące środki przekazu:

- spotkania/pogadanki w szkołach (o lokalnej tożsamości – spotkania z ciekawym człowiekiem z terenu w kontekście kreowania produktów lokalnych, rozwoju przedsiębiorczości, etc.),
- informacje kierowane do wiernych z wykorzystaniem ogłoszeń duszpasterskich w kościołach (przed każdym naborem oraz szkoleniem dla beneficjentów),
- punkty informacyjne Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego działające w ramach imprez lokalnych,
- udział w targach (tematyka: turystyka, agroturystyka, zdrowa żywność, produkt lokalny) – spotkania z „otoczeniem” Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Działania informacyjne/komunikacyjne opierające się na kontaktach bezpośrednich służących **osiągnięciu dwóch celów komunikacyjnych: 1, 4.**

Działanie 3:

Szeroka kampania informacyjna

Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2015 – 2022 to szereg zaplanowanych i kolejno realizowanych operacji, służących osiągnięciu równocześnie **dwóch celów działań komunikacyjnych: cel 2 i cel 3**. Tym samym w ramach kampanii informacyjnej uwaga skupiona będzie na szerokim i skutecznym poinformowaniu potencjalnych wnioskodawców o celach LSR, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji jakie będą mogły być wspierane z budżetu LSR. Ponadto w ramach kampanii informacyjnej potencjalni wnioskodawcy będą informowani o zasadach interpretacji kryteriów oceny używanych przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

W skład kampanii informacyjnej wchodzi następujące środki przekazu (charakterystyczne dla działań komunikacyjnych wprowadzonych w przestrzeni Internetu, opartych na kontaktach bezpośrednich jak i działań o charakterze informacyjno – edukacyjnym):

- bazujące na działaniach prowadzonych w przestrzeni Internetu skoncentrowanych jednak wyraźnie na realizacji dwóch celów komunikacyjnych celu nr 2 i celu nr 3
 - strona www Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (z licznikiem odwiedzin)
 - strony www gmin Niepołomice, Wieliczka oraz Kłaj (administrowane przez Urzędy Gmin)
 - profil Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego prowadzona na portalu społecznościowym Facebook (licznik osób obserwujących),
 - posty umieszczane na stronach Wieliczki, Niepołomic i Kłaja prowadzona na portalu społecznościowym Facebook
- spotkania informacyjne w sołectwach przed naborami (konkursy, projekty grantowe),
- informacje kierowane do wiernych z wykorzystaniem ogłoszeń duszpasterskich w kościołach (przed naborami - konkursy, projekty grantowe),
- szkolenia dla potencjalnych wnioskodawców/beneficjentów przed naborami - konkursy, projekty grantowe,
- prasa lokalna/gminna – artykuły informacyjne, m.in. Gazeta Niepołomicka, Samodzielność (Kłaj), Puls Wieliczki, Nasze Życie (Wieliczka), Panorama Powiatu Wielickiego,
- praca regionalna – ogłoszenia o naborach (jeden tytuł typu: Dziennik Polski, Gazeta Wyborcza, Gazeta Krakowska),
- plakat informacyjny (przed każdym naborem - konkursy, projekty grantowe),
- ulotka informacyjna (przed naborami - konkursy, projekty grantowe).

Kampania informacyjna dzięki synergii różnych środków przekazu, **przeciwdziała wykluczeniu społecznemu**, ponieważ pozwala m. in. na:

- docieranie z informacją do szerokich grup odbiorców, w tym także osób z niepełnosprawnością ruchową, poprzez powszechne wykorzystywanie środków przekazu działających w przestrzeni Internetu,
- prowadzenie komunikacji w formie spotkań bezpośrednich, z osobami, grupami mieszkańców które mogą podlegać wykluczeniu cyfrowemu, jak również – poprzez spotkania bezpośrednie - pozwala docierać z przekazem do osób mających problemy z przemieszczaniem się na większe odległości (m.in.: organizacja spotkań w sołectwach czy komunikaty z wykorzystaniem ogłoszeń duszpasterskich w parafiach katolickich),
- używania do przekazu informacji pracy o szerokim oddziaływaniu – prasa regionalna.

Działanie 4:

Działania informacyjno – edukacyjne

Podmiotem dla wszystkich aktywności prowadzonych w ramach tych działań komunikacyjnych jest edukacja, czyli poszerzanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności w danym obszarze.

Działania informacyjno - edukacyjne służą osiągnięciu **celu komunikacyjnego nr 1**.

Działania komunikacyjne informacyjno - edukacyjne **przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu**, wzmacniają kapitał społeczny ponieważ dzięki różnorodności środków przekazu, jakie wykorzystują, pozwalają na dotarcie do różnych grup odbiorców przy użyciu różnych kanałów dotarcia począwszy od konkursu, po wykorzystanie tradycyjnych mediów przekazu informacji (prasa lokalna) po m.in. publikację.

W skład działań komunikacyjnych, bazujących na informacji i edukacji, wchodzi następujące środki przekazu:

- konkurs promujący lokalną kulturę, tradycję, produkty lokalne, etc.,
- prasa lokalna/gminna – artykuły informacyjne, m.in. Gazeta Niepołomicka, Samodzielność (Kłaj), Puls Wieliczki, Nasze Życie (Wieliczka), Panorama Powiatu Wielickiego,
- publikacja o tematyce Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego,
- kalendarz Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Dodatkowe materiały uzupełniające:

- baner reklamowy typu roll-up (1 sztuka),
- gadżet reklamowy Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (np. długopis reklamowy, itp.).

Działanie 5:

Działania skoncentrowane na pozyskiwaniu informacji zwrotnej nt. jakości pomocy świadczonej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (w kontekście dokonywania ewentualnych korekt w tym zakresie).

Działania te zamierza się prowadzić różnymi metodami od prostego zbierania opinii w oparciu badania społeczne ilościowe (badania PAPI – z kwestionariuszem ankiety) czy badania z użyciem ankiety on-line, po badania w działaniu czyli działania partycypacyjne (innowacyjne) o najwyższej formie uczestnictwa i współodpowiedzialności mieszkańców.

Działania skoncentrowane na pozyskiwaniu informacji zwrotnej służą osiągnięciu głównie **4 celowi komunikacyjnemu**, jednakże prowadzone w formie badań w działaniu także **celowi 1**.

W skład tych działań komunikacyjnych wchodzi następujące środki przekazu:

- badania zadowolenia mieszkańców – badania ankietowe (PAPI) z szeroko tematyki obejmującej m.in. czas wolny, aktywność społeczną i obywatelską, lokalny rynek pracy,
- badania w działaniu – przygotowanie młodzieży z terenu LGD do roli badaczy, kolejno prowadzenie badań przez lokalną młodzież (w wieku – ostatecznie klasy gimnazjum), opracowanie wyników badań,
- ankieta papierowa przeprowadzana w formule badań ankietą audytoryjną, prowadzona w ramach m.in. spotkań z mieszkańcami, młodzieżą, szkoleń/warsztatów,
- ankieta w wersji elektronicznej do pobrania na stronach www Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego,
- badania CAWI beneficjentów środków z LSR, którzy będą m.in. proszeni o ocenę działań komunikacyjnych.

Działania skoncentrowane na pozyskiwaniu informacji zwrotnej **przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu**, wzmacniają kapitał społeczny, ponieważ dzięki różnorodności zastosowanych technik badawczych pozwalają docierać z badaniami do pełnego spektrum mieszkańców obszaru LGD, w tym także grup dewaloryzowanych czy zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tak szerokie i różnorodne spectrum działań komunikacyjnych, jak i przewidzianych do użycia środków przekazu, przypisane odpowiednim celom komunikacyjnym, uwzględniające **podejście innowacyjne** do procesu komunikacji (poprzez zastosowanie m.in. badań w działaniu) pozwoli **utrzymać mobilizację społeczną w całym kilkuletnim procesie komunikacji** w trakcie wdrażania LSR. Wystarczy tylko wymienić przykładowe: kontakty bezpośrednie, sfera społeczności internetowej, systematycznie aktualizowane wpisy na www, badania satysfakcji, wspomniane badania w działaniu i wiele innych opisanych powyżej.

Ponadto proponowane działania komunikacyjne oraz środki przekazu uwzględniają wyniki badań społecznych z mieszkańcami LGD (prowadzonych w ramach opracowywania LSR), w ramach których to m.in. pytano mieszkańców o najbardziej skuteczne kanały wzajemnej wymiany informacji, komunikacji. Za bardzo skuteczne mieszkańcy uznali działania prowadzone w przestrzeni internetowej czy spotkania bezpośrednie o charakterze zarówno informacyjnym, jak i edukacyjnym – co również eksponowane jest w Planie Komunikacji.

Dodatkowo wszystkie zaplanowane działania komunikacyjne spełniają obrazową zasadę (jaką często używa się do definiowania komunikacji) tzw. „dwukierunkową ulicę przekazu”. Zasada: przekaz od nadawcy trafia do odbiorcy, dzięki zastosowaniu odpowiednich, efektywnych środków przekazu, ale także od odbiorcy do nadawcy trafia informacja zwrotna, czyli działają mechanizmy, że ów zwrotny przekaz może być wysłany i odebrany (co nie działa np. w informowaniu – przekazie jednokierunkowym). Zapewnienie rzeczywistej komunikacji buduje poczucie wzajemnego szacunku, zrozumienia oraz rodzi postawy aktywne, co w naturalny sposób gwarantuje mobilizację, włączanie się w dyskusję społeczną czy konkretne działania przez cały okres wdrażania LSR.

Zakładane w Planie Komunikacji **działania, w porównaniu do dotychczas stosowanych**, w LGD Wielicka Wieś i LGD Królewska Puszcza, **różnią się** poprzez:

- zintegrowanie działań na obszarze poprzednich Stowarzyszeń, które obecnie weszły w skład Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego,
- oferowanie ich w uporządkowanych grupach działań (obszar Internetu, spotkań bezpośrednich, etc.),
- zwiększeniu częstotliwości i skali podejmowanych aktywności,
- stosowaniu innowacyjnych form jak m.in. badania w działaniu,

- zagwarantowanie w każdym działaniu komunikacyjnych zarówno przekazu informacji na linii LGD – grupy odbiorców, jak i na linii grupy odbiorców – LGD (komunikacja dwukierunkowa),
- prowadzenie działań ewaluacyjnych w stosunku do samego procesu komunikacji, a nie tylko realizacji strategii LGD, przy użyciu różnych, wzajemnie się uzupełniających technik badawczych.

Zaproponowane działania komunikacyjne, wraz z ze środkami przekazu wskazanymi stosownie do poszczególnych działań komunikacyjnych, został tak przewidziane, aby działania informacyjno – komunikacyjne były prowadzone wielokanałowo, w sposób różnorodny, jak również stale. Ma to zapewnić powszechne i zrozumiałe dotarcie z informacją do grup adresatów jak również umożliwić odbiór informacji zwrotnej od adresatów przekazu komunikacyjnego a w konsekwencji przyczynić się do pełnej realizacji LSR. W **sytuacji zaobserwowania problemów z realizacją LSR, niskim poparciem społecznym dla działań realizowanych przez LGD przewiduje się** w obszarze działań komunikacyjnych zwiększenie intensywności danego działania komunikacyjnego, stosownie do zdiagnozowanego problemu. Dodatkowo przewiduje się także uruchomienie uzupełniających działań komunikacyjnych, pierwotnie nie przewidzianych w planie komunikacji, a mogących efektywnie wpłynąć na niwelację problemu. Tym samym:

- w przypadku problemów z realizacją LSR (w wpisującej się przede wszystkim w realizację celu nr 2 i nr 3, oraz generalnie celu nr 1) uruchomienie dodatkowych działań komunikacyjnych opartych na: przekazanie bezpośrednim, działaniach edukacyjno – informacyjnych oraz działaniach skoncentrowanych na pozyskiwaniu informacji zwrotnej i w ramach nich użycie środków przekazu wskazanych dla tego typu działań komunikacyjnych (opis powyżej);
- w przypadku zdiagnozowania problemu niskiego poparcia społecznego dla działań realizowanych przez LGD (w dużej mierze wpisującego się w cel nr 4) uruchomienie działań komunikacyjnych opartych na szerokiej kampanii informacyjnej i działań informacyjno – edukacyjnych.

Przewidziana strategia działań, w sytuacji wystąpienia niniejszych problemów wynika z faktu, iż dane typy działań w stosunku do innych, w zakresie opisanej/przewidzianej kampanii promocyjnej, są przewidziane do użycia w mniejszym nasileniu, tym samym ich intensyfikacja będzie wspierać niwelację zaistniałych problemów.

Do kogo? – czyli grupy odbiorców, główni adresaci proponowanych działań komunikacyjnych

Badania społeczne prowadzone z mieszkańcami i instytucjami, w ramach opracowania LSR wskazały, iż w społeczności lojalnej LGD panuje przekonanie, iż działania komunikacyjne powinny być prowadzone możliwie szeroko, tak aby dostęp do informacji mógł być powszechny, bez wskazywania konkretnych grup adresatów.

Z drugiej strony zasada efektywnej komunikacji mówi, iż należy przekaz formułować do konkretnych grup odbiorców, celem jego efektywności komunikacyjnej.

Tym samym aby pogodzić te nieco rozbieżne stanowiska w Planie Komunikacji zastosowano różne działania, a przede wszystkim środki przekazu, które pozwolą zarówno utrzymać powszechność działań komunikacyjnych, jak też trafić z przekazem do grup szczególnie zainteresowanych realizacją LSR.

Dodatkowo, mając na uwadze, iż każda grupa adresatów funkcjonuje w pewnej rzeczywistości komunikacyjnej, zaproponowane działania komunikacyjne, jak i poszczególne środki przekazu, zostały tak zaplanowane, aby uwzględnić **tło przekazu** i efektywnie docierać z przekazem do poszczególnych grup adresatów jak i móc uzyskiwać informację zwrotną od nich. Przykładowo zaproponowano (opisane we wcześniejszym rozdziale) szerokie działania oparte na spotkaniach bezpośrednich czy wielokanałowe działania prowadzone w przestrzeni Internetu.

Grupy adresatów przekazu komunikacyjnego (interesariusze):

- Społeczność z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (bez typologizacji).
- Społeczność z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego korzystająca z Internetu.
- Młodzież ucząca się (poziom szkół gimnazjalnych – ostatek klasy).
- Osoby fizyczne z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.
- Przedsiębiorcy z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.
- Organizacje pozarządowe z obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Zakładane wskaźniki działań komunikacyjnych

Oznaczenia wykorzystane w treści zestawienia:

Cel 1: Poinformowanie mieszkańców terenu LGD o działaniach przewidzianych do realizacji przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego wraz z udrożnieniem mechanizmów komunikacji wzajemnej.

Cel 2: Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o celach głównych LSR, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR.

Cel 3: Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach interpretacji kryteriów oceny używanych przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Cel 4: Uzyskanie informacji zwrotnej na temat jakości pomocy świadczonej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego w kontekście wprowadzenia ewentualnych korekt/uprawnie oferowanej pomocy.

X – oznacza realizację danego celu komunikacyjnego bądź realizację danego działania komunikacyjnego wraz ze stosownymi środkami przekazu, w danym roku

Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego	Wskaźniki działania komunikacyjnego wraz z wartościami wskaźników	Środki przekazu	Cel jaki realizuje dane działanie				Termin								
				Cel 1	Cel 2	Cel 3	Cel 4	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Komunikacja w przestrzeni Internetowej.	Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Społeczność obszaru LGD korzystająca z Internetu, w tym także: - osoby fizyczne z terenu LGD, - przedsiębiorcy z terenu LGD, - organizacje pozarządowe z terenu LGD.	- licznik odwiedzin na stronie www LGD; - aktualizacja informacji na stronie www LGD (minimum raz w miesiącu); - aktualizacja informacji na stronach www gmin LGD (minimum raz na dwa miesiące); - aktywność na stronie LGD na Facebooku (minimum 1 raz na tydzień);	strona www LGD	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
			strony www gmin Niepołomice, Wieliczka, Kłaj,	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
			strona LGD na Facebook	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Działania komunikacyjne opierające się na kontaktach bezpośrednich	Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Młodzież szkolna. Potencjalni odwiedzający / inwestorzy w obszarze LGD (biorący udział w targach).	- 28 sztuk ogłoszeń duszpasterskich (jedno ogłoszenie na parafię - rozumiane jako przeprowadzone w każdym kościele parafii); - działanie 3 sztuk punktów informacyjnych Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego (w ramach imprez lokalnych realizowanych w 2016 r.); - 6 sztuk udziału w targach (na przestrzeni 2016 – 2022).	informacja do wiernych – z wykorzystaniem ogłoszeń duszpasterskich w parafiach katolickich z terenu LGD;	x				x								
			punkty informacyjne Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego działające w ramach imprez lokalnych	x				x								

			udział w targach	x					x	x	x	x	x	x		
Szeroka kampania informacyjna	Spółeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Osoby fizyczne z terenu LGD. Przedsiębiorcy z terenu LGD. Organizacje pozarządowe z terenu LGD.	- informacje o naborach (konkursy, projekty grantowe) na stronie www LGD, stronach www gmin – Niepołomice, Wieliczka, Kłaj, stronie LGD na Facebook oraz posty na stronach gmin Niepołomice, Wieliczka, Kłaj na Facebook (przed każdym naborem: 7 konkursów z 10 naborami oraz 2 projekty grantowe z 4 naborami); – 420 sztuk ogłoszeń duszpasterskich przed każdym naborem do konkursów i/lub projektów grantowych (jedno ogłoszenie na parafię, w przypadku gdy nabory odbywają się w tym samym terminie wystarczy jedna edycja ogłoszeń); - 5 sztuk szkoleń dla potencjalnych wnioskodawców przed każdym konkursem lub projektem grantowym (w przypadku gdy nabory odbywają się w tym samym terminie wystarczy jedna edycja szkoleń); - 45 sztuk krótkich artykułów informacyjnych w prasie lokalnej (trzy tytuły przed każdym naborem, w przypadku gdy nabory odbywają się w tym samym terminie wystarczy jedna edycja artykułów); - 10 sztuk ogłoszeń – prasa regionalna/jeden tytuł typu Gazeta Krakowska, Dziennik Polski, Gazeta Wyborcza Krakowska (w przypadku gdy nabory odbywają się w tym samym terminie wystarczy jedna edycja ogłoszenia); - 10 edycji plakatu informacyjnego – przed każdym naborem do konkursu lub projektu grantowego rozmieszczonych na tablicach ogłoszeń w sołectwach, urzędach gmin, instytucjach publicznych z terenu LGD, szkołach, etc. (w przypadku gdy nabory odbywają się w tym samym terminie wystarczy jedna edycja plakatu);	strona www LGD, strony www gmin LGD, strona LGD na Facebook oraz strony gmin LGD na Facebook – wykorzystanie tych środków przekazu (należących do działania komunikacyjnego prowadzonego w przestrzeni Internetowej) dla realizacji kampanii informacyjnej		x	x		x	x	x	x	x	x	x		
			informacja do wiernych – z wykorzystaniem ogłoszeń duszpasterskich w parafiach katolickich z terenu LGD		x	x		x	x	x	x	x			x	
			szkolenia dla potencjalnych wnioskodawców		x	x		x	x		x	x			x	
			artykuły informacyjne w prasie lokalnej		x	x		x	x	x	x	x			x	
			ogłoszenia w prasie regionalnej		x	x		x	x	x	x	x			x	
			plakat informacyjny		x	x		x	x	x	x	x			x	

Działania informacyjno - edukacyjne	Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Młodzież szkolna - gimnazjalna. Osoby fizyczne z terenu LGD. Przedsiębiorcy z terenu LGD. Organizacje pozarządowe z terenu LGD.	- 24 artykułów w prasie lokalnej (jeden artykuł na rok w jednym tytule. Trzy tytuły prasowe działające na terenie LGD); - 1 sztuka publikacja o tematyce LGD (nakład: 1000 egzemplarzy); - 6 edycji kalendarza Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego, na rok: 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 (wydanie kalendarza na rok 2017 w roku 2016 i dalej wg tej zasady).	artykuły prasowe o działalności LGD i realizacji LSR w prasie lokalnej	x				x	x	x	x	x	x	x	x	x
			publikacja o tematyce LGD	x								x				
			kalendarz Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego	x				x	x	x	x	x	x			
Działania skoncentrowane na pozyskiwaniu informacji zwrotnej nt. jakości pomocy świadczonej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego	Społeczność obszaru LGD (bez typologizacji). Internauci – korzystający z komunikacji odbywającej się w przestrzeni Internetu. Młodzież szkolna - gimnazjalna. Osoby fizyczne z terenu LGD. Przedsiębiorcy z terenu LGD. Organizacje pozarządowe z terenu LGD. Wnioskodawcy w konkursach i projektach grantowych.	- 1 sztuka badania społeczne ilościowe na próbie N:300 mieszkańców z obszaru LGD; - 1 sztuka badania w działaniu z zaangażowaniem młodzieży z obszaru LGD; - 1 cykl badawczy (za okres 2016 – 2021 z badaniem prowadzonym w roku 2022). W oparciu o zebrane ankiety audytoryjne przeprowadzone w ramach spotkań z mieszkańcami obszaru LGD); - 1 cykl badawczy metodą CAWI - ankieta on-line – samokodujące się narzędzie badawcze (za okres 2016 – 2021 z badaniem prowadzonym w roku 2022) - 1 cykl badawczy beneficjentów środków z LSR badania CAWI – ankieta on-line.	badania zadowolenia mieszkańców (PAPI)				x								x	
			badania w działaniu	x			x	x								
			badania ankietą audytoryjną – spotkania z mieszkańcami, uczniami itp.				x								x	
			badania ankietą on-line do pobrania ze strony www Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego				x								x	
			badania CAWI beneficjentów środków z LSR którzy będą m.in. proszeni o ocenę działań komunikacyjnych				x								x	

Planowane efekty działań komunikacyjnych

Planowane do osiągnięcia rezultaty wynikają z przyjętych wskaźników i założonych celów komunikacyjnych. Tym samym przewiduje się następujące efekty działań komunikacyjnych:

Cel 1: Poinformowanie mieszkańców terenu LGD o działaniach przewidzianych do realizacji przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego wraz z udrożnieniem mechanizmów komunikacji wzajemnej.

Efekty:

- mieszkańcy obszaru LGD wiedzą o działaniach prowadzonych przez LGD – wzrost wiedzy o 20% w okresie 2016 – 2022.

Cel 2: Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o celach głównych LSR, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR.

Efekty:

- Wnioskodawcy (osoby fizyczne oraz przedsiębiorcy) mają wiedzę o celach głównych LSR, zasadach przyznawania dofinansowania, typach operacji – wzrost wiedzy u każdej z grup o 20% w okresie 2016 – 2022.

Cel 3: Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach interpretacji kryteriów oceny używanych przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego.

Efekty:

- Wnioskodawcy (osoby fizyczne oraz przedsiębiorcy) mają wiedzę o zasadach interpretacji kryteriów oceny używanych przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego – wzrost wiedzy u każdej z grup w okresie 2016 – 2022.

Cel 4: Uzyskanie informacji zwrotnej na temat jakości pomocy świadczonej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego w kontekście wprowadzenia ewentualnych korekt/uprawnień oferowanej pomocy.

Efekty:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego dysponuje wiedzą z procesu ewaluacji własnej działalności i w oparciu o nią wprowadza stosowne korekty i usprawnienia (jeden cykl ewaluacyjny 2016 – 2021).

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu

Prowadzone działania komunikacyjne będą poddawane cyklicznym badaniom efektywności, na które składać się będzie zbiór różnych technik i narzędzi badawczych. Należą do nich będą:

- badania ilościowe prowadzone z wykorzystaniem:
 - kwestionariusza ankiety prowadzonej w technice ankiety audytoryjnej,
 - badania PAPI – zadowolenia mieszkańców,w ramach których będą zastosowane pytania dotyczące wzrostu działań komunikacyjnych,
- badania w działaniu w ramach których mieszkańcy będą pytani m.in. o to, czy widzieli plakaty, ulotki, ogłoszenia w prasie etc. informujące o LSR, co wiedzą o LGD i LSR, itp.,
- badania stałe on-line – CAWI (na stałe dostępne w przestrzeni Internetu – przy stronie www, etc.) w ramach których ocenie będą poddane środki przekazu oraz analizowane wyniki liczników odwiedzin na stronie www Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego czy statusów „obserwowanych” na portalu Facebook,
- badania CAWI beneficjentów środków z LSR którzy będą m.in. proszeni o ocenę działań komunikacyjnych.

Tym samym w każdym przewidzianym badaniu efektywności prowadzonym na przestrzeni 2016 – 2021 r. (związany z realizacją 4-go celu komunikacyjnego) przewidziane są elementy wprost odnoszące się do badania efektywności prowadzonych poszczególnych działań komunikacyjnych. Bieżąca analiza wyników badań pozwoli na uchwycenie czynników, które wpływają na efektywność działań komunikacyjnych bądź ograniczają te działania. Co w kolejności będzie wprost decydowało o ewentualnej korekcie działań komunikacyjnych. Planowana **częstotliwość dokonywania przeglądów efektywności** prowadzonych działań komunikacyjnych – w oparciu o wyniki uzyskane z badań - – to okres 2016 – 2021

Opis wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych, sposobu ich wykorzystania w procesie realizacji LSR

Podobnie jak w przypadku stałego badania efektywności działań komunikacyjnych (powyższy opis) prowadzone będą w ramach realizacji 4-go celu komunikacji badania skoncentrowane na ocenie działania LGD i realizacji LSR. Zakres źródeł informacji (typów

badan i stosowanych metod badawczych) będzie tożsamy jak dla badania efektywności działań komunikacyjnych (opis powyżej). Oczywiście zakres pytań badawczych będzie dostosowany do niniejszego celu badań.

Planowana częstotliwość dokonywania **przeglądów efektywności realizacji LSR i działania LGD** – w oparciu o wyniki uzyskane z badań – to okres 2016 – 2021 Wyniki przeglądów, jeśli będą wskazywać na konieczność zmian funkcjonowania organów LGD, korekty procedur, itp. będą uruchamiały następujące działania: wprowadzenie wyników do procedury monitoringu LSR.

Całkowity budżet przewidziany na działania komunikacyjne w okresie realizacji LSR wynosi 0,032875 EUR

W ujęciu rocznym przedstawia się w sposób następujący:

Środki w danym roku (EUR)								Wysokość środków (razem) mln EUR
2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
0,003	0,004875	0,002375	0,007250	0,007375	0,002375	0,003625	0,002500	0,032875